

ทิศทางการแนะแนวในทศวรรษหน้า

DCID LIBRARY

0000015445

๓-๓๗/๐.4
๐.๕๔๖๗
๐.1

ศูนย์แนะแนวการศึกษาและอาชีพ
กรมวิชาการ

๑๐๑๖๖๘ - ๑๑๖๖๙

๐๑๖ ๔๔๔

๑๑๖๖๘

๑๑๖๖๘

ทิศทางการแนะแนวในทศวรรษหน้า

วันที่	๒๐ มิ.ย. ๒๕๔๕
เลขทะเบียน	๑, ๐๑๖๖๘ จ-๑
เลขเรียกหนังสือ	๑, ๑๗๑.๔ จ. ๕๔๖ ก

ศูนย์แนะแนวการศึกษาและอาชีพ กรมวิชาการ กระทรวงศึกษาธิการ

คำนำ

เนื่องจากในปัจจุบันงานแนะแนวและเทคโนโลยีทางการแนะแนวได้พัฒนาก้าวหน้าไปมากหลายฝ่ายเห็นความสำคัญของการแนะแนว และเห็นควรเน้นให้เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาเพื่อพัฒนาคุณภาพชีวิตในทศวรรษที่ผ่านมางานแนะแนวได้มีบทบาทอย่างมากในการพัฒนาผู้เรียน กรมวิชาการ ได้ตระหนักถึงเรื่องนี้ จึงได้ให้การส่งเสริมและสนับสนุน โดยให้มีการสังเคราะห์งานวิจัย และเอกสารที่เกี่ยวข้องการมองอนาคตที่ก้าวไกลยิ่งขึ้น โดยการสัมภาษณ์ผู้นำการศึกษา และสัมมนาทางวิชาการ โดยผู้ทรงคุณวุฒิ ผู้บริหารระดับสูง และผู้ปฏิบัติงานแนะแนว เพื่อทราบความคิดเห็นและแนวทางในการพัฒนางานแนะแนวในช่วงทศวรรษหน้า

หนังสือเล่มนี้ จึงเป็นผลจากการประมวลความคิดต่าง ๆ ทั้งเอกสาร งานวิจัย และการสัมมนาทางวิชาการ ซึ่งประกอบไปด้วยเรื่องสำคัญ ๆ 3 เรื่อง โดยแบ่งเป็น 3 ตอน คือ

ตอนที่ 1 สรุปผลการสัมมนาทางวิชาการ เรื่อง การแนะแนวในทศวรรษหน้า

ตอนที่ 2 การวิเคราะห์งานวิจัยเกี่ยวกับการแนะแนวในประเทศไทย

ตอนที่ 3 8 ทิศนะผู้นำการศึกษา - แนวคิดแนะแนว

ศูนย์แนะแนวการศึกษาและอาชีพ ขอขอบคุณทุกท่านที่ให้ข้อมูลรายละเอียดและแนวคิดต่าง ๆ ที่เป็นประโยชน์ต่อการพัฒนางานแนะแนว และหวังว่าหนังสือเล่มนี้จะเป็นประโยชน์ต่อการดำเนินงานแนะแนว ของหน่วยงานและสถานศึกษาให้มีประสิทธิภาพมากยิ่งขึ้น

ศูนย์แนะแนวการศึกษาและอาชีพ

18 กรกฎาคม 2537

สารบัญ

	หน้า
บทนำ	
- เหตุผลและความจำเป็น	3
- วัตถุประสงค์	3
- การดำเนินงาน	4
- ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับ	4
การดำเนินงานและผลสรุป	
- สถานภาพปัจจุบันของงานแนะแนว	5
- สรุปแนวคิดที่ประชุม	9
ภาคผนวก	53

ตอนที่ 1

สรุปผล การสัมมนาทางวิชาการ
เรื่อง การแนะแนวในทศวรรษหน้า

บทนำ

1. เหตุผลและความจำเป็น

การแนะแนวเป็นกระบวนการที่มุ่งพัฒนาศักยภาพของคน ให้รู้จักตนเอง รู้จักสิ่งแวดล้อม และมีความสามารถในการตัดสินใจอย่างถูกต้องและมีเหตุผล เป็นกระบวนการที่มีเป้าหมาย และกลยุทธ์ชัดเจนและตรงในการพัฒนาทรัพยากรมนุษย์ ซึ่งถือว่าเป็นทรัพยากรที่มีค่าเหนือ ทรัพยากรทั้งปวง

ในการพัฒนาคนให้มีคุณลักษณะดังกล่าว ควรเริ่มต้นตั้งแต่เข้าวัยศึกษาเล่าเรียนและ ต้องดำเนินการให้ต่อเนื่องกันไป ปัจจุบันสถาบันการศึกษาในระดับต่าง ๆ ได้เล็งเห็นความ จำเป็นของการแนะแนวที่มีต่อการจัดการศึกษาและการพัฒนาคน เมื่อหลักสูตรระดับประถมศึกษา มัธยมศึกษาตอนต้น พ.ศ. 2521 และหลักสูตรมัธยมศึกษาตอนปลาย พ.ศ. 2524 ได้ ประกาศใช้ สถาบันการศึกษาได้นำการแนะแนวเข้าสู่กระบวนการเรียนการสอนและการ พัฒนาผู้เรียนมากขึ้น

อย่างไรก็ตามตลอดระยะเวลาที่ผ่านมาจนถึงปัจจุบัน งานแนะแนวยังไม่สามารถพัฒนา การเรียนการสอนและผู้เรียนได้เท่าที่ควร เด็กในวัยเรียนและเยาวชนของชาติยังไม่สามารถ ปรับตนให้เหมาะสมกับสภาพสังคมและเศรษฐกิจในปัจจุบันได้อย่างแท้จริง นอกจากนี้กระทรวง ศึกษาธิการได้ประกาศใช้แผนพัฒนางานแนะแนวของกระทรวงศึกษาธิการระยะที่ 1 (พ.ศ. 2535-2539) ไปแล้วเมื่อวันที่ 3 พฤษภาคม 2534 เพื่อกำหนดให้สถาบันการศึกษาต่าง ๆ ของกระทรวงศึกษาธิการดำเนินงานแนะแนวให้สอดคล้องและเป็นไปตามแนวทางที่กำหนดไว้ โดยเหตุนี้จึงมีความจำเป็นอย่างยิ่งที่จะต้องระดมความคิดและประสบการณ์จากบุคคลที่รับผิดชอบ และเกี่ยวข้องกับการแนะแนวในหลายหน่วยงาน เพื่อทบทวนและกำหนดแนวทางการพัฒนางาน แนะแนวให้สอดคล้องกับแผนพัฒนางานแนะแนวดังกล่าวและสภาพสังคมที่เปลี่ยนแปลง อย่างรวดเร็ว

กรมวิชาการ โดยศูนย์แนะแนวการศึกษาและอาชีพ จึงได้จัดให้มีการสัมมนาทาง วิชาการเรื่อง ทิศทางการแนะแนวในทศวรรษหน้า ขึ้น

2. วัตถุประสงค์

เพื่อระดมความคิดและประสบการณ์ จากผู้นำความคิดทางการแนะแนวและการจัดการ ศึกษาตลอดจนผู้ปฏิบัติและผู้เกี่ยวข้องกับการแนะแนว เพื่อทบทวนและกำหนดแนวทางการ

พัฒนางานแนะแนวให้ชัดเจนยิ่งขึ้น ในด้านทิศทาง จุดเน้น เนื้อหาสาระ ในการพัฒนางานแนะแนวในช่วงเวลาต่อไป จากปัจจุบันจนถึงภายใน 10 ปีข้างหน้า ที่จะทำให้เกิดประโยชน์สูงสุดต่อเด็ก เยาวชน และพลเมืองทุกคน

3. การดำเนินงาน

ดำเนินงานใน 2 ลักษณะ คือการจัดเตรียมข้อมูลด้านเอกสาร โดยประมวลจากเอกสาร บทความ งานวิจัย สัมภาษณ์ผู้นำทางความคิด และสัมมนาทางวิชาการ โดยมีผู้ร่วมประชุมจำนวน 55 คน ประกอบไปด้วย

- ผู้ทรงคุณวุฒิ
- ผู้บริหารระดับสูงของกรมต่าง ๆ ในกระทรวงศึกษาธิการ
- อาจารย์จากมหาวิทยาลัยของรัฐ
- ผู้บริหารโรงเรียนระดับต่าง ๆ
- ครูแนะแนวและครูปฏิบัติการของโรงเรียน
- ผู้แทนจากหน่วยงานภาครัฐและเอกชน
- สื่อมวลชน

4. ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับ

1. การดำเนินงานแนะแนวในสถาบันการศึกษาต่าง ๆ สังกัดกระทรวงศึกษาธิการ จะสอดคล้องและเป็นไปในทิศทางเดียวกัน เพื่อการพัฒนาการเรียนรู้และการพัฒนาผู้เรียน

2. สถาบันการศึกษาและหน่วยงานที่รับผิดชอบ และเกี่ยวข้องกับการแนะแนวได้นำแนวคิดและแผนการพัฒนางานแนะแนวไปใช้เป็นข้อมูลหลักในการพัฒนางานแนะแนวที่ตนรับผิดชอบ

การดำเนินงานและผลสรุป

การดำเนินงานได้ดำเนินการเป็น 2 ระยะ คือ ระยะแรกศึกษาข้อมูลต่างๆ จากเอกสาร บทความ งานวิจัย และบทสัมภาษณ์ ผู้นำความคิดจากบุคคลและหน่วยงานต่างๆ ทั้งในและนอกกระทรวงศึกษาธิการ แล้วนำมาประมวลเป็นสถานภาพของงานแนะแนวในปัจจุบัน ระยะที่ 2 คือการระดมความคิดของผู้ทรงคุณวุฒิ ผู้บริหาร ผู้ปฏิบัติการ ตลอดจนผู้เกี่ยวข้อง จำนวน 55 คน (รายชื่อดังภาคผนวก) ในวันที่ 26 มกราคม 2537 ณ โรงแรมเฟล็กซ์ กรุงเทพฯ ในวันที่ 26 มกราคม 2537 ผลสรุปในเรื่อง “การแนะแนวในทศวรรษหน้า” สรุปสาระสำคัญได้ดังนี้

สรุปผลการประชุมได้ดังนี้

1. สถานภาพปัจจุบันของงานแนะแนว

1.1 นโยบาย

งานแนะแนวการศึกษาและอาชีพเป็นงานพัฒนาคุณภาพเด็กและเยาวชนให้เป็นคนเต็มคน และเป็นส่วนของกระบวนการเรียนรู้ซึ่งเป็นส่วนสำคัญในกระบวนการพัฒนาหลักสูตร ขอบข่ายของงานแนะแนวการศึกษาและอาชีพจึงครอบคลุมงานที่เกี่ยวกับการพัฒนาเด็กและเยาวชนให้มีบุคลิกภาพดี มีศักยภาพในการคิดและการตัดสินใจอย่างมีประสิทธิภาพ รู้จักตนเอง รู้จักโลกของอาชีพ และมีความสามารถในการพัฒนาประสิทธิภาพในการทำงาน ซึ่งคุณลักษณะเหล่านี้จะช่วยหล่อหลอมให้เด็กเยาวชน เป็นคนมีความรู้คู่คุณธรรม เป็นคนที่มีคุณภาพพร้อมที่จะออกไปทำประโยชน์ให้สังคมตามบทบาทหน้าที่ของแต่ละคน และดำรงชีวิตอยู่ในสังคมอย่างมีความสุข

ตามหลักการของแผนการศึกษาแห่งชาติ พุทธศักราช 2535 ได้กำหนดหลักการในการจัดการศึกษาในข้อที่ 1 ว่า

“การสร้างความสำเร็จของงานทางปัญญา ความคิด จิตใจ และคุณธรรมของบุคคลเป็นสิ่งจำเป็นและเป็นเป้าหมายสำคัญ เพื่อนำไปสู่การพัฒนาที่สมดุลระหว่างความเจริญทางจิตใจกับความเจริญทางวัตถุ และความเจริญเติบโตทางเศรษฐกิจ” ซึ่งแผนการศึกษาแห่งชาติได้กำหนดความมุ่งหมายของการจัดการศึกษาที่เน้นการพัฒนาบุคคลใน 4 ด้านอย่างสมดุลและกลมกลืนกันคือ ด้านปัญญา ด้านจิตใจ ด้านร่างกาย และด้านสังคม

ในนโยบายของรัฐบาลปัจจุบันซึ่งมี ฯพณฯ ชวน หลีกภัย เป็นนายกรัฐมนตรี ได้กำหนดนโยบายทางสังคม ด้านการศึกษาไว้ 7 ข้อ และ 3 ใน 7 ข้อ เป็นเรื่องงานแนะแนวการศึกษา และอาชีพสามารถจะรองรับและช่วยให้นโยบายของรัฐบาลดำเนินการในระดับปฏิบัติได้ นโยบายรัฐบาลที่กำหนดในจุดของการพัฒนาการศึกษาเพื่อการพัฒนาคนกำหนดไว้ดังนี้

ข้อ 8.1.3 พัฒนาคุณภาพการศึกษาทุกระดับ ทุกประเภท ทั้งในด้านเนื้อหาสาระ และกระบวนการเรียนรู้

8.1.4 เร่งอบรมปลูกฝังให้ประชาชนมีจิตสำนึกถึงความสำคัญของการมีส่วนร่วมในกิจกรรมของสังคมประชาธิปไตยอันมีพระมหากษัตริย์เป็นประมุข ปฏิบัติตนให้เป็นตัวอย่างที่ดีแก่เด็กและเยาวชนในด้านคุณธรรม ศีลธรรม จริยธรรม และค่านิยมที่เน้นประโยชน์ส่วนรวม โดยเน้นความร่วมมืออย่างจริงจังและใกล้ชิดของสถาบันการศึกษา ศาสนา สังคม และครอบครัว

ในเรื่องของการพัฒนาคุณภาพเด็กและเยาวชน ในหลักสูตรประถมศึกษาและมัธยมศึกษา ฉบับปรับปรุง พ.ศ. 2533 ได้กำหนดกรอบของหลักสูตร เน้นการพัฒนาคนให้มีคุณภาพ พร้อมทั้งจะออกไปทำประโยชน์ให้สังคมตามบทบาทหน้าที่ การจัดเนื้อหาสาระโดยใช้คุณธรรมเป็นแกนของมวลประสบการณ์และความรู้ที่จัดไว้ในคำอธิบายรายวิชาต่างๆ ของหลักสูตร และในส่วนของการกระบวนการเรียนรู้ได้กำหนดให้มีคุณธรรมหลัก 13 หัวข้อซึ่งได้วิเคราะห์โดยผู้ทรงคุณวุฒิแล้วว่า ครอบคลุมค่านิยมพื้นฐานที่จำเป็นสำหรับบุคคลที่จะพัฒนาไปสู่ความเป็นคนที่มีคุณธรรม ในส่วนของกระบวนการเรียนรู้นี้ งานแนะแนวการศึกษาและอาชีพจำเป็นต้องมีงานและโครงการต่างๆ รองรับ

อนึ่ง เพื่อการดำเนินงานแนะแนวการศึกษาและอาชีพให้ได้ผลอย่างจริงจัง กระทรวงศึกษาธิการได้กำหนดแผนพัฒนางานแนะแนวของกระทรวงศึกษาธิการ ระยะที่ 1 (พ.ศ. 2535-2539) มีวัตถุประสงค์ที่จะดำเนินการให้เด็กและเยาวชน และประชาชนทุกคนได้รับประโยชน์จากการดำเนินงานแนะแนวการศึกษาและอาชีพของหน่วยงานต่างๆ อย่างเต็มที่ โดยกำหนดนโยบายไว้ 8 ประการ ดังนี้

1. ปรับปรุงและพัฒนาระบบการบริหารงานแนะแนวโดยกระจายอำนาจการบริหาร และการประสานงานจากส่วนกลางไปสู่ส่วนภูมิภาค ขยายกลุ่มเป้าหมายของผู้รับบริการแนะแนวให้มีขอบข่ายกว้างขวางยิ่งขึ้นทั่วประเทศ
2. ส่งเสริมสนับสนุนให้ทุกสถานศึกษาหรือหน่วยงานทางการศึกษาปฏิบัติงานแนะแนวให้เป็นระบบ ฯ
3. เร่งรัดพัฒนาบุคลากรแนะแนวให้มีปริมาณและคุณภาพเพียงพอ
4. เร่งรัดพัฒนาเครื่องมือและอุปกรณ์แนะแนว
5. ดำเนินการประชาสัมพันธ์เผยแพร่ผลงานแนะแนวอย่างจริงจัง

6. ปรับปรุงและพัฒนาระบบการประสานงานขององค์กรแนะแนวทั้งในส่วนกลางและส่วนภูมิภาค

7. ปรับปรุงและพัฒนาระบบการจัดทำแผนงานงบประมาณเพื่อการแนะแนวให้สอดคล้องกับความต้องการขององค์กรแนะแนวทั้งในส่วนกลางและส่วนภูมิภาค

8. ส่งเสริมสนับสนุนงานวิจัยเพื่อการแนะแนวอย่างจริงจัง ทั้งในส่วนกลางและส่วนภูมิภาค

ในแผนดังกล่าวได้กำหนดมาตรการในการดำเนินการตามนโยบายแต่ละข้อไว้เพื่อเร่งรัดให้งานเกิดประสิทธิผลไว้อย่าง

จากนโยบาย แผนและหลักการดังกล่าวข้างต้น กรมวิชาการได้ดำเนินงานในส่วนที่เกี่ยวข้อง พร้อมส่งเสริมประสานงานให้หน่วยงานต่าง ๆ พัฒนางานแนะแนวได้กว้างขวางเจริญก้าวหน้า

ผลการดำเนินงานตามนโยบาย ซึ่งกรมวิชาการได้เร่งดำเนินการแล้วเสร็จไปเรียบร้อยแล้ว มีดังนี้

1.2 การกระจายอำนาจบริหารงานแนะแนวการศึกษาและอาชีพ

ในระดับกระทรวงมีคณะกรรมการประสานงานแนะแนวการศึกษาและอาชีพ กระทรวงศึกษาธิการ โดยมีอธิบดีกรมวิชาการเป็นประธาน ผู้อำนวยการศูนย์แนะแนวการศึกษาและอาชีพเป็นกรรมการและเลขานุการ มีผู้ทรงคุณวุฒิด้านการแนะแนวและรองอธิบดีกรมต่าง ๆ ในกระทรวงศึกษาธิการเป็นกรรมการ

ระดับกรมขณะนี้ได้มีการแต่งตั้งคณะกรรมการประสานงานแนะแนว ๙ ระดับกรมแล้ว จำนวน 9 กรม

ระดับเขต ได้มีการแต่งตั้งคณะกรรมการประสานงานแนะแนวระดับเขตครบทั้ง 12 เขตแล้ว

ระดับจังหวัด สามารถจัดตั้งคณะกรรมการประสานงานแนะแนวเสร็จ จำนวน 73 จังหวัด ยังขาดเฉพาะจังหวัดที่ตั้งใหม่

นอกจากคณะกรรมการประสานงานแนะแนวระดับกรม เขต และจังหวัดแล้วกรมวิชาการยังได้ส่งเสริมให้เขตการศึกษาทุกเขตและโรงเรียนในภูมิภาคที่มีความพร้อมที่จะให้บริการและเป็นที่พักของโรงเรียนต่าง ๆ ในด้านการแนะแนว โดยจัดตั้งเป็นศูนย์สนเทศทางการแนะแนวระดับเขต จำนวน 12 ศูนย์ และหน่วยบริการแนะแนวระดับจังหวัด รวมทั้ง กทม. จำนวน 156 หน่วย

ทั้งนี้โดยกรมวิชาการจัดสรรงบประมาณบางส่วนสนับสนุนและสนับสนุนด้านข้อมูลสื่อทางวิชาการด้านการแนะแนวการศึกษาและอาชีพ

1.3 การพัฒนาบุคลากรทางการแนะแนว

กรมวิชาการได้สนับสนุนอบรมครูสังกัด สปช. ให้มีความรู้ความเข้าใจเรื่องการแนะแนวที่มุ่งเน้นให้บูรณาการเข้าไปในกระบวนการเรียนการสอน

ได้ดำเนินการอบรมศึกษานิเทศก์จังหวัดและอำเภอ ให้มีความรู้เกี่ยวกับระบบและแนวทางการพัฒนางานแนะแนวตามหลักสูตรฉบับปรับปรุงไปแล้วประมาณ 700 คน

จากสรุปการติดตามผลของคณะกรรมการประสานงานแห่งชาติและเจ้าหน้าที่ของศูนย์แนะแนวฯ พอสรุปได้ว่ามีผลสรุปสอดคล้องกับการสังเคราะห์ผลการวิจัยและเอกสารด้านการแนะแนวคือพบว่า ในแง่ของการดำเนินงานหน่วยงานโดยส่วนรวมยังไม่มีความพร้อมทั้งในด้านความรู้ ความคิด แนวทางที่จะจัดงานแนะแนวได้อย่างมีประสิทธิภาพ ขาดการสนับสนุนจากผู้บริหาร ทำให้ไปในลักษณะความพร้อมของแต่ละคน ขาดบุคลากรที่มีความรู้เรื่องการแนะแนวที่สำคัญคือ ยังไม่เข้าใจงานแนะแนว ขาดแคลนสื่อและความรู้ที่จะพัฒนาสื่อและเครื่องมือแนะแนว

1.4 โครงการในโอกาสของศูนย์แนะแนว กรมวิชาการ

1. พัฒนาฐานข้อมูลทางการแนะแนว สนับสนุนเครือข่ายของศูนย์แนะแนว โดยเฉพาะอย่างยิ่งศูนย์สนเทศทางการแนะแนวระดับเขต จังหวัด และโรงเรียน

2. พัฒนารูปแบบการพัฒนาคุณภาพเยาวชน เพื่อป้องกันปัญหาสังคมด้านต่าง ๆ เช่น ปัญหาโสเภณีเด็ก ปัญหาพฤติกรรมเบี่ยงเบน และปัญหาการขโมยชิง รูปแบบการพัฒนาการแนะแนวอาชีพ และโครงการพัฒนารูปแบบการแนะแนวเยาวชนผู้ด้อยโอกาส เป็นต้น

3. โครงการอบรมบุคลากรทางด้านแนะแนวโดยเฉพาะอย่างยิ่งศึกษานิเทศก์และบุคลากรจากศูนย์สนเทศทางการแนะแนว

4. โครงการพัฒนาต้นแบบ สื่อและเครื่องมือแนะแนวเพื่อสนับสนุนเครือข่ายทางการแนะแนวการศึกษาและอาชีพ

5. วางแผนแนะแนวเพื่อการรับนักเรียนเข้าเรียนต่อโดยไม่ต้องสอบคัดเลือก

1.5 ทิศทางของงานแนะแนวในอนาคต

กรมวิชาการโดยศูนย์แนะแนว ได้ดำเนินการสัมภาษณ์ผู้นำความคิด 8 ท่าน เรื่องการแนะแนวในทศวรรษหน้า โดยใช้คำถามหลัก 5 คำถาม คือ

1. การแนะแนวในประเทศไทยกับการแนะแนวในต่างประเทศที่เจริญก้าวหน้าทางการศึกษา
2. งานแนะแนวในประเทศไทยน่าจะมีทิศทางไปในทางใดหรือรูปแบบใด
3. กระบวนการเรียนการสอนในปัจจุบันได้ใช้หลักจิตวิทยาแนะแนวเข้าไปสร้างคุณภาพเยาวชนเพียงใด
4. การใช้จิตวิทยาแนะแนวเข้าไปในการเรียนการสอนจะช่วยลดปัญหาสังคมได้หรือไม่ เช่น ปัญหาโสเภณี ปัญหาเด็กกำพร้า ปัญหาละเมิดสิทธิเด็ก ปัญหาพฤติกรรมเบี่ยงเบน ฯลฯ
5. ทิศทางของงานแนะแนวในทศวรรษหน้า

สรุปแนวคิดของบุคคลที่สัมภาษณ์ทั้งหมดได้ดังนี้

คำถามที่ 1 การแนะแนวในประเทศไทยกับการแนะแนวในต่างประเทศ หลายท่านมีความเห็นว่าแตกต่างกันมาก และในความแตกต่างนี้ แต่ละท่านได้มองแตกต่างกันไปในหลายจุด สรุปได้ดังนี้

1.1 รูปแบบ ในต่างประเทศถือว่าการแนะแนวเป็นส่วนหนึ่งของกระบวนการเรียนรู้ การแนะแนวบูรณาการอยู่ในการเรียนการสอน เพื่อการพัฒนาเด็กในทุก ๆ ด้าน

1.2 นโยบาย ในต่างประเทศงานแนะแนวจะมีนโยบายที่ชัดเจน มีได้ขึ้นอยู่กับตัวบุคคล ซึ่งต่างจากประเทศไทย นโยบายทางด้านนี้ขึ้นอยู่กับตัวบุคคลและเปลี่ยนไปตามตัวบุคคล

1.3 จุดเริ่มต้นของการพัฒนา ในต่างประเทศโรงเรียนจะเห็นความสำคัญและเกิดการพัฒนาระบบของตนเอง แต่ของประเทศไทยเริ่มต้นจากส่วนบนไปสู่ส่วนล่าง จากกระทรวงไปยังกรม ภาค จังหวัด แล้วจึงไปโรงเรียน ทำให้การพัฒนาไปได้ช้า เพราะโรงเรียนยังไม่ได้เกิดความตระหนักและเห็นความจำเป็น

1.4 ความเข้าใจเรื่องการแนะแนวที่ต่างกัน ในต่างประเทศการแนะแนวคือ Career Development การพัฒนาอาชีพ คือความเป็นมนุษย์ที่ดีมีศักยภาพในการทำงาน ใช้ศักยภาพของตนได้อย่างสูงสุด โดยผ่านงานที่เหมาะสมในแต่ละช่วงอายุ แต่การแนะแนวในประเทศไทยยังมุ่งเน้นการศึกษาต่อเป็นหลัก มีได้มุ่งเน้นถึงตัวบุคคลที่จะพัฒนาตนเองหรือสำรวจตนเองอย่างแท้จริง

1.5 ลักษณะของผู้ให้คำปรึกษา ในประเทศไทยผู้ให้คำปรึกษายังมีลักษณะค่อนข้างขึ้นนำและจะไม่พอใจเมื่อผู้รับคำปรึกษาดัดจริตใจที่ไม่ตรงกับผู้ให้คำปรึกษา

คำถามที่ 2 งานแนะแนวในประเทศไทยน่าจะมีทิศทางไปในทางใด

งานแนะแนวในประเทศไทยน่าจะมีทิศทางไปในทางใด ผู้ให้สัมภาษณ์ได้ให้ความคิดเห็นสรุปได้ดังนี้

2.1 ควรเป็นงานระดับกระทรวงมิใช่ระดับกรม ซึ่งมีอำนาจอย่างแท้จริงกำหนดนโยบายติดตามผลการปฏิบัติงานอย่างจริงจัง

2.2 ส่งเสริมและสนับสนุนให้ครูทุกคนทำหน้าที่ด้านการแนะแนวไปพร้อมกับการสอนปกติด้วย

2.3 ไม่ควรทำเฉพาะในโรงเรียน แต่ควรทำไปถึงประชาชนด้วย เพราะเป็นยุคแห่งการเรียนรู้

2.4 ต้องเปลี่ยนรูปแบบจากการแก้ปัญหาเป็นการป้องกันปัญหา

2.5 ต้องดำเนินการอย่างจริงจัง โดยเฉพาะในเรื่องอาจารย์ที่ปรึกษาที่จะรู้จักและเข้าใจนักเรียนในความรับผิดชอบของตนเป็นอย่างดี

2.6 ต้องมุ่งเน้นเรื่องข้อมูล เพราะเป็นยุคแห่งข้อมูลข่าวสาร เพื่อการตัดสินใจที่เหมาะสมกับสภาพของตนและท้องถิ่น

2.7 ต้องเริ่มที่ห้องเรียน เปลี่ยนวัฒนธรรมในห้องเรียนให้มีการคิดไตร่ตรองใช้เหตุใช้ผลและตัดสินใจด้วยตนเอง

2.8 การแนะแนวต้องตั้งเป้าหมายที่ชัด คือการพัฒนาตนเองของเด็ก และในแต่ละระดับชั้นจะต้องรู้ตนเองเช่นเดียวกับการรู้วิชาคณิตศาสตร์ ภาษาไทย ฯลฯ

2.9 การแนะแนวต้องมุ่งให้คนสามารถศึกษาได้สอดคล้องกับความถนัดและความสนใจและรู้จักหางานเพื่อเลี้ยงชีพ

2.10 การแนะแนวต้องกระทำให้คนเห็นคุณค่าของชีวิต และเห็นคุณค่าของงานของตนมิใช่ดำรงชีวิตเพื่อตอบสนองความต้องการของผู้อื่น

คำถามที่ 3 กระบวนการเรียนการสอนได้ใช้หลักจิตวิทยาแนะแนวเข้าไปสร้างคุณภาพเยาวชนเพียงใด

การใช้หลักจิตวิทยาแนะแนวเข้าไปในการเรียนการสอน ผู้ให้สัมภาษณ์ส่วนใหญ่ให้ความเห็นที่สอดคล้องกันว่า ขึ้นอยู่กับตัวบุคคล บางคนใช้มาก บางคนใช้น้อย แต่ได้ให้ข้อคิดเห็นในเรื่องดังกล่าวไว้ดังนี้คือ

3.1 ต้องดำเนินการให้ครูเกิดความตระหนักว่า ครูจะต้องเสริมความเป็นมนุษย์ให้กับนักเรียนมากกว่าการสอนวิชาความรู้

3.2 เปลี่ยนระบบการใช้ครู ให้ใช้ครูเพื่อพัฒนาวิชาชีพครู มิใช่ใช้ครูตามระเบียบข้าราชการพลเรือน

3.3 เปลี่ยนความคิดของครูว่าการแนะแนวมิได้ขึ้นอยู่กับครูแนะแนว ครูทุกคนต้องมีจิตสำนึกในเรื่องแนะแนว

คำถามที่ 4 การใช้จิตวิทยาแนะแนวเข้าไปในการเรียนการสอนจะช่วยลดปัญหาสังคมได้เพียงใด

ผู้ให้สัมภาษณ์โดยส่วนใหญ่ให้ความเห็นที่สอดคล้องกันว่า การใช้จิตวิทยาจะช่วยสามารถลดปัญหาได้ดี แต่ทั้งนี้ต้องอยู่ภายใต้เงื่อนไขที่สรุปได้ว่า

4.1 ต้องส่งเสริมให้คนเกิดการเรียนรู้และเกิดการแก้ปัญหาด้วยตนเอง

4.2 ครูทุกคนมีจิตสำนึกในเรื่องของแนะแนว เข้าใจธรรมชาติของแต่ละวัยและใช้หลักจิตวิทยามาก ๆ

4.3 พ่อแม่ ครอบครัว มีความคิด ความเข้าใจที่ถูกต้องและมีส่วนสัมพันธ์กับความเป็นชีวิตของนักเรียน

4.4 นักเรียนได้รับการพัฒนาให้เกิดการรู้จักตนเอง รู้ผิด รู้ถูก รู้ควร ไม่ควร เกิดการตัดสินใจด้วยตนเอง

4.5 มีความร่วมมือกันจากหลายฝ่ายและหลายหน่วยงาน

4.6 ทุกคนถือเป็นภาระหน้าที่ของตนที่จะต้องช่วยกัน มีประโยชน์ให้ผู้อื่นแก้ไข

4.7 ส่งเสริมให้เกิดแนวคิดให้เกิดการพัฒนาตนเอง มีชีวิตอยู่ได้อย่างมีศักดิ์ศรีและเอกลักษณ์ของตน

สำหรับคำถามที่ 5 ที่ถามว่า ทิศทางของงานแนะแนวในทศวรรษหน้า ผู้นำความคิดได้ มีความคิดโดยสรุปดังนี้

5.1 รัฐควรถือว่าการแนะแนวเป็นสิ่งสำคัญมากและควรให้การดูแลและสนับสนุนอย่างจริงจัง

5.2 ควรดำเนินการให้ครูรู้สึกว่าการแนะแนวเป็นหน้าที่ มิใช่เพียงแต่สอนหนังสือเท่านั้น ครูควรต้องดูแลส่งเสริมนักเรียนทุกด้าน

5.3 การแนะแนวควรลงลึกลงไปในกิจกรรมปกติของโรงเรียน

5.4 การแนะแนวในอนาคตควรเน้นกระบวนการเรียนรู้ที่จะให้คน คิด ตัดสินใจ ด้วยการไตร่ตรองอย่างสมเหตุสมผล

5.5 ในการผลิตครู ควรจะสนับสนุนงานแนะแนว โดยกระตุ้นให้ครูมีจิตสำนึกในหน้าที่ของครูที่จะต้องเป็นผู้ชี้แนะอบรมคนให้มีคุณธรรม

5.6 ทุกฝ่ายต้องตระหนักในความสำคัญและร่วมมือกันดำเนินการโดยกำหนดเป็นนโยบายจนนำไปสู่การปฏิบัติ

5.7 การแนะแนวเป็นกลไกที่ต้องเข้าไปทุกช่วงจังหวะของชีวิต ไม่เฉพาะแต่ระบบโรงเรียน แต่ต้องเรียกว่าชีวิตต้องศึกษาตลอดเวลา

5.8 การแนะแนวไม่ควรจะถูกจำกัดอยู่ในกรอบ ทุกคนทุกฝ่ายจะต้องร่วมมือกันทำงานเพื่อเด็ก

5.9 มีบุคลากรแนะแนวที่ทันต่อความต้องการและความจำเป็น

2. สรุปแนวความคิดที่ประชุมเสนอ

1. งานแนะแนวการศึกษาและอาชีพเป็นเรื่องสำคัญ เพราะช่วยในการพัฒนาคุณภาพของเด็กและเยาวชน ทั้งทางร่างกาย จิตใจ อารมณ์ สังคม สมควรที่รัฐจะให้การสนับสนุนในด้านนี้อย่างเต็มที่

2. รัฐควรระดมสรรพกำลังที่มีอยู่เพื่อแก้ไขปัญหาการขาดแคลนบุคลากรด้านแนะแนวให้เพียงพอ โดยเพิ่มอัตราครูแนะแนวมากขึ้นในสถานศึกษา ให้ครูในสาขาวิชาต่าง ๆ มาช่วยในการแนะแนวได้ พระ แพทย์ ครอบครัวยุว มีบทบาทในการแนะแนว รวมทั้งเอกชนก็จะต้องเสริมงานด้านนี้ คือ สมาคม นักสังคมสงเคราะห์ ฯลฯ

3. ศูนย์แนะแนวการศึกษาและอาชีพ ของ ศธ. ควรเป็นตัวกลางในการประสานงานแนะแนวส่งเสริมด้านการผลิตสื่อและเครื่องมือการแนะแนว ส่งเสริมด้านข้อมูลด้านการแนะแนวที่ทันสมัยและพัฒนาบุคลากร เพื่อให้การบริการด้านการแนะแนวเป็นไปอย่างทั่วถึง

4. ศธ. ควรสนับสนุนให้มีการกระจายอำนาจการบริหารการแนะแนวไปสู่ภูมิภาค โดยกระตุ้นและส่งเสริมการดำเนินงานของคณะกรรมการประสานงานแนะแนวในจังหวัด เขตและสถานศึกษาให้ช่วยทำหน้าที่แนะแนวอย่างทั่วถึง

5. หน้าที่หลักของนักแนะแนว ซึ่งอาจเรียกว่าเป็น Professional identity คือผู้ที่ทำงานพัฒนามนุษย์เพื่อมนุษย์ เนื้อหาของการแนะแนว (subject of study) ในช่วง 10 ปีข้างหน้า คือต้องพัฒนาผู้ที่จะไปเป็นนักแนะแนวให้เป็นคนเต็มคน เต็มไปด้วยความเมตตา ต่อเพื่อนมนุษย์ ก่อนแล้วทุกอย่างไม่ว่า สื่อ เครื่องมือ และระบบจะตามมาโดยนักแนะแนว ควรมีวิธีการคิดใหม่ ควรเน้นการให้โอกาสคนได้คิด ตัดสินใจเองอย่างมีเหตุผล จนสามารถพึ่งตนเองได้

6. ขอบข่ายของงานแนะแนว จะเป็นเนื้อเดียวกันกับการพัฒนาคุณภาพชีวิต คงไม่เฉพาะแต่การแนะแนวการศึกษาและอาชีพเท่านั้น แต่น่าจะเป็นการพัฒนาชีวิตคนทั้งชีวิต ขอบข่ายของงานแนะแนวจะครอบคลุมงานพัฒนาคุณภาพของเด็ก เยาวชน ประชาชนทุกคน ทั้งในและนอกระบบโรงเรียนรวมทั้งกลุ่มด้อยโอกาสต่าง ๆ ด้วย และเน้นกระบวนการพัฒนาเด็กให้พัฒนาตนเองได้รู้จักตนเอง พึ่งตนเองและสามารถพัฒนาศักยภาพของตน ครูแนะแนวทำหน้าที่กระตุ้นและส่งเสริม

7. กลุ่มเป้าหมาย กลุ่มเป้าหมายของงานแนะแนวคือ เด็กก่อนประถมศึกษา ประถมศึกษา มัธยมศึกษา กลุ่มผู้ศึกษานอกระบบโรงเรียน คนงานและผู้ประกอบอาชีพกลุ่มต่าง ๆ ต้องทำเป็นระบบการให้การศึกษาตลอดชีวิต

8. ระบบแนะแนว เนื่องจากงานแนะแนวเป็นเรื่องสำคัญในกระบวนการพัฒนาการศึกษาอยู่แล้ว ระบบของการแนะแนวจึงเกี่ยวข้องกับครูทุกคน แต่ถ้าจะให้งานแนะแนวมีประสิทธิภาพอย่างจริงจังควรมีนักแนะแนววิชาชีพที่สามารถปฏิบัติงานแนะแนวช่วยวางระบบและกระตุ้นให้เกิดการแนะแนวได้ในโรงเรียนและหน่วยงานที่เกี่ยวกับการพัฒนาคุณภาพคน โดยครูทุกคนให้ความร่วมมือ นับตั้งแต่ผู้บริหารจนถึงครูผู้สอนรายวิชาต่าง ๆ ครูประจำชั้น และครูทุกคนในโรงเรียน การแนะแนวการศึกษาและอาชีพ ถ้าถือว่าเป็นการพัฒนาทรัพยากรมนุษย์เพื่อมนุษย์ เมื่อถึงจุดหนึ่งควรละลายลงไปในเรื่อง คือครูทุกคนต้องให้โอกาสลูกศิษย์ได้ในการคิดตัดสินใจ อย่างเหมาะสม เป็นอิสระ เป็นตัวของตัวเอง นั่นคือครูทุกคนร่วมมือในการแนะแนวนักเรียนโดยอัตโนมัติ ไม่ต้องเกรงว่าเป็นหน้าที่เฉพาะของครูแนะแนว

9. บทบาทหน้าที่ของศูนย์แนะแนวการศึกษาและอาชีพในช่วงต่อไปคือ หน่วยงานกลางที่สนับสนุนเครือข่าย พยายามระดมและประสานให้นักวิชาชีพแนะแนว นักจิตวิทยาทั้งหลายมาช่วยกันทำงานเพื่อเด็ก เยาวชน และประชาชน ให้เกิดประโยชน์สูงสุด หน้าที่ของศูนย์แนะแนวคือ พยายามกำหนดจุดเน้นของงานแนะแนวให้ชัดเจนแล้วสร้างความรู้ความเข้าใจให้ผู้ที่เกี่ยวข้อง ผู้ที่เป็นเครือข่ายจัดทำข้อมูลสนับสนุนเครื่องมือต่าง ๆ สนับสนุนนิเทศติดตามผลให้งานดำเนินไปอย่างมีประสิทธิภาพ

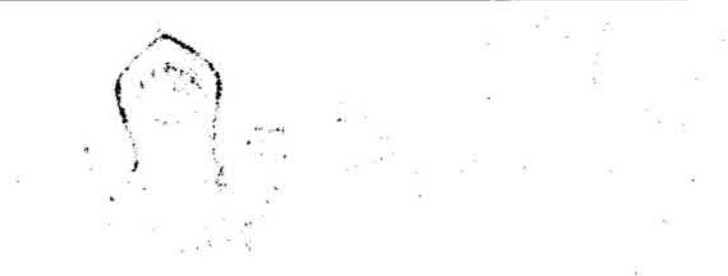
10. เรื่องข้อมูลและทรัพยากรต่าง ๆ ต้องคำนึงถึงโลกาภิวัตน์ (globalization) ควรประกอบการดำเนินงานแนะแนวตลอดเวลา การศึกษาวิจัยต้องได้รับการสนับสนุนตลอดเวลา

11. งานแนะแนวการศึกษาและอาชีพในขณะนี้ โดยสภาพการเปลี่ยนแปลงทางสังคมและเศรษฐกิจ จำเป็นที่กรมวิชาการจะต้องผลักดันให้ระดับกระทรวงและรัฐบาลให้ความสำคัญและสนับสนุนอย่างจริงจัง จึงจะได้ผล

12. การพัฒนาบุคลากรแนะแนว ควรเริ่มตั้งแต่สถาบันผลิตบุคลากรแนะแนว และฝึกอบรมในรูปแบบต่าง ๆ ให้มีความรู้ในแนวทางกว้างและลึกยิ่งขึ้น โดยเน้นการพัฒนาบุคลากรทั้งด้านความชำนาญเฉพาะวิชาชีพและผู้ที่จะปฏิบัติงานแนะแนว

13. นักแนะแนว ควรจะปรับตัวให้ทันกับความเปลี่ยนแปลงของโลก ควรเปลี่ยนแปลงบทบาทของตนเอง ไม่จำกัดอยู่ในการแนะแนวภายในโรงเรียน แต่จะต้องมีความรู้ ความเชี่ยวชาญรักสังคมและรู้เรื่องของนานาชาติมาใช้ปรับในการแนะแนว

14. การสัมมนาทางวิชาการเรื่องการแนะแนวในลักษณะนี้ จะต้องทำต่อเนื่องเป็นระยะ ๆ และพัฒนาให้ดีขึ้นเรื่อย ๆ เพื่อจะได้นำแนวคิดไปปรับแผนงาน โครงการเพื่อให้ผลไปถึงเด็ก เยาวชนและประชาชนต่อไป

ภาคผนวก

รายชื่อผู้เข้าสัมมนา

เรื่อง “ทิศทางการแนะแนวในทศวรรษหน้า”

วันที่ 26 มกราคม 2537 เวลา 08.30 – 16.30 น.

ณ ห้องประชุมสมประสงค์ 1 ชั้น 6 โรงแรมเฟล็กส์ กรุงเทพฯ ฯ

ลำดับที่	ชื่อ - สกุล	ตำแหน่ง/หน่วยงาน
1.	นายบรรจง ชูสกุลชาติ	สภาผู้ปกครองและครูแห่งประเทศไทย (อดีตปลัดกระทรวงศึกษาธิการ)
2.	ดร. พนม พงษ์ไพบูลย์	อธิบดีกรมวิชาการ
3.	นางพรนิภา ลิมปพยอม	รองอธิบดีกรมวิชาการ
4.	ดร. นิคม จันทรวิทุร	ที่ปรึกษารัฐมนตรีว่าการกระทรวงแรงงานและสวัสดิการสังคม
5.	นางศรีนวล โกมลวนิช	อดีตผู้ตรวจราชการกระทรวงศึกษาธิการ
6.	นางสุธีร์ เอกอินทร์	(แทน) อธิบดีกรมสามัญศึกษา
7.	นายอิศรา จรรย์นันทน์	รองอธิบดีกรมสามัญศึกษา
8.	นางกรรทอง กนกกลาวลัย	(แทน) เลขาธิการคณะกรรมการการประถมศึกษาแห่งชาติ
9.	นายสุวรรณ กุสุจรีต	รองอธิบดีกรมการศึกษานอกโรงเรียน (แทนอธิบดีกรมการศึกษานอกโรงเรียน)
10.	นางวัชรีย์ ธวัชรธรรม	ผู้เชี่ยวชาญพิเศษด้านการแนะแนวกรมการฝึกหัดครู
11.	นางสาวนิภา พงศ์วิรัตน์	ศึกษานิเทศก์กรมสามัญศึกษา
12.	นายบุญสม บุคย์น้ำเพชร	กรมการศึกษานอกโรงเรียน
13.	ดร. วชิรญา บัวศรี	มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร
14.	ดร. วิชัย วงษ์ใหญ่	มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร
15.	ดร. โสริย์ โพธิ์แก้ว	จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย
16.	ดร. นวลศิริ เปาโรหิตย์	มหาวิทยาลัยรามคำแหง
17.	ดร. กันยา สุวรรณแสง	มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์
18.	ดร. ประดิษฐ์ อุปรมัย	มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมมาธิราช
19.	นายเสรี ลาขโรจน์	ผู้อำนวยการโรงเรียนสามเสนวิทยาลัย

ลำดับที่	ชื่อ-สกุล	ตำแหน่ง/หน่วยงาน
20.	นางสาวอรนุช อุสาทะ	โรงเรียนสามเสนวิทยาลัย
21.	นางสาวนีย์ คันทแก้ว	ผู้อำนวยการโรงเรียนประจักษ์ศิลปาคม
22.	น.ส. ดาราวรรณ ศรีกาญจนา	โรงเรียนประจักษ์ศิลปาคม
23.	นางชลัษณ์ ไข่มุกด์	โรงเรียนเศรษฐเสถียร
24.	นางจงพร ศรีอินทร์	โรงเรียนเศรษฐเสถียร
25.	ดร. พูลศรี กนกวิจิตร	สมาคมแนะแนวแห่งประเทศไทย
26.	นางเรียม ศรีทอง	สมาคมแนะแนวแห่งประเทศไทย
27.	นางสาวจินตนา ธรรมวณิช	สมาคมโรงเรียนอนุบาลแห่งประเทศไทย
28.	นายประสงค์ เลิศรัตนวิสุทธิ์	หนังสือพิมพ์มติชน
29.	นางสาวชนิดา ภูทับทิม	หนังสือพิมพ์ผู้จัดการ
30.	นางสาวอภิรดี รัตนวิภาพงศ์	สถานีโทรทัศน์ช่อง 3
31.	นายสมโชค แสงจันทร์	หนังสือพิมพ์ผู้จัดการ
32.	นางสุภรณ์ สภาพงศ์	ผู้อำนวยการศูนย์แนะแนวการศึกษาและอาชีพ
33.	นางสาวอาภา ถนัดช่าง	นักวิชาการศึกษาศูนย์แนะแนวการศึกษาและอาชีพ
34.	นางวรรณพร พรหมบุรณ	นักวิชาการศึกษาศูนย์แนะแนวการศึกษาและอาชีพ
35.	นายอภิชาติ เจริญกิจกิจการ	นักวิชาการศึกษาศูนย์แนะแนวการศึกษาและอาชีพ
36.	นายฉลอง แนวพานิช	นักวิชาการศึกษาศูนย์แนะแนวการศึกษาและอาชีพ
37.	นายประหยัด ทองมาก	นักวิชาการศึกษาศูนย์แนะแนวการศึกษาและอาชีพ
38.	นางบังอร เอี่ยมรอด	นักวิชาการศึกษาศูนย์แนะแนวการศึกษาและอาชีพ
39.	นางสาววราณี ธนวรานิช	นักวิชาการศึกษาศูนย์แนะแนวการศึกษาและอาชีพ
40.	นางรุจิโรช แสงจิตต์พันธ์	นักวิชาการศึกษาศูนย์แนะแนวการศึกษาและอาชีพ
41.	นายสุรชาติ ทินานนท์	นักวิชาการศึกษาศูนย์แนะแนวการศึกษาและอาชีพ
42.	นางสาววิไลวรรณ ใจแก้ว	นักวิชาการศึกษาศูนย์แนะแนวการศึกษาและอาชีพ
43.	นายสุทนต์ สังข์สุวรรณ	นักวิชาการศึกษาศูนย์แนะแนวการศึกษาและอาชีพ
44.	นางประณม จันทิม	นักวิชาการศึกษาศูนย์แนะแนวการศึกษาและอาชีพ
45.	นายธรรมศักดิ์ มีอิสระ	นักวิชาการศึกษาศูนย์แนะแนวการศึกษาและอาชีพ
46.	นางสมปอง อึ้งสกุล	นักวิชาการศึกษาศูนย์แนะแนวการศึกษาและอาชีพ
47.	นางสมปอง จันทรมานิตย์	นักวิชาการศึกษาศูนย์แนะแนวการศึกษาและอาชีพ

ลำดับที่	ชื่อ-สกุล	ตำแหน่ง/หน่วยงาน
48.	นายศักดิ์สิน ช่องดารากุล	นักวิชาการศึกษาศูนย์แนะแนวการศึกษาและอาชีพ
49.	นายธีระ ชัยยุทธยรรยง	นักวิชาการศึกษาศูนย์แนะแนวการศึกษาและอาชีพ
50.	นางสาวพูนศิริ ไศภารักษ์	นักวิชาการศึกษาศูนย์แนะแนวการศึกษาและอาชีพ
51.	นางปัทมา วิรุฬพานิช	นักวิชาการศึกษาศูนย์แนะแนวการศึกษาและอาชีพ
52.	นางวรรณ ช่องดารากุล	นักวิชาการศึกษาศูนย์แนะแนวการศึกษาและอาชีพ
53.	นายสมคิด คุณมาศ	นักวิชาการศึกษาศูนย์แนะแนวการศึกษาและอาชีพ
54.	นายวิชาญ อัครนสกุล	นักวิชาการศึกษาศูนย์แนะแนวการศึกษาและอาชีพ
55.	นางอัญญา ประสงค์พร	นักวิชาการศึกษาศูนย์แนะแนวการศึกษาและอาชีพ

เอกสารอ้างอิง

1. ศูนย์แนะแนวการศึกษาและอาชีพ กรมวิชาการ กระทรวงศึกษาธิการ สรุปสถานภาพงานแนะแนวในสถานศึกษาและหน่วยงานทางการศึกษา, จัดสำเนา 2537
2. _____ รายงานการติดตามประเมินผลการดำเนินงาน
 แนะแนวในหน่วยงานและสถานศึกษา ปีงบประมาณ 2536, จัดสำเนา
3. _____ การวิเคราะห์งานวิจัยเกี่ยวกับการแนะแนวในประเทศไทย, จัดสำเนา 2537
4. _____ 8 ทักษะผู้นำการศึกษา - แนวคิดแนะแนว, จัดสำเนา 2537

คณะผู้จัดทำ

ที่ปรึกษา

นางสุภรณ์ สภาพงศ์

สรุป บันทึกการประชุม

นายฉลอง แนวพานิช

นางสมปอง อึ้งสกุล

นางจิตนา สัจจจารีรัตน์

นางวรรณ ช้องดารากุล

สรุปผลและเรียบเรียง

นางบังอร เอี่ยมรอด

ผู้อำนวยการศูนย์แนะแนวการศึกษาและอาชีพ

นางสมปอง จันทรมานิตย์

นายธีระ ชัยยุทธยรรยง

นายวิชาญ ยัศวรณสกุล

ตอนที่ 2

**การวิเคราะห์งานวิจัยเกี่ยวกับ
การแนะแนวในประเทศไทย**

สารบัญ

เรื่อง	หน้า
บทที่ 1 บทนำ	27
วัตถุประสงค์ของการวิจัย	27
ขอบเขตของการวิจัย	28
คำนิยามศัพท์	28
ความไม่สมบูรณ์ของการวิจัย	28
ประโยชน์ของการวิจัย	28
บทที่ 2 วิธีดำเนินการวิจัย	29
ประชากรและกลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัย	29
เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย	29
การเก็บรวบรวมข้อมูล	29
การวิเคราะห์ข้อมูล	30
บทที่ 3 ผลการวิเคราะห์ข้อมูล	31
1. ลักษณะทางกายภาพของงานวิจัยด้านการแนะแนว ในประเทศไทย	31
2. การบูรณาการผลงานวิจัยด้านการแนะแนวในประเทศไทย	34
บทที่ 4 สรุปผลการวิจัยและข้อเสนอแนะ ภาคผนวก	49 53

บทที่ 1

บทนำ

ประเทศที่เจริญแล้วเช่นสหรัฐอเมริกาและญี่ปุ่น ได้เห็นความสำคัญและทุ่มเทงบประมาณในการวิจัยเป็นอย่างมาก เพราะต่างยอมรับว่าผลการวิจัยเป็นยอดของความรู้ที่จะนำไปใช้ในการพัฒนาทุก ๆ ด้าน สำหรับประเทศไทยในปัจจุบันการวิจัยได้รับการยอมรับและมีบทบาทสำคัญอย่างยิ่งต่อการพัฒนาประเทศในด้านต่าง ๆ เช่นเดียวกัน โดยเฉพาะอย่างยิ่งในด้านการพัฒนาการศึกษา

ผลงานวิจัยจะเป็นข้อมูลสำคัญที่ช่วยชี้นำแนวทางการกำหนดนโยบาย เป้าหมาย ตลอดจนวิธีการแก้ปัญหาและการพัฒนางานทุกประเภทให้เหมาะสม สอดคล้อง และได้สัดส่วนกัน งานวิจัยด้านการแนะแนวและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับการแนะแนวจึงมีความสำคัญต่อการกำหนดนโยบายเป้าหมาย และทิศทางการพัฒนาระบบงานแนะแนวให้เหมาะสมและเกิดประโยชน์สูงสุดในการพัฒนาการเรียนการสอนและตัวผู้เรียน

การวิจัยที่จะนำมาใช้ในการวางแผนและพัฒนางานแนะแนวนั้นจะต้องมีคุณภาพ มีความกว้างขวางครอบคลุมปัญหาการจัดการแนะแนวในทุก ๆ ด้าน จากการสำรวจจำนวนงานวิจัยด้านการแนะแนวและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับการแนะแนวทั้งที่เป็นของหน่วยงานราชการและวิทยานิพนธ์ทางการศึกษาของสถาบันอุดมศึกษาต่าง ๆ ในระหว่างปี พ.ศ. ๒๕๒๕-๒๕๓๕ พบว่ามีจำนวนมากมาย แต่งานวิจัยเหล่านี้ต่างแยกกันอยู่อย่างกระจัดกระจายตามที่แตกต่างกัน ยังมีได้มีการรวบรวมไว้ให้เป็นแหล่งข้อมูลเดียวกันเพื่อความสะดวกในการนำผลการวิจัยมาใช้ให้เกิดประโยชน์ต่อการวางแผนพัฒนางานแนะแนวและการวิจัยทางการแนะแนวของประเทศไทยให้มีประสิทธิภาพแต่อย่างใด

จากปัญหาดังกล่าว ศูนย์แนะแนวการศึกษาและอาชีพ จึงได้รวบรวมและวิเคราะห์งานวิจัยด้านการแนะแนวและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับการแนะแนวที่พิมพ์เผยแพร่ในช่วงระหว่างปี พ.ศ. ๒๕๒๕-๒๕๓๕ ของหน่วยงานต่าง ๆ ในประเทศไทย เพื่อนำมาเป็นข้อมูลพื้นฐานในการปรับปรุงและพัฒนางานแนะแนวให้มีประสิทธิภาพยิ่งขึ้น

วัตถุประสงค์ของการวิจัย

1. เพื่อวิเคราะห์ลักษณะทางกายภาพของงานวิจัยด้านการแนะแนวในประเทศไทย
2. เพื่อบูรณาการผลงานวิจัยด้านการแนะแนวในประเทศไทย

ขอบเขตของการวิจัย

การวิเคราะห์งานวิจัยด้านการแนะแนวในประเทศไทย จะศึกษาเฉพาะงานวิจัยด้านการแนะแนวที่พิมพ์เผยแพร่ระหว่างปี พ.ศ. 2525-2535 ของหน่วยราชการและสถาบันทางการศึกษาที่เกี่ยวข้อง และวิทยานิพนธ์ทางการศึกษาและระดับปริญญาโทหรือปริญญาตรีของสถาบันอุดมศึกษาในประเทศไทย ได้แก่ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์ มหาวิทยาลัยบูรพา มหาวิทยาลัยนเรศวร เป็นต้น โดยมุ่งศึกษาเฉพาะเรื่องต่อไปนี้

1. สภาพปัญหาและความต้องการด้านการแนะแนว
2. ระบบการบริหารงานแนะแนว
3. คุณลักษณะของครูแนะแนวที่พึงประสงค์
4. นวัตกรรมและเครื่องมือแนะแนว

คำนิยามศัพท์

งานวิจัยด้านการแนะแนว หมายถึง งานวิจัยของหน่วยราชการหรือบุคคล หรือวิทยานิพนธ์หรือปริญญาโทหรือปริญญาตรีระดับปริญญาโทหรือปริญญาตรี ที่เกี่ยวข้องกับการแนะแนวที่พิมพ์เผยแพร่ระหว่างปี พ.ศ. 2525-2535

ความไม่สมบูรณ์ของการวิจัย

การวิจัยครั้งนี้อาจไม่สมบูรณ์ เนื่องจาก งานวิจัยของหน่วยงานหรือบุคคลในส่วนภูมิภาคที่เป็นแหล่งข้อมูลไม่อาจนำมาศึกษาได้ครบถ้วนทุกแห่งเพราะอยู่ห่างไกล การจัดทำบัตรรายการงานวิจัยล่าช้า จึงทำให้งานวิจัยที่พิมพ์เผยแพร่ในปี พ.ศ. 2531-2535 บางส่วนยังไม่ปรากฏในรายการและนอกจากนี้งานวิจัยบางเล่มไม่มีฉบับที่สมบูรณ์ คงเหลือแต่บทคัดย่อหรือบทสรุปเท่านั้น

ประโยชน์ของการวิจัย

ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับจากการวิจัยครั้งนี้ คือ

1. ให้ความรู้อันจะเป็นประโยชน์ในการพัฒนาระบบการแนะแนวและเพื่อพัฒนางานวิจัยด้านการแนะแนวให้ต่อเนื่อง
2. เป็นแนวทางสำหรับผู้ทำการวิจัยด้านการแนะแนวในการกำหนดปัญหาและขอบเขตของการดำเนินการวิจัยให้กว้างขวางครอบคลุมและมีประโยชน์มากยิ่งขึ้นต่อไป
3. ช่วยลดปัญหาการทำวิจัยซ้ำซ้อน และเพื่อระดมการใช้ทรัพยากรที่มีอยู่อย่างมีประสิทธิภาพ
4. เพื่อส่งเสริมให้มีการนำผลการวิจัยไปใช้ประโยชน์ให้เกิดผลในทางปฏิบัติให้มากขึ้น
5. เพื่อเป็นแหล่งข้อมูลในการศึกษา ค้นคว้า และวิจัยด้านการแนะแนวและเป็นการเผยแพร่ผลงานวิจัยที่ได้ทำมาแล้วให้กว้างขวางและแพร่หลายยิ่งขึ้น

บทที่ 2

วิธีดำเนินการวิจัย

การวิจัยครั้งนี้ มีวัตถุประสงค์ที่จะศึกษาวิเคราะห์ลักษณะทางกายภาพและบุรณการ ผลการวิจัยทางด้านการแนะแนวในประเทศไทย เพื่อประโยชน์ในการพัฒนางานแนะแนวและ เพื่อพัฒนางานวิจัยด้านการแนะแนวให้ก้าวหน้ามากยิ่งขึ้นต่อไป

ประชากรและกลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัย

1. งานวิจัยด้านการแนะแนวของบุคคล หน่วยราชการ และสถาบันการศึกษาที่เกี่ยวข้อง ได้แก่ กรมวิชาการ กรมการฝึกหัดครู สำนักงานคณะกรรมการการประถมศึกษาแห่งชาติ รวมจำนวน 7 เรื่อง

2. วิทยานิพนธ์ระดับปริญญาโทบัณฑิตที่เกี่ยวกับการแนะแนวของสถาบันอุดมศึกษาต่าง ๆ ได้แก่ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์ มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ มหาวิทยาลัยบูรพา และมหาวิทยาลัยนเรศวร รวมจำนวน 145 เรื่อง

ทั้งหมดนี้เป็นงานวิจัยด้านการแนะแนวที่ได้พิมพ์เผยแพร่ในระหว่างปี พ.ศ. 2525-2535

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

1. แบบสรุปลักษณะทางกายภาพและรายละเอียดของงานวิจัยที่ผู้วิจัยสร้างขึ้นเอง เพื่อใช้บันทึกลักษณะของงานวิจัย ตลอดจนรายละเอียดต่าง ๆ ที่จำเป็นในการวิเคราะห์งานวิจัย

2. แบบวิเคราะห์ประเภทงานวิจัยด้านการแนะแนวตามลักษณะเนื้อเรื่องและผลงานวิจัยที่ผู้วิจัยสร้างขึ้นเพื่อช่วยในการบุรณการผลงานวิจัย

การเก็บรวบรวมข้อมูล

1. รวบรวมรายชื่องานวิจัยด้านการแนะแนวจากบัตรรายการชื่อเรื่องวิทยานิพนธ์ที่เกี่ยวข้องกับการแนะแนวจากห้องสมุดของสถาบันอุดมศึกษา

2. ศึกษาลักษณะและผลงานวิจัยจากเอกสารรวบรวมบทคัดย่อ วิทยานิพนธ์และปริญญานิพนธ์ของสถาบันอุดมศึกษาที่เกี่ยวข้อง ตั้งแต่ปี พ.ศ. 2525-2535

3. ศึกษาบทคัดย่อและรายงานวิจัยฉบับสมบูรณ์ของวิทยานิพนธ์ ปริญญานิพนธ์ที่เกี่ยวข้องกับการแนะแนว ซึ่งมีอยู่ในห้องสมุดของหน่วยงานราชการ และสถาบันอุดมศึกษาต่าง ๆ ที่เกี่ยวข้องที่จัดพิมพ์ระหว่างปี พ.ศ. 2525-2535

การวิเคราะห์ข้อมูล

การวิเคราะห์ลักษณะทางกายภาพและการบูรณาการผลการวิจัยด้านการแนะแนว
ครั้งนี้ใช้วิธีการวิเคราะห์เชิงปริมาณ โดยหาค่าความถี่ และร้อยละ ประกอบกับการ
วิเคราะห์เชิงคุณลักษณะและนำเสนอในรูปแบบตารางและการบรรยายข้อมูลเชิงคุณลักษณะ

บทที่ 3

ผลการวิเคราะห์ข้อมูล

การศึกษาวิจัยครั้งนี้ ได้วิเคราะห์ข้อมูลและนำเสนอแยกผลงานวิจัยตามองค์ประกอบของการศึกษาดังนี้

1. สภาพปัญหาและความต้องการด้านการแนะแนว
2. ระบบการบริหารงานแนะแนว
3. คุณลักษณะของครูแนะแนวที่พึงประสงค์
4. นวัตกรรมและเครื่องมือแนะแนว

ผลการวิเคราะห์ข้อมูลดังกล่าว มีรายละเอียดดังต่อไปนี้

1. ลักษณะทางกายภาพของงานวิจัยด้านการแนะแนวในประเทศไทย

1.1 ปริมาณงานวิจัยด้านการแนะแนว

ตารางที่ 1 จำนวนและร้อยละของงานวิจัยและวิทยานิพนธ์

ประเภท	จำนวน	ร้อยละ
1. งานวิจัยของหน่วยงานราชการและบุคคล	7	4.61
1.1 โรงเรียนและวิทยาลัยครู	—	—
1.2 สำนักงานศึกษาธิการเขต	—	—
1.3 กรมต่าง ๆ ในกระทรวงศึกษาธิการ	7	4.61
1.4 มหาวิทยาลัย	—	—
2. วิทยานิพนธ์ทางด้านการแนะแนวระดับปริญญาโทและปริญญาเอก	145	95.39
2.1 จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย	13	8.55
2.2 มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์	21	13.82
2.3 มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ	74	48.68
2.4 มหาวิทยาลัยบูรพา	7	4.61
2.5 มหาวิทยาลัยนเรศวร	30	19.73
รวม	152	100

ผลการวิเคราะห์ข้อมูลในตาราง 1 แสดงว่า งานวิจัยด้านการแนะแนวส่วนใหญ่เป็นวิทยานิพนธ์ระดับปริญญาโทและปริญญาเอก (ร้อยละ 95.39) ส่วนงานวิจัยของหน่วยงานราชการและบุคคลนั้นมีเพียงเล็กน้อย (ร้อยละ 4.61)

1.2 ประเภทของงานวิจัยด้านการแนะแนว

ตารางที่ 2 จำนวนและร้อยละของงานวิจัยแยกตามประเภทการวิจัย

ประเภทการวิจัย	หน่วยราชการ และบุคคล	วิทยานิพนธ์	รวม	
			จำนวน	ร้อยละ
1. สำรวจ	5	48	53	34.86
2. สัมพันธ์	-	4	4	2.64
3. เปรียบเทียบ	-	6	6	3.95
4. ทดลอง	2	87	89	58.55
รวม	7	145	152	100.00

จากตาราง 2 แสดงว่า ประเภทของการวิจัยด้านการแนะแนวส่วนใหญ่เป็นการวิจัยทดลอง (ร้อยละ 58.55) รองลงไปเป็นการวิจัยสำรวจ การวิจัยเปรียบเทียบ และการวิจัยความสัมพันธ์ ตามลำดับ (ร้อยละ 34.86, 3.95, 2.64)

1.3 งานวิจัยเกี่ยวกับองค์ประกอบด้านต่าง ๆ ของการแนะแนว

ตารางที่ 3 จำนวนและร้อยละของงานวิจัยแยกตามองค์ประกอบของการดำเนินงานแนะแนว

องค์ประกอบ	จำนวน	ร้อยละ
1. สภาพปัญหาและความต้องการด้านการแนะแนว	13	11.83
2. ระบบการบริหารงานแนะแนว	11	7.24
3. คุณลักษณะของครูแนะแนวที่พึงประสงค์	7	4.61
4. นวัตกรรมและเครื่องมือแนะแนว	116	76.32
รวม	152	100

จากตารางที่ 3 ผลการวิเคราะห์แสดงว่าประเภทของงานวิจัยทางด้านการแนะแนวส่วนใหญ่เป็นงานวิจัยที่เกี่ยวกับนวัตกรรมและเครื่องมือแนะแนว (ร้อยละ 76.32) รองลงไปคืองานวิจัยที่เกี่ยวกับสภาพปัญหาและความต้องการด้านการแนะแนว (ร้อยละ 11.83) ระบบการบริหารงานแนะแนว (ร้อยละ 7.24) และคุณลักษณะของครูแนะแนวที่พึงประสงค์ (ร้อยละ 4.61)

1.4 ขอบเขตของประชากรที่ใช้ในงานวิจัย

ตาราง 4 จำนวนและร้อยละของงานวิจัยแยกตามขอบเขตของประชากร

ระดับ	หน่วยราชการ	วิทยานิพนธ์	รวม	
			จำนวน	ร้อยละ
1. ประเทศ	5	–	5	3.29
2. ภาค/เขตการศึกษา	2	5	7	4.61
3. จังหวัดและอำเภอ	–	13	13	8.55
4. กรุงเทพมหานคร	–	2	2	1.31
5. โรงเรียน	–	125	125	82.24
รวม	7	145	152	100

จากตาราง 4 แสดงว่าขอบเขตของประชากรที่ใช้ในการวิจัยด้านการแนะแนวส่วนใหญ่เป็นระดับโรงเรียน (ร้อยละ 82.24) รองลงไปที่ระดับจังหวัดและอำเภอ ระดับภาค/เขตการศึกษา ระดับประเทศ และกรุงเทพมหานคร ตามลำดับ (ร้อยละ 8.55, 4.61, 3.29, 1.31)

1.5 สถานภาพประชากรที่เป็นกลุ่มตัวอย่างของงานวิจัย

ตาราง 5 จำนวนและร้อยละของงานวิจัยแยกตามสถานภาพของประชากรที่เป็นกลุ่มตัวอย่าง

ประเภท	หน่วยราชการ	วิทยานิพนธ์	รวม	
			จำนวน	ร้อยละ
1. นักเรียน	–	92	92	60.52
2. ครู-อาจารย์	5	48	53	34.87
3. ผู้บริหารโรงเรียน	2	5	7	4.61
4. ผู้ปกครองและชาวบ้าน	–	–	–	–
5. ศึกษานิเทศก์	–	–	–	–
6. เอกสาร	–	–	–	–
รวม	7	145	152	100.00

จากตาราง 5 ขอบเขตของประชากรที่เป็นกลุ่มตัวอย่างของงานวิจัยด้านการแนะแนวส่วนใหญ่เป็นระดับนักเรียน (ร้อยละ 60.52) รองลงไปที่ระดับครู-อาจารย์ และผู้บริหารโรงเรียน (ร้อยละ 34.87, 4.61)

1.6 สถิติที่ใช้ในงานวิจัย

ตาราง 6 จำนวนและร้อยละของงานวิจัยแยกตามสถิติที่ใช้

ประเภทสถิติ	จำนวน	ร้อยละ
1. ความถี่และร้อยละ	20	13.16
2. ค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน	18	11.84
3. ค่าไคสแควร์	9	5.92
4. การทดสอบสมมติฐาน	85	55.92
5. หาความสัมพันธ์และการวิเคราะห์องค์ประกอบ	18	11.84
6. สถิติอื่น ๆ เช่น ค่าความเที่ยง ค่าอำนาจจำแนก ความยากง่าย ฯลฯ	2	1.32
รวม	152	100.00

จากตาราง 6 แสดงว่างานวิจัยด้านการแนะแนวส่วนใหญ่ใช้ค่าสถิติประเภททดสอบสมมติฐาน (ร้อยละ 55.92) รองลงไปคือ ความถี่และร้อยละ (ร้อยละ 13.16)

2. การบูรณาการผลงานวิจัยด้านการแนะแนวในประเทศไทย

จากการศึกษาวิเคราะห์ผลงานวิจัยด้านการแนะแนว จำนวน 152 เรื่อง ปรากฏผลการวิเคราะห์โดยแยกตามองค์ประกอบที่ศึกษาดังนี้

1. องค์ประกอบที่เกี่ยวกับสภาพปัญหาและความต้องการด้านการแนะแนว
2. องค์ประกอบที่เกี่ยวกับระบบการบริหารงานแนะแนว
3. องค์ประกอบที่เกี่ยวกับคุณลักษณะของครูแนะแนวที่พึงประสงค์
4. องค์ประกอบที่เกี่ยวกับนวัตกรรมและเครื่องมือแนะแนว

1. องค์ประกอบที่เกี่ยวกับสภาพปัญหาและความต้องการด้านการแนะแนว

ผลการวิเคราะห์ข้อมูลจากการวิจัย จำนวน 18 เรื่อง ปรากฏว่าการจัดบริการแนะแนวในสถานศึกษาระดับต่าง ๆ ยังไม่มีประสิทธิภาพเท่าที่ควร เนื่องจากโรงเรียนมีปัญหาและข้อจำกัดหลายด้าน เช่น ขาดงบประมาณดำเนินการ บุคลากรไม่เพียงพอ บุคลากรที่มีอยู่ต้องรับผิดชอบงานของโรงเรียนหลายอย่าง ขาดแคลนวัสดุอุปกรณ์และเครื่องมือที่จำเป็นในการปฏิบัติงาน ส่วนในด้านความต้องการทางด้านการแนะแนวนั้น จากข้อมูลที่ได้มาพบว่าโรงเรียนส่วนใหญ่ต้องการปัจจัยในการดำเนินงาน ได้แก่ บุคลากรที่มีความรู้เฉพาะ วัสดุอุปกรณ์ อาคารสถานที่ งบประมาณ ตลอดจนขวัญและกำลังใจ ความดีความชอบของผู้ปฏิบัติงาน โดยมีรายละเอียดของข้อมูลพอสรุปได้ดังนี้

1.1 สภาพปัญหาของงานแนะแนว จำแนกได้ 2 ด้าน คือ ปัญหาด้านการจัดบริการต่าง ๆ ของงานแนะแนว และปัญหาด้านการบริหารงานแนะแนว

1.1.1 ปัญหาด้านการจัดบริการต่าง ๆ ของงานแนะแนว ผลการวิเคราะห์ข้อมูล สรุปได้ คือ

ก. การรวบรวมข้อมูลเกี่ยวกับตัวนักเรียน

- 1) ครูแนะแนวไม่มีเวลารวบรวมข้อมูลและจัดทำระเบียบสะสม เนื่องจากต้องรับผิดชอบข้อมูลของนักเรียนทั้งโรงเรียน อีกทั้งข้อมูลที่ต้องรวบรวมมีมากมาย
- 2) ไม่มีเครื่องมือเก็บรวบรวมข้อมูล การจัดทำเครื่องมือขึ้นใช้เองทำได้น้อย เพราะครูไม่มีเวลา และไม่มีความรู้ ความเข้าใจ ที่มีอยู่ค่อนข้างจำกัด ส่งผลให้เก็บข้อมูลได้ จำกัด ไม่ครอบคลุมข้อมูลที่ต้องการ
- 3) ขาดแหล่งให้บริการยืมเครื่องมือมาตรฐาน ครูแนะแนวขาดความรู้และทักษะในการใช้เครื่องมือในการศึกษาเด็ก
- 4) ฝ่ายแนะแนวไม่ได้รับความร่วมมือจากครูอาจารย์อื่น ๆ ในโรงเรียน ในการรวบรวมข้อมูลเกี่ยวกับตัวนักเรียน

ข. การจัดบริการสนเทศ

- 1) ครูแนะแนวขาดเอกสารและข้อมูลที่จะนำมาให้บริการนักเรียน
- 2) ขาดบุคลากรในการจัดทำอุปกรณ์ ป้ายสนเทศ
- 3) มีงบประมาณไม่เพียงพอ จึงทำให้ไม่สามารถจัดกิจกรรมให้กว้างขวางเท่าที่ควร กิจกรรมบางอย่างที่ต้องใช้ งบประมาณจำนวนมากจึงไม่สามารถจะจัดได้
- 4) ครูขาดความรู้ทางด้านศิลปะในการจัดทำป้ายสนเทศ
- 5) ครูประจำชั้นไม่สนใจที่จะทำหน้าที่ให้ข้อมูลข่าวสารหรือจัดกิจกรรมโฮมรูมให้แก่ นักเรียน

ค. การให้คำปรึกษาแก่นักเรียน

- 1) การให้คำปรึกษานักเรียนเป็นรายบุคคลกระทำไม่ได้ทั่วถึงเพราะจำนวนครูแนะแนวมีน้อย ไม่มีเวลาให้คำปรึกษาการติดตามผลเด็กที่ได้รับคำปรึกษากระทำไม่ได้ทั่วถึง

ง. การจัดบริการวางตัวบุคคล

- 1) ครูขาดข้อมูลในการพิจารณาคัดเลือกนักเรียนเข้าเรียนในแผนการเรียนต่าง ๆ

- 2) นักเรียนจำนวนมากเกินไป การช่วยวางแผนแนวทางในการเลือกอาชีพ และแนวทางศึกษาต่อทำได้ไม่ทั่วถึง

จ. บริการติดตามผล

- 1) การติดตามผลยังขาดระบบที่ดี
- 2) การติดตามผลยังปฏิบัติได้ไม่ทั่วถึงกลุ่มเด็กทุกคน คงติดตามได้เฉพาะเด็กที่จบการศึกษาเท่านั้น ส่วนเด็กที่ออกกลางคันติดตามเฉพาะบางรายที่จำเป็น

1.1.2 ปัญหาด้านการบริหารงานแนะแนว ผลการวิเคราะห์ข้อมูลสรุปได้ดังนี้

- ก. โรงเรียนยังไม่มีระบบโครงสร้างการบริหารงานแนะแนวที่ชัดเจนและเหมาะสมกับสภาพโรงเรียนของตน
- ข. โรงเรียนยังไม่มีโครงการและแผนปฏิบัติงานที่มีระบบและชัดเจนขาดสถานที่และงบประมาณในการจัดบริการแนะแนวโดยเฉพาะ
- ค. ขาดครูผู้ที่มีความรู้ในงานแนะแนวโดยตรงมาทำหน้าที่แนะแนว
- ง. ครูขาดความรู้ความเข้าใจเรื่องการแนะแนวและมีทัศนคติที่ไม่ดีต่องานแนะแนว
- จ. โรงเรียนมีอุปกรณ์และสื่อจำกัดที่จะนำมาใช้จัดกิจกรรมต่าง ๆ ในห้องที่โรงเรียนตั้งอยู่ไม่มีแหล่งสนับสนุนวัสดุอุปกรณ์และสื่อแก่ทางโรงเรียน
- ฉ. ครูแนะแนวที่รับผิดชอบมีจำนวนน้อย ไม่สอดคล้องกับจำนวนนักเรียนที่ต้องรับผิดชอบ
- ช. ครูแนะแนวที่รับผิดชอบงานแนะแนวต้องรับผิดชอบงานด้านการสอนและงานพิเศษอื่นๆ ด้วย จึงไม่มีเวลาทำกิจกรรมหลักของงานแนะแนว เช่น ระเบียบสะสม การศึกษาเด็กที่มีปัญหาการจัดเตรียมข้อมูลข่าวสารต่าง ๆ เป็นต้น

1.1.3 ข้อเสนอแนะ ข้อเสนอแนะที่สรุปได้เกี่ยวกับการแก้ปัญหาการดำเนินงานแนะแนว คือ

- ก) ควรมีรูปแบบการบริหารงานแนะแนวที่ชัดเจนและมีเอกสารคู่มือการปฏิบัติงานให้แก่ครูที่รับผิดชอบได้ยึดถือเป็นแนวปฏิบัติ
- ข) ผู้บริหารควรให้การสนับสนุนปัจจัยการดำเนินงานให้เหมาะสมและเพียงพอต่อการดำเนินงาน
- ค) เพิ่มพูนความรู้และทักษะการดำเนินงานแนะแนวให้แก่บุคลากรอย่างต่อเนื่อง เพื่อให้บุคลากรแนะแนวของโรงเรียนได้พัฒนาตนเองทั้งในด้านความรู้ ทักษะ และบุคลิกภาพที่เหมาะสม

- ง) โรงเรียนหรือหน่วยงานที่รับผิดชอบควรสนับสนุนเรื่องความดีความชอบ และลดจำนวนชั่วโมงปฏิบัติงานของครูแนะแนวลง

1.2 ความต้องการด้านการแนะแนว ผลการวิเคราะห์ข้อมูลสรุปได้ดังนี้

1.2.1 ความต้องการของนักเรียนที่มีต่องานแนะแนวของโรงเรียน

- ก. ความต้องการได้รับบริการด้านต่าง ๆ นักเรียนในระดับประถมศึกษาและมัธยมศึกษาต้องการรับรู้ปัญหาและข้อมูลของตนเองมากที่สุด เช่น ความกดดัน ความสนใจ และปัญหาการปรับตัวและการเรียน ต้องการให้ฝ่ายแนะแนวรวบรวมข้อมูลด้านต่าง ๆ เหล่านี้ของเด็กไว้ให้สมบูรณ์ ส่วนผู้เรียนระดับสูงกว่ามัธยมศึกษาต้องการข้อมูลข่าวสารด้านต่าง ๆ ความเคลื่อนไหวด้านแรงงานและการประกอบอาชีพ ช่องทางการได้งานทำ
- ข. ความต้องการความช่วยเหลือจากฝ่ายแนะแนว นักเรียนประถมศึกษาและมัธยมศึกษาต้องการความช่วยเหลือด้านทุนการศึกษา การหารายได้ระหว่างเรียน และต้องการเพิ่มพูนทักษะในการประกอบอาชีพ ต้องการให้ทางโรงเรียนจัดกิจกรรมที่เสริมทักษะความรู้และความกดดันของนักเรียนให้กว้างขวาง ส่วนนักศึกษาต้องการความช่วยเหลือด้านการประกอบอาชีพมากที่สุด มีความประสงค์ที่จะให้ทางโรงเรียนหรือฝ่ายแนะแนวของทางโรงเรียนจัดกิจกรรมหางานให้นักเรียนทำระหว่างเรียนและหลังจากจบการศึกษาแล้ว

1.2.2 ความต้องการของครูและบุคลากรในโรงเรียนที่มีต่องานแนะแนว จากการวิเคราะห์ข้อมูลพบว่า

- ก. ครูแนะแนวต้องการให้งานแนะแนวของโรงเรียนเป็นระบบกระจายความรับผิดชอบให้ครูฝ่ายต่าง ๆ ในโรงเรียนได้ร่วมกันรับผิดชอบ ส่วนครูแนะแนวควรจะเป็นผู้ทำหน้าที่ประสานงานและอำนวยความสะดวกให้แก่ครูอื่น ๆ ในการช่วยเหลือและพัฒนานักเรียน
- ข. ครูแนะแนวต้องการเอกสาร คู่มือ และปัจจัยในการปฏิบัติงานที่พอเพียง โดยเฉพาะอย่างยิ่งเนื้อหาการจัดกิจกรรมคาบแนะแนวรายคาบในแต่ละสัปดาห์
- ค. บุคลากรอื่น ๆ ของโรงเรียนต้องการที่จะให้ฝ่ายแนะแนวของโรงเรียนสนับสนุนด้านข้อมูลของนักเรียน ให้ครูประจำวิชาต่าง ๆ นำไปใช้ประโยชน์ได้มากขึ้น

1.2.3 ข้อเสนอแนะ ข้อเสนอแนะที่สรุปได้เกี่ยวกับการตอบสนองความต้องการด้านการแนะแนวให้แก่กลุ่มต่าง ๆ มีดังนี้

- ก. ฝ่ายบริหารควรจัดเวลาในการปฏิบัติหน้าที่ของครูแนะแนวให้เหมาะสม เพื่อจะได้ปฏิบัติงานแนะแนวได้อย่างเต็มกำลัง
- ข. โรงเรียนต้องมีแผนงานและปฏิทินปฏิบัติงานแนะแนวที่สอดคล้องกับแผนงานหลักของโรงเรียน และควรจัดบริการต่าง ๆ ให้สอดคล้องกับสภาพปัญหาและความต้องการของผู้เรียน ตลอดจนมีข้อมูลข่าวสารด้านต่าง ๆ สมบูรณ์
- ค. ส่งเสริมให้ความรู้แก่ครูประจำชั้นและครูที่ปรึกษา ให้มีความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับการปฏิบัติงานแนะแนว โดยส่งเสริมให้เข้ารับการอบรม สัมมนา ดูงาน ตลอดจนศึกษาต่อเพื่อให้สามารถปฏิบัติงานได้มีประสิทธิภาพมากขึ้น
- ง. ผู้บริหารควรให้ความสำคัญต่อบริการแนะแนวอาชีพในโรงเรียนให้มากขึ้น โดยเฉพาะบริการให้คำปรึกษาด้านอาชีพ ครูแนะแนวควรมีเวลาสำหรับพบปะนักเรียนให้มากขึ้น ไม่ควรมีชั่วโมงสอนมากเกินไป
- จ. กรมเจ้าสังกัดควรจัดสรรงบประมาณให้กับโรงเรียนขนาดกลาง ขนาดเล็ก และโรงเรียนที่ขาดแคลน เพื่อใช้ในการจัดกิจกรรมแนะแนวได้ต่อเนื่องและทั่วถึง

2. องค์ประกอบที่เกี่ยวกับระบบการบริหารงานแนะแนวในโรงเรียน

ผลการวิเคราะห์ข้อมูลจากงานวิจัยด้านนี้ จำนวน 11 เรื่อง แยกเป็นงานวิจัยที่เกี่ยวกับระบบการบริหารงานแนะแนวในโรงเรียนประถมศึกษา 2 เรื่อง และการบริหารงานแนะแนวในโรงเรียนมัธยมศึกษา จำนวน 9 เรื่อง มีรายละเอียดของข้อมูลพอสรุปได้ดังนี้

2.1 การบริหารงานแนะแนวในโรงเรียนระดับประถมศึกษา

- 1) โรงเรียนระดับประถมศึกษายังไม่มีระบบการบริหารงานแนะแนวที่ชัดเจน โรงเรียนมักจะมอบความรับผิดชอบให้กับครูประจำชั้น หรืออาจมอบหมายให้ครูคนใดคนหนึ่งที่โรงเรียนเห็นว่าเหมาะสม
- 2) โรงเรียนยังไม่มีโครงการแนะแนวที่ชัดเจนทั้งยังขาดสถานที่และงบประมาณในการจัดบริการแนะแนวโดยเฉพาะ
- 3) งานแนะแนวในโรงเรียนประถมจะเป็นงานที่แฝงอยู่ในบทบาทหน้าที่ของครูประจำชั้น

2.2 การบริหารงานแนะแนวในโรงเรียนระดับมัธยมศึกษา ข้อมูลจากงานวิจัยระบุว่า การบริหารงานแนะแนวในโรงเรียนมัธยมศึกษาประกอบด้วยภารกิจด้านการจัดบริการแนะแนวและกระบวนการบริหารงานแนะแนว

2.2.1 ภารกิจด้านการจัดบริการแนะแนว ประกอบด้วยกิจกรรมต่อไปนี้

- 1) การรวบรวมข้อมูล ครูแนะแนวควรสร้างเครื่องมือเก็บรวบรวมข้อมูล หรือรวบรวมจากที่ต่าง ๆ ไว้ในห้องแนะแนว เพื่อสะดวกในการนำมาใช้เพื่อการรวบรวมข้อมูลของนักเรียน ตลอดจนจัดกระทำกับข้อมูลที่รวบรวมไว้ โดยการวิเคราะห์และสังเคราะห์ข้อมูลเหล่านั้น เพื่อให้ครูแนะแนวได้เข้าใจและรู้จักนักเรียนมากขึ้น ครูแนะแนวควรสรุปข้อมูลแต่ละด้านของนักเรียนโดยส่วนรวม เพื่อเป็นข้อมูลพื้นฐานสำหรับฝ่ายบริหารของโรงเรียนนำไปใช้พัฒนาการเรียนการสอนในโรงเรียนต่อไปด้วย
- 2) การให้ข้อสนเทศ ครูแนะแนวควรจัดข้อสนเทศให้ตรงกับความต้องการและความต้องการของนักเรียน โดยเนื้อหาของข้อสนเทศจะเป็นข้อมูลเกี่ยวกับการศึกษา อาชีพ และการปรับตัว จากนั้นควรจัดเสนอข้อสนเทศโดยวิธีการที่ตรงกับความต้องการของนักเรียน ซึ่งอาจเป็นการจัดป้ายนิเทศ จัดนิทรรศการ อภิปราย ฉายสไลด์ หรือวีดิทัศน์
- 3) การให้คำปรึกษา ครูแนะแนวควรกำหนดตารางที่แน่นอนในการให้คำปรึกษาแก่นักเรียน เพื่อสะดวกแก่นักเรียนในการขอรับคำปรึกษาจากครูแนะแนวและในการให้คำปรึกษาแก่นักเรียน ครูแนะแนวควรจัดบันทึกการให้คำปรึกษาทุกครั้ง ตลอดจนควรนำผลการรวบรวมข้อมูล ใช้ประโยชน์ในการให้คำปรึกษา สำหรับวิธีการให้คำปรึกษาครูแนะแนวสามารถเลือกวิธีการให้คำปรึกษาทั้งเป็นกลุ่มและเป็นรายบุคคล นอกจากนี้ครูแนะแนวควรมีการศึกษารวบรวมประเด็นปัญหาของนักเรียนที่มีความถี่สูง หรือประเด็นที่มีปัญหาแปลก ๆ เพื่อหาแนวทางพัฒนาวิธีการให้คำปรึกษาในครั้งต่อไป
- 4) การจัดวางตัวบุคคล ครูแนะแนวควรให้การช่วยเหลือนักเรียนทางด้านการเรียน เช่น การเลือกแผนการเรียน การเลือกวิชาเรียน การจัดหาทุนการศึกษาให้แก่นักเรียน รวมทั้งการจัดหางานให้นักเรียนทำ ซึ่งจะทำให้นักเรียนสามารถเลือกในสิ่งที่เหมาะสมกับตนเอง และครูแนะแนวจะสามารถช่วยเหลือนักเรียนได้ตามสถานการณ์

- 5) การติดตามผล ครูแนะแนวควรติดตามผลนักเรียนที่จำเป็นต้องออกจากโรงเรียนกลางคัน นักเรียนที่จบการศึกษาแล้ว และการติดตามผลการให้ความช่วยเหลือนักเรียนทางด้านต่าง ๆ เช่น การศึกษา อาชีพ การปรับตัว และสังคม
- 6) การจัดกิจกรรมคาบแนะแนว ครูแนะแนวควรทำหลักสูตรการจัดกิจกรรมคาบแนะแนวในระดับชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1-6 และจัดทำแผนการจัดกิจกรรมคาบแนะแนวไว้ด้วย ทั้งนี้เพื่อสะดวกในการจัดกิจกรรมและป้องกันการจัดเนื้อหากิจกรรมที่ซ้ำซ้อนกันในระดับชั้น สำหรับเนื้อหากิจกรรมแนะแนวจะต้องเหมาะสมกับสภาพความต้องการของนักเรียนและท้องถิ่น ซึ่งต้องครอบคลุมทางด้านการศึกษา อาชีพ และการปรับตัว ส่วนวิธีการจัดกิจกรรมคาบแนะแนว ครูแนะแนวควรจัดกิจกรรมให้เป็นรูปธรรมสามารถปฏิบัติได้

2.2.2 กระบวนการบริหารงานแนะแนว ประกอบด้วย การวางแผน การจัดองค์การ การจัดเจ้าหน้าที่ปฏิบัติงาน การอำนวยการและการประเมินผล

- 1) การวางแผน ในการวางแผนการจัดบริการแนะแนวในโรงเรียน ควรมีการจัดทำโครงการแนะแนวโดยกำหนดวัตถุประสงค์ของโครงการไว้อย่างชัดเจน ซึ่งการกำหนดวัตถุประสงค์ของโครงการจะทำให้ครูแนะแนวและผู้ที่เกี่ยวข้องกับงานแนะแนวได้มองเห็นลู่ทางในการปฏิบัติงาน เกิดแนวคิด และสามารถดำเนินการจัดบริการแนะแนวได้เหมาะสม

ในการวางแผนงานแนะแนวเพื่อปฏิบัติงาน ควรจัดให้แผนการปฏิบัติงานแนะแนวสอดคล้องกับแผนงานของโรงเรียนเพื่อไม่ให้เกิดการปฏิบัติงานแนะแนวไปขัดแย้งกับการทำงานของโรงเรียน หรือเพื่อไม่ให้ซ้ำซ้อนกับงานอื่น ๆ ในโรงเรียน

นอกจากนี้ในด้านการวางแผนควรจัดประชาสัมพันธ์งานแนะแนว ทั้งนี้เพราะการจัดประชาสัมพันธ์งานแนะแนวจะทำให้บุคคลที่เกี่ยวข้องสามารถเข้าใจการทำงานแนะแนวและสร้างทัศนคติที่ดีต่อการปฏิบัติงานแนะแนว

- 2) การจัดองค์การ ควรประกอบด้วยเรื่องการแบ่งงานในองค์การหน้าที่ ความรับผิดชอบ และการแบ่งสายงานบังคับบัญชา สำหรับด้านการจัดแบ่งงานในองค์การแนะแนว ควรจัดแบ่งงานแนะแนวออกเป็น 3 ประเภทคือ งานธุรการแนะแนว งานวิชาการแนะแนว และงาน

บริหารแนะแนว เพื่อให้การทำงานแนะแนวมีระบบระเบียบมากขึ้น

ด้านบุคลากร ควรจัดให้มีเจ้าหน้าที่ธุรการ เพื่อช่วยงานธุรการในห้องแนะแนวด้วย สำหรับครูแนะแนวโรงเรียนไม่ควรจัดให้ครูแนะแนวมีชั่วโมงสอนมากเกินไปเพราะจะทำให้ครูแนะแนวไม่มีเวลาที่จะจัดบริการแนะแนวแก่นักเรียนทางด้านอื่น ๆ

3) การจัดเจ้าหน้าที่ปฏิบัติงานแนะแนว ซึ่งได้แก่ ครูแนะแนว ครูแนะแนวควรประกอบด้วยคุณสมบัติด้านต่าง ๆ ดังนี้

ก. ด้านความรู้ความสามารถ ครูแนะแนวควรมีความรู้ทางด้านจิตวิทยาและการแนะแนว ควรจบการศึกษาอย่างน้อยปริญญาตรีทางด้านจิตวิทยาและการแนะแนว มีความรู้เกี่ยวกับทักษะการให้คำปรึกษา ขอบข่ายการปฏิบัติงาน และหน้าที่ของครูแนะแนว

ข. ด้านพฤติกรรม ครูแนะแนวควรเป็นผู้มีมนุษยสัมพันธ์ดี ชอบช่วยเหลือผู้อื่นอย่างจริงใจ เชื่อมั่นในตนเอง มีความคิดริเริ่มสร้างสรรค์ ปรับตัวเข้ากับสถานการณ์ต่าง ๆ ได้ดีไวต่อการรับรู้ความรู้สึกของผู้อื่น มีศีลธรรม และยึดมั่นในจรรยาบรรณของนักแนะแนว

ค. ด้านทัศนคติ ครูแนะแนวควรมีศรัทธาในการทำงาน เต็มใจที่จะทำงานร่วมกับบุคลากรอื่น ๆ ในโรงเรียน และเต็มใจที่จะช่วยเหลือนักเรียนแม้แต่นอกเวลาราชการ

4) การอำนวยการ ผู้บริหารควรกำหนดบทบาทและหน้าที่ของครูในโรงเรียนในส่วนที่เกี่ยวข้องกับงานแนะแนวอย่างชัดเจนควรจัดสรรงบประมาณแก่ฝ่ายแนะแนวอย่างเพียงพอโดยการอนุมัติตามโครงการการใช้งบประมาณ ซึ่งหัวหน้าแนะแนวเป็นผู้จัดทำเสนอ โรงเรียนควรจัดหาสถานที่ตั้งห้องแนะแนวให้อยู่ในทำเลที่เหมาะสม เป็นสัดส่วน กว้างขวาง ตกแต่งให้เหมาะสมกับการให้บริการและปราศจากเสียงรบกวน

สำหรับด้านครูแนะแนว ควรจะเป็นผู้ติดต่อประสานงานกับผู้บริหารโรงเรียน และบุคลากรฝ่ายต่าง ๆ ของโรงเรียน เพื่อได้รับการสนับสนุนในการปฏิบัติงาน เพราะงานแนะแนวเป็นงานที่ต้องติดต่อสัมพันธ์กับบุคลากรฝ่ายต่าง ๆ ตลอดเวลา

5) การประเมินผล ควรจัดประเมินผลการจัดบริการแนะแนวทั้งระหว่าง การดำเนินโครงการและประเมินผลเมื่อสิ้นสุดโครงการ โดยผู้ประเมิน

ควรเป็นผู้ที่เกี่ยวข้องกับงานแนะแนวในโรงเรียน ซึ่งได้แก่ ผู้บริหาร ครูอาจารย์ และนักเรียน

ในด้านกระบวนการบริหารงานแนะแนวเพื่อให้การจัดบริการแนะแนวมีประสิทธิภาพและประสิทธิผลนั้น ครูแนะแนวควรจัดดำเนินการให้ครบทุกขั้นตอนคือ การวางแผน การจัดองค์การ การจัดเจ้าหน้าที่ปฏิบัติงานแนะแนว การอำนวยความสะดวกและการประเมินผล จะเลือกดำเนินการเพียงอย่างใดอย่างหนึ่งย่อมจะทำให้การจัดบริการแนะแนวไม่ประสบผลสำเร็จเท่าที่ควร

2.3 รูปแบบการบริหารงานแนะแนวในโรงเรียนมัธยมศึกษาในอนาคต

ผลงานวิจัยเกี่ยวกับเรื่องนี้ข้อมูลระบุว่า แนวโน้มของการบริหารงานแนะแนวในโรงเรียนมัธยมศึกษาในอนาคต จากกลุ่มผู้เชี่ยวชาญในการจัดการศึกษา และการบริหารงานแนะแนวในโรงเรียนมัธยมศึกษาในประเทศไทยจะเป็นดังนี้

2.3.1 การให้บริการสนเทศ (Information Service) จะต้องทำอย่างมีระบบ (System Approach) โดยมีศูนย์สนเทศพร้อมบุคลากรประจำ เพื่อให้การบริหารงานแนะแนวในโรงเรียนมัธยมศึกษาในอนาคตมีประสิทธิภาพยิ่งขึ้น การจัดบริการแนะแนวในโรงเรียนมัธยมศึกษาต้องเน้นการแนะแนวอาชีพ (Vocational Guidance) มากกว่าด้านอื่น ๆ เพื่อให้สอดคล้องกับหลักสูตรโครงการเรียนและการประกอบอาชีพ นอกจากนี้การจัดกิจกรรมคาบแนะแนวต้องเน้นการจัดกิจกรรมกลุ่ม (Group Work) เช่น กลุ่มสัมพันธ์ (Group Dynamics) การให้คำปรึกษาเป็นกลุ่ม (Group Counseling) เป็นต้น

2.3.2 การประสานงานและสายงานบังคับบัญชาของการบริหารงานแนะแนวในโรงเรียนมัธยมศึกษาในอนาคต ต้องมีการประสานงานและประชาสัมพันธ์หน่วยงานต่าง ๆ ทั้งภายในและภายนอกโรงเรียนในรูปแบบคณะกรรมการ เช่น คณะกรรมการจัดหาทุน คณะกรรมการประชาสัมพันธ์ ต้องกำหนดตำแหน่งหัวหน้าฝ่ายแนะแนวเป็นผู้บริหารระดับสูงเทียบเท่าตำแหน่งผู้ช่วยผู้อำนวยการโรงเรียนหรือผู้ช่วยอาจารย์ใหญ่

2.3.3 บุคลากรแนะแนวในการบริหารงานแนะแนวในโรงเรียนมัธยมศึกษาในอนาคต หัวหน้าฝ่ายแนะแนวต้องมีวุฒิทางการศึกษาอย่างน้อยปริญญาตรี วิชาเอกแนะแนว และมีประสบการณ์ด้านแนะแนวมาก่อน ต้องกำหนดขอบข่ายงานที่ครูแนะแนวจะต้องปฏิบัติให้ชัดเจน ต้องกำหนดปริมาณและคุณภาพของงานแนะแนว รวมทั้งกำหนดมาตรฐานอัตรากำลังครูแนะแนวให้ชัดเจน เพื่อเป็นเกณฑ์ในการจัดบุคลากรแนะแนวในโรงเรียน

ผู้บริหารต้องมีความรู้พื้นฐานและความเข้าใจในงานแนะแนวของโรงเรียนอย่างจริงจังจนสามารถนำไปเป็นแนวทางในการบริหารงานแนะแนวในโรงเรียนได้อย่างมีประสิทธิภาพ ต้องมีระบบครูที่ปรึกษาโดยกำหนดให้ครูดูแลรับผิดชอบนักเรียนประมาณ 20-25 คน ประกอบด้วยนักเรียนชั้นสูงสุดจนถึงต่ำสุดของโรงเรียน ครูทำหน้าที่เอาใจใส่นักเรียนแต่ละคนในด้านการเรียนความประพฤติ การให้คำปรึกษา ฯลฯ โดยนักเรียนชั้นสูงสุดดูแลและช่วยเหลือลดหลั่นกัน จะทำให้การบริหารงานแนะแนวในโรงเรียนมัธยมศึกษาในอนาคดมีประสิทธิภาพยิ่งขึ้น

2.3.4 งบประมาณในการบริหารงานแนะแนว ผู้บริหารต้องให้หัวหน้าฝ่ายแนะแนวได้ริเริ่มจัดทำงบประมาณเพื่อการแนะแนว ตลอดจนมีส่วนร่วมในการจัดสรรงบประมาณประจำปีของโรงเรียน

2.3.5 การประเมินผลการบริหารงานแนะแนวในโรงเรียนมัธยมศึกษาในอนาคดงานวิจัยต้องมีบทบาทในการบริหารงานแนะแนวในโรงเรียน โดยเฉพาะอย่างยิ่งในแง่การปรับปรุงให้ตรงเป้าหมาย เพื่อให้การบริหารงานแนะแนวดำเนินไปด้วยความก้าวหน้า การจัดบริการแนะแนวต้องมีการประเมินผลทั้งระหว่างดำเนินการ (Formative Evaluation) และการประเมินสรุปผล (Summative Evaluation) บุคคลที่มีส่วนร่วมในการประเมินผลการบริหารงานแนะแนวในโรงเรียนมัธยมศึกษาในอนาคด ต้องประกอบด้วยบุคคลทั้งภายในและภายนอกโรงเรียน

3. องค์ประกอบที่เกี่ยวกับคุณลักษณะของครูแนะแนวที่พึงประสงค์

คุณลักษณะของครูแนะแนวเป็นการศึกษาวิจัยบุคลิกภาพ คุณสมบัติของครูแนะแนวที่พึงมีเป็นคุณสมบัติหรือลักษณะที่ผู้อื่นคาดหวังหรือต้องการให้มีอยู่ในตัวครูแนะแนวอาจจะ-เป็นนักเรียน ผู้บริหาร ครูในโรงเรียน หรือผู้ปกครอง คุณสมบัติหรือลักษณะเหล่านี้มีความสำคัญที่จะส่งผลต่อการปฏิบัติงานแนะแนวของครูแนะแนวโดยตรง จากการศึกษางานวิจัยเกี่ยวกับคุณลักษณะของครูแนะแนว จำนวน 7 เรื่อง ผลการวิเคราะห์ข้อมูลสรุปได้ดังนี้

1. บุคลิกภาพของครูแนะแนวที่ประสบผลสำเร็จตามบทบาทหน้าที่การงาน ควร มีบุคลิกภาพชอบออกสังคม มีอารมณ์มั่นคง กล้าสังคม ควบคุมตนเองได้ เป็นคนตรงไปตรงมา สบายต่อมตน มีความเป็นผู้นำ มีมนุษยสัมพันธ์ดี มีความสามารถในการให้คำปรึกษาและช่วยเหลือการจัดบริการแนะแนวแก่บุคลากรในโรงเรียนได้ เป็นผู้มีเจตคติที่ดีต่องานที่ทำ มีความพึงพอใจในงานที่ตนรับผิดชอบ มีจรรยาบรรณของครูแนะแนว รักษาความลับของผู้อื่นได้ รักในการทำงานและมีศรัทธาต่องานแนะแนว

2. บุคลิกภาพของครูแนะแนวตามที่ผู้บริหารและครูต้องการมีดังนี้
 - 2.1 จริงใจในการช่วยเหลือผู้อื่น
 - 2.2 เป็นกันเองกับผู้อื่น
 - 2.3 ให้เกียรติและยอมรับผู้อื่น
 - 2.4 มีความสามารถในการผูกมิตร
 - 2.5 เป็นผู้รู้จักกาลเทศะความควรไม่ควร
 - 2.6 ใส่ใจในการค้นคว้าหาความรู้อยู่เสมอ
 - 2.7 อารมณ์มั่นคงหนักแน่น
 - 2.8 สุขุมละเอียดรอบคอบ
 - 2.9 สุภาพอ่อนโยน
 - 2.10 แต่งกายสะอาดเรียบร้อยเหมาะสมกับโอกาส
 - 2.11 รักษาความลับและไว้ใจได้
 - 2.12 มีความยุติธรรม
 - 2.13 มีความเมตตากรุณา
 - 2.14 เป็นแบบอย่างที่ดีแก่ผู้พบเห็น
 - 2.15 ประพฤติตนอยู่ในศีลธรรม
 - 2.16 มีความรับผิดชอบ
 - 2.17 มีความเสียสละในการทำงาน
 - 2.18 ยอมรับในเหตุผล
 - 2.19 มีความสามารถในการแก้ไขปัญหา
 - 2.20 สามารถตัดสินใจได้อย่างมีประสิทธิภาพ
 - 2.21 ใจกว้างยอมรับฟังความคิดเห็นของผู้อื่น
 - 2.22 กล้าที่จะแสดงความคิดเห็นของตนเอง
3. คุณลักษณะของครูแนะแนวหรือผู้ให้คำปรึกษา ตามความคาดหวังของนักเรียนมีดังนี้
 - 3.1 มีความยุติธรรม
 - 3.2 มีความจริงใจในการช่วยเหลือผู้อื่น
 - 3.3 มีทักษะในการให้คำปรึกษา
 - 3.4 รักษาความลับและไว้ใจได้
 - 3.5 เป็นผู้ที่มีศีลธรรม จริยธรรม
 - 3.6 มีทักษะในการถาม การฟัง การพูด
 - 3.7 มีความเสียสละ
 - 3.8 มีทักษะในการจัดหาข่าวสาร เกี่ยวกับการอาชีพและการศึกษาต่อ

4. สมรรถภาพหรือความสามารถของครูแนะแนวที่จะช่วยให้การปฏิบัติงานแนะแนวมีประสิทธิภาพตามความคิดเห็นของครูแนะแนว ครูแนะแนวเห็นว่าผู้ที่ทำหน้าที่ครูแนะแนวควรมีคุณสมบัติที่สำคัญดังนี้

4.1 มีทักษะในการปฏิบัติงานแนะแนว ประกอบด้วยสิ่งต่าง ๆ ต่อไปนี้

- 4.1.1 สามารถจัดทำคู่มือหรือเอกสารเกี่ยวกับการจัดบริการแนะแนวในโรงเรียน
- 4.1.2 สามารถทำการวิจัยเพื่อประโยชน์ของงานแนะแนว
- 4.1.3 สามารถนำเสนอข้อมูลต่าง ๆ ที่นักเรียนควรทราบโดยวิธีการต่าง ๆ
- 4.1.4 สามารถประเมินผลการปฏิบัติงานได้
- 4.1.5 สามารถจัดทำระบบการทะเบียนสะสมและระเบียบพฤติกรรมของนักเรียน
- 4.1.6 สามารถประสานงานกับครู ผู้บริหาร และผู้ปกครองในการป้องกันและแก้ไขปัญหาทางวินัย
- 4.1.7 สามารถเข้าใจความรู้สึกของผู้อื่นจากสีหน้าท่าที และไวต่อการเปลี่ยนแปลงทางอารมณ์ของบุคคล

4.2 มีคุณลักษณะที่เหมาะสมต้องงานและมีทัศนคติที่ดีต่องานแนะแนว ประกอบด้วยสิ่งต่าง ๆ ต่อไปนี้

- 4.2.1 เข้าใจและยอมรับในความแตกต่างระหว่างบุคคล
- 4.2.2 ยอมรับฟังความคิดเห็นของผู้อื่น
- 4.2.3 ยินดีรับฟังคำวิจารณ์เกี่ยวกับข้อบกพร่องของตน
- 4.2.4 เห็นความสำคัญของการแนะแนวว่ามีประโยชน์ต่อนักเรียน
- 4.2.5 สนใจและรับฟังผู้มาปรึกษาอย่างเต็มที่ด้วยท่าทีที่ยอมรับและเข้าใจ
- 4.2.6 มีความสนใจและกระตือรือร้นในการให้บริการแนะแนว
- 4.2.7 สามารถเก็บรักษาความลับของผู้อื่นได้
- 4.2.8 สามารถช่วยเหลือผู้รับบริการได้สอดคล้องกับความต้องการและเวลา
- 4.2.9 ไม่มีอคติใด ๆ ต่อนักเรียน
- 4.2.10 มีความเสียสละและอุทิศเวลาให้กับงานเสมอ ไม่เพียงแต่ปฏิบัติงานตามเวลาเท่านั้น

4.3 มีบุคลิกภาพและมนุษยสัมพันธ์ ประกอบด้วยสิ่งต่อไปนี้

- 4.3.1 มีอารมณ์สุขุมรอบคอบ
- 4.3.2 มีปฏิภาณไหวพริบ มีความสามารถในการแก้ปัญหา
- 4.3.3 วางตัวได้เหมาะสมกับบุคคลต่างเพศและวัย

- 4.3.4 เป็นคนอดทน ขยันขันแข็ง
- 4.3.5 มีความเชื่อมั่นในตนเอง
- 4.3.6 มีลักษณะเป็นผู้นำ
- 4.3.7 พุดจาพเราะน่าฟัง ไม่นินทาว่าร้ายผู้อื่น
- 4.3.8 มีความคิดริเริ่มสร้างสรรค์
- 4.3.9 มีอารมณ์ขัน สนุกสนานร่าเริง ยิ้มแย้มแจ่มใส
- 4.4 มีความรู้เกี่ยวกับงานแนะแนว ประกอบด้วยสิ่งต่อไปนี้
 - 4.4.1 รู้จักแหล่งวิทยาการและแหล่งเอกสารที่จะเป็นประโยชน์ต่อบริการ
สนเทศ
 - 4.4.2 มีความรู้เกี่ยวกับตลาดแรงงานในปัจจุบัน
 - 4.4.3 รู้ขอบข่ายของงานบริการแนะแนวในโรงเรียน
 - 4.4.4 มีความรู้ในรายละเอียดเกี่ยวกับอาชีพการศึกษาต่อ และระบบ
การเรียนการสอนในสถาบันต่าง ๆ
 - 4.4.5 มีความรู้ด้านจิตวิทยา สามารถนำทฤษฎีการเรียนรู้ หลักจิตวิทยา
และพัฒนาการของเด็กมาใช้ได้อย่างดีในการเรียนการสอน
- 5. ข้อเสนอแนะ สรุปผลการวิเคราะห์ข้อมูลจากงานวิจัยทั้ง 7 เรื่อง มีดังนี้
 - 5.1 ในการคัดเลือกครูที่จะมาเป็นครูแนะแนว ควรคำนึงถึงความต้องการใน
บุคลิกภาพด้านต่าง ๆ เป็นพื้นฐานในการพิจารณาคัดเลือก และควรมีการ
ทดสอบความรู้ในการแนะแนวประกอบ เพื่อให้ได้ครูแนะแนวที่เหมาะสม
ที่สุด
 - 5.2 สถาบันที่ทำการผลิตครูแนะแนวควรเน้นเรื่องการฝึกปฏิบัติเพื่อให้เกิด
ทักษะที่จำเป็นต่าง ๆ เช่น ทักษะการสร้างความสัมพันธ์ ทักษะการสัมภาษณ์
และทักษะการให้คำปรึกษา เป็นต้น

4. องค์ประกอบที่เกี่ยวกับนวัตกรรมและเครื่องมือแนะแนว

งานวิจัยที่เกี่ยวกับนวัตกรรมและเครื่องมือแนะแนวที่นำมาวิเคราะห์ข้อมูล จำนวน 116 เรื่อง จำแนกเป็นงานวิจัยที่เกี่ยวกับการใช้เทคนิคหรือรูปแบบการจัดกิจกรรมในคาบแนะแนว จำนวน 67 เรื่อง งานวิจัยเกี่ยวกับการใช้เทคนิคและวิธีการให้คำปรึกษา จำนวน 31 เรื่อง และงานวิจัยที่เกี่ยวกับการศึกษาองค์ประกอบทางจิตวิทยาที่มีผลต่อการพัฒนาผู้เรียน จำนวน 18 เรื่อง ผลการวิเคราะห์ข้อมูลสรุปผลได้ดังนี้

1. การใช้เทคนิคหรือรูปแบบการจัดกิจกรรมในคาบแนะแนวเพื่อเสริมสร้างลักษณะนิสัยและองค์ประกอบที่ส่งเสริมให้เด็กมีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนเพิ่มขึ้น มีเทคนิคหรือรูปแบบการจัดกิจกรรมดังต่อไปนี้

- 1.1 การจัดกิจกรรมโดยใช้ชุดการสอน
- 1.2 การสอนโดยใช้บทบาทสมมติ
- 1.3 การใช้กิจกรรมกลุ่ม
- 1.4 การใช้เทคนิคแม่แบบ
- 1.5 การสอนโดยใช้สถานการณ์จำลอง
- 1.6 การจัดกิจกรรมโดยใช้สไลด์
- 1.7 การจัดกิจกรรมโดยใช้แผ่นโปสเตอร์

ผลจากการใช้เทคนิคหรือรูปแบบกิจกรรมทั้ง 7 รายการข้างต้น ช่วยให้นักเรียนได้พัฒนาทักษะต่าง ๆ และเสริมสร้างคุณลักษณะบางประการ เช่น พัฒนาความตั้งใจเรียนให้สูงขึ้น ปรับปรุงนิสัยในการเรียน และปลูกฝังทัศนคติที่ดีต่อครูต่อวิชาเรียน พัฒนาแรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์ของนักเรียน มีทักษะในการทำงานเป็นกลุ่มมีความสามารถในการตัดสินใจเลือกอาชีพ วางแผนการเรียนและปรับปรุงตนเอง เสริมสร้างบุคลิกภาพที่ดี และการสร้างสัมพันธภาพกับผู้อื่น

2. การใช้เทคนิคและวิธีการให้คำปรึกษาเพื่อแก้ไขปัญหาพฤติกรรม ปัญหาเกี่ยวกับบุคลิกภาพ การตัดสินใจ และการปลูกฝังคุณธรรมบางอย่าง มีเทคนิคและวิธีการให้คำปรึกษาที่หลากหลายดังนี้

- 2.1 เทคนิคการให้คำปรึกษาแบบกลุ่ม
- 2.2 การเรียนรู้โดยตนเองเป็นต้นแบบและวิธีใช้เพื่อนเป็นต้นแบบ
- 2.3 การให้คำปรึกษาแบบเผชิญความจริง
- 2.4 การให้คำปรึกษาแบบไม่นำทาง
- 2.5 การให้คำปรึกษาเป็นรายบุคคล
- 2.6 การให้คำปรึกษาแบบเหตุผล-อารมณ์
- 2.7 การให้คำปรึกษาแบบกลุ่มของเกสตัลท์
- 2.8 การให้คำปรึกษาแบบกลุ่มของโรเจอร์
- 2.9 การให้คำปรึกษาสำหรับครอบครัว
- 2.10 การให้คำปรึกษาเป็นกลุ่มแบบวิเคราะห์การติดต่อสัมพันธ์

ผลการใช้เทคนิคการให้คำปรึกษาด้วยวิธีการต่าง ๆ ข้างต้น ช่วยพัฒนาคุณลักษณะบางอย่างให้แก่ นักเรียนได้ เช่น การมีวินัยในตนเอง ความรับผิดชอบ การตั้งใจเรียน การปรับตัวด้านต่าง ๆ ความเชื่อมั่นในตนเอง และช่วยลดพฤติกรรมที่ไม่พึงประสงค์ในบางด้านของนักเรียนลงได้ เช่น พฤติกรรมหนีเรียน พฤติกรรมที่ขัดต่อระเบียบของโรงเรียน

3. การศึกษาองค์ประกอบทางจิตวิทยาที่มีผลต่อการพัฒนาผู้เรียน สรุปได้ดังนี้

- 3.1 การศึกษาเจตคติต่ออาชีพของนักเรียน พบว่า นักเรียนจะมีเจตคติต่ออาชีพอย่างไร จะมีอิทธิพลจากอาชีพของบิดามารดา วุฒิทางการศึกษาของบิดามารดา ขนาดของโรงเรียน และวิชาที่นักเรียนเลือกเรียน ส่วนการเลือก

อาชีพของนักเรียนนั้นจะมีความสัมพันธ์กับเพศ ความสนใจของนักเรียน และความมั่งหวังของครอบครัว แต่ไม่มีความสัมพันธ์กับผลการเรียน การศึกษาอาชีพ และรายได้ของผู้ปกครอง

- 3.2 การศึกษาบุคลิกภาพบางด้านของนักเรียนพบว่า การปรับตัวด้านการเรียน ความสัมพันธ์กับเพื่อนและครู นักเรียนที่นับถือศาสนาพุทธ จะปรับตัวได้ดี กว่านักเรียนที่นับถือศาสนาอิสลาม ในเรื่องของค่านิยมในการคบเพื่อน ต่างเพศพบว่านักเรียนชายรู้สึกเสรีในการคบเพื่อนต่างเพศสูงกว่านักเรียน หญิง สำหรับการอบรมเลี้ยงดูที่ปล่อยปละละเลย เด็กจะมีเสรีในการคบเพื่อน ต่างเพศสูงกว่าเด็กที่ได้รับการอบรมเลี้ยงดูแบบเข้มงวดและมีเหตุผล

บทที่ 4

สรุปผลการวิจัยและข้อเสนอแนะ

การวิเคราะห์งานวิจัยด้านการแนะแนวในประเทศไทยครั้งนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาและวิเคราะห์ลักษณะทางกายภาพของงานวิจัยและบูรณาการผลงานวิจัยด้านการแนะแนว โดยพิจารณาแยกตามองค์ประกอบของการดำเนินงานแนะแนว ดังนี้

1. องค์ประกอบที่เกี่ยวกับสภาพปัญหาและความต้องการด้านการแนะแนว
2. องค์ประกอบที่เกี่ยวกับระบบการบริหารงานแนะแนว
3. องค์ประกอบที่เกี่ยวกับคุณลักษณะของครูแนะแนวที่พึงประสงค์
4. องค์ประกอบที่เกี่ยวกับนวัตกรรมและเครื่องมือแนะแนว

วิธีดำเนินการวิจัย

ดำเนินการศึกษาและรวบรวมงานวิจัยทางด้านการแนะแนวที่พิมพ์เผยแพร่ระหว่างปี พ.ศ. 2525-2535 จากแหล่งข้อมูลต่าง ๆ ได้แก่ หน่วยงานราชการ และสถาบันการศึกษาที่ได้มีการทำวิจัย และวิทยานิพนธ์ทางด้านการแนะแนวระดับปริญญาโทและปริญญาเอกของสถาบันอุดมศึกษาต่าง ๆ และนำผลการศึกษามาวิเคราะห์ข้อมูลและบูรณาการผลงานวิจัยเพื่อนำเสนอเป็นภาพรวม โดยแยกตามองค์ประกอบทั้ง 4 องค์ประกอบดังกล่าวข้างต้น จำนวนงานวิจัยและวิทยานิพนธ์ที่ไดรรวบรวมมาใช้ในการศึกษาค้นคว้าครั้งนี้ มีจำนวนรวม 152 เรื่อง

สรุปผลการวิจัยและข้อเสนอแนะ

1. องค์ประกอบที่เกี่ยวข้องกับสภาพปัญหาและความต้องการด้านการแนะแนว พบว่างานวิจัยที่ศึกษาองค์ประกอบด้านนี้จำนวน 18 เรื่อง เป็นการศึกษาสภาพปัญหาการดำเนินงานแนะแนวในโรงเรียนและความต้องการของนักเรียน ครูอาจารย์ และผู้บริหารที่มีต่องานแนะแนว

ผลการวิจัยสภาพปัญหาทางงานแนะแนวพบว่า โรงเรียนจะประสบปัญหา 2 ด้าน คือ ปัญหาด้านการจัดบริการต่าง ๆ ของงานแนะแนว และปัญหาด้านการบริหารงานแนะแนว สำหรับปัญหาด้านการจัดบริการต่าง ๆ ของงานแนะแนวนั้น โรงเรียนจะประสบปัญหาที่คล้ายคลึงกันคือไม่สามารถจะจัดบริการต่าง ๆ ให้ครบถ้วนสมบูรณ์ได้ และแต่ละบริการที่ดำเนินการอยู่นั้นยังไม่บรรลุผลเท่าที่ควร เนื่องจากโรงเรียนขาดความพร้อมในด้านปัจจัยการดำเนินงานอันได้แก่ บุคลากรไม่เพียงพอ ครูแนะแนวขาดความรู้และไม่มีประสบการณ์ในงานแนะแนว ได้รับงบประมาณสนับสนุนน้อย ขาดแคลนวัสดุอุปกรณ์และเครื่องมือในการปฏิบัติงาน ส่วนปัญหาด้านการบริหารงานแนะแนวนั้นพบว่าโรงเรียนยังไม่มีระบบการบริหารงานที่ชัดเจน

ไม่ได้กำหนดบทบาทและหน้าที่ของครูแนะแนวและบุคลากรที่เกี่ยวข้อง การสนับสนุนปัจจัย การดำเนินงานยังไม่เพียงพอที่จะทำให้งานดำเนินไปอย่างมีประสิทธิภาพ

ในด้านความต้องการด้านการแนะแนวนั้นพบว่า นักเรียนต้องการที่จะได้รับบริการ ด้านต่าง ๆ อย่างทั่วถึงและครบถ้วนอย่างต่อเนื่อง ต้องการได้รับความช่วยเหลือด้านการเรียน การปรับตัว การพัฒนาตนเอง และการวางแผนประกอบอาชีพ ต้องการให้ฝ่ายแนะแนวช่วย แก้ปัญหาส่วนตัว และเป็นທີ່ปรึกษาให้แก่ตนได้ ในส่วนของครู ผู้บริหาร และบุคลากรฝ่าย ต่าง ๆ ต้องการให้งานแนะแนวของโรงเรียนเป็นระบบที่มีครูฝ่ายต่าง ๆ เข้าไปร่วมดำเนินการ และต้องการให้งานแนะแนวจัดทำข้อมูลของนักเรียนและข้อมูลอื่น ๆ ให้สมบูรณ์ที่ครูจะนำ ไปใช้ประโยชน์ต่อการจัดการเรียนการสอนได้

2. องค์ประกอบที่เกี่ยวกับระบบการบริหารงานแนะแนวในโรงเรียนพบว่า มีงานวิจัย ที่เกี่ยวกับองค์ประกอบนี้ จำนวน 11 เรื่อง เป็นงานวิจัยที่เกี่ยวกับระบบการบริหารงานแนะแนว ในโรงเรียนประถมศึกษา 2 เรื่อง และงานวิจัยที่เกี่ยวกับระบบการบริหารงานแนะแนวใน โรงเรียนมัธยมศึกษา 9 เรื่อง ผลการวิจัยพบว่า โรงเรียนระดับประถมศึกษายังไม่มีระบบ การบริหารงานแนะแนวที่ชัดเจน โรงเรียนมักจะมอบความรับผิดชอบให้กับครูประจำชั้น หรือ อาจมอบให้ครูคนใดคนหนึ่งที่โรงเรียนเห็นว่าเหมาะสม การดำเนินงานแนะแนวยังไม่มีโครงการ หรือแผนงานที่ชัดเจน งานแนะแนวในโรงเรียนประถมศึกษายังคงแฝงอยู่ในบทบาทหน้าที่ของ ครูประจำชั้น ส่วนโรงเรียนมัศึกษานั้นระบบการบริหารงานแนะแนวจะมองไปที่องค์ประกอบ 2 ส่วน คือ ภารกิจด้านการจัดบริการแนะแนวและกระบวนการบริหารงานแนะแนว

ในส่วนของภารกิจด้านการจัดบริการแนะแนวนั้น โรงเรียนมัธยมศึกษาจะจัดบริการ แนะแนวต่าง ๆ ทั้ง 5 บริการไว้ครบถ้วน โดยมีครูแนะแนวเป็นหลักในการปฏิบัติงานทั้ง 5 บริการ

ในส่วนของกระบวนการบริหารงานแนะแนวนั้น จะประกอบด้วยการวางแผน คือ การจัดทำโครงการและจัดทำแผนปฏิบัติงาน การจัดองค์การ คือ การแบ่งงานหน้าที่ความ รับผิดชอบและแบ่งสายบังคับบัญชา การจัดเจ้าหน้าที่ปฏิบัติงานแนะแนว ซึ่งได้แก่ครูแนะแนว โดยการคัดเลือกครูที่มีคุณสมบัติเหมาะสมตามที่กำหนดให้ทำหน้าที่ครูแนะแนว การอำนวยการ ผู้บริหารควรกำหนดบทบาทและหน้าที่ของครูในโรงเรียนในส่วนที่เกี่ยวข้องกับงานแนะแนว อย่างชัดเจน ควรจัดสรรงบประมาณให้แก่ฝ่ายแนะแนวอย่างเพียงพอ การประเมินผล ควร จัดประเมินผลการจัดบริการแนะแนวทั้งระหว่างดำเนินการและประเมินผลเมื่อสิ้นสุด โครงการ

3. องค์ประกอบที่เกี่ยวกับคุณลักษณะของครูแนะแนวที่พึงประสงค์พบว่า มีงานวิจัย ที่ศึกษาองค์ประกอบนี้ จำนวน 7 เรื่อง เป็นการศึกษาบุคลิกภาพและคุณลักษณะของครู

แนะแนวที่บุคคลอื่นคาดหวังหรือต้องการให้มีในตัวครูแนะแนว พบว่า นักเรียน ครู และผู้บริหาร มีความคาดหวังตรงกันที่จะให้ครูแนะแนวมีคุณสมบัติหรือคุณลักษณะที่สำคัญคือ มีบุคลิกดี มีความยุติธรรม มีเมตตากรุณามีทักษะในการปฏิบัติงาน มีความเสียสละ รักงานที่ทำ

4. องค์ประกอบที่เกี่ยวกับนวัตกรรมและเครื่องมือแนะแนว พบว่า มีงานวิจัยที่ศึกษาองค์ประกอบนี้จำนวน 116 เรื่อง แยกเป็นงานวิจัยที่เกี่ยวกับการใช้เทคนิคหรือรูปแบบการจัดกิจกรรมในคาบแนะแนว จำนวน 67 เรื่อง งานวิจัยที่เกี่ยวกับการใช้เทคนิคและวิธีการให้คำปรึกษา จำนวน 31 เรื่อง และงานวิจัยที่เกี่ยวกับการศึกษาองค์ประกอบทางจิตวิทยาที่มีผลต่อการพัฒนาผู้เรียนจำนวน 18 เรื่อง ผลการวิจัยพบว่ามีเทคนิควิธีการจัดกิจกรรมในคาบแนะแนวหลายวิธีที่สามารถนำไปใช้เพื่อเสริมสร้างลักษณะนิสัย และพัฒนาผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนให้สูงขึ้น และการใช้เทคนิควิธีการให้คำปรึกษาแบบต่าง ๆ 10 วิธีที่พบในงานวิจัยสามารถแก้ปัญหาพฤติกรรม ปัญหาเกี่ยวกับบุคลิกภาพ และปลูกฝังคุณธรรมให้แก่นักเรียนได้ นอกจากนี้องค์ประกอบทางจิตวิทยาบางด้านเป็นตัวส่งเสริมให้เด็กได้รับการพัฒนาที่เหมาะสมยิ่งขึ้น

ข้อเสนอแนะ

จากผลการวิเคราะห์งานวิจัยด้านการแนะแนวดังกล่าวข้างต้น ผู้วิจัยมีข้อเสนอแนะต่อสถาบันและหน่วยงานทางการศึกษาที่เกี่ยวข้องในการจัดบริการแนะแนว ดังนี้

1. โรงเรียนและกลุ่มโรงเรียน

1.1 ควรกำหนดเป็นนโยบายให้ทุกโรงเรียนจัดบริการแนะแนวโดยมีเป้าหมายเพื่อพัฒนาการเรียนการสอน และพัฒนาผู้เรียน โดยทางโรงเรียนต้องให้การสนับสนุนปัจจัยในการดำเนินงานอย่างเหมาะสม เพื่อให้งานแนะแนวบรรลุผลตามเป้าหมาย

1.2 ควรจัดระบบการบริหารงานแนะแนวให้เป็นระบบ และมีรูปแบบเดียวกันภายในกลุ่มโรงเรียนเดียวกัน จัดให้มีโครงการแนะแนวและแผนงานแนะแนวทุกโรงเรียน

1.3 ควรจัดระบบการนิเทศภายในให้ชัดเจน ทัวถึง และให้มีการติดตามประเมินผลอย่างสม่ำเสมอ

1.4 ควรสนับสนุนและส่งเสริมให้ครูแนะแนวได้มีโอกาสเพิ่มพูนความรู้และประสบการณ์ในการปฏิบัติงาน โดยการจัดหรือให้เข้ารับการอบรม สัมมนาที่เกี่ยวกับการแนะแนวที่หน่วยงานต่าง ๆ จัดขึ้น

1.5 ควรหาวิธีสร้างความสัมพันธ์กับผู้ปกครอง ชุมชนในท้องถิ่น และจัดระบบการประชาสัมพันธ์ที่มีประสิทธิภาพ เพื่อให้ประชาชนได้มีความรู้ ความเข้าใจ มีเจตคติที่ดีต่องานแนะแนว และให้ความร่วมมือสนับสนุน

2. หน่วยงานเจ้าสังกัด

2.1 ควรพัฒนาระบบการนิเทศให้สามารถปฏิบัติงานได้อย่างทั่วถึงและมีประสิทธิภาพ

2.2 หน่วยงานที่ยังไม่มีศึกษานิเทศก์งานแนะแนวควรได้จัดให้มีศึกษานิเทศก์งานแนะแนวโดยตรงเพื่อสามารถนิเทศและช่วยเหลือโรงเรียนได้

2.3 ควรจัดการประชุม อบรม สัมมนา เกี่ยวกับการแนะแนวเพื่อให้ครูสามารถจัดบริการแนะแนวได้บรรลุผลตามเป้าหมายของหลักสูตร

2.4 สนับสนุนงบประมาณและเครื่องมือที่ใช้ปฏิบัติงานแนะแนวให้โรงเรียนอย่างทั่วถึงและเพียงพอ

2.5 จัดสรรครูแนะแนวไปยังโรงเรียนต่าง ๆ ได้ครบถ้วนอย่างน้อยโรงเรียนละ 1 คน โดยพิจารณาคัดเลือกจากผู้ที่มีความสมบัติสอดคล้องกับความคาดหวังของนักเรียน ผู้บริหาร และผู้ร่วมงาน

2.6 ส่งเสริมและสนับสนุนให้ครูทุกคนทำหน้าที่เป็นครูแนะแนว

3. กรมวิชาการ

3.1 ควรศึกษาและพัฒนารูปแบบการจัดบริการแนะแนวที่มีคุณภาพ/ประสิทธิภาพเพื่อเสนอเป็นแนวทางให้ครูนำไปปฏิบัติในโรงเรียน

3.2 พัฒนาศูนย์สนเทศทางการแนะแนวและหน่วยบริการแนะแนวประจำจังหวัด ให้มีความพร้อมมากขึ้น ด้วยการสนับสนุนงบประมาณ สื่อ อุปกรณ์ทางการแนะแนว และฝึกอบรมบุคลากรของศูนย์สนเทศและหน่วยบริการแนะแนวให้มีความรู้ความสามารถในการช่วยเหลือโรงเรียนต่าง ๆ ในพื้นที่รับผิดชอบได้ดียิ่งขึ้นกว่าเดิม

3.3 ควรจัดประชุม อบรม สัมมนา เพื่อให้ความรู้เกี่ยวกับงานแนะแนวให้แก่ผู้ที่เกี่ยวข้อง เช่น หน่วยงานเจ้าสังกัด จังหวัด กลุ่มโรงเรียน หรือโรงเรียน อย่างทั่วถึง

3.4 ควรปรับปรุงและพัฒนาเอกสารแนะแนว สื่อทางการแนะแนวให้เหมาะสมกับการนำไปใช้ในโรงเรียน และจัดบริการให้แก่โรงเรียนและหน่วยงานที่เกี่ยวข้องอย่างเพียงพอตามความต้องการ

ภาคผนวก

บรรณานุกรม

- กมล ประทีปธีรานันท์. ผลการใช้ชุดการสอนกิจกรรมแนะแนวตามหลักสัปปริสธรรม เพื่อพัฒนาคุณธรรมด้านสัปปริสธรรมของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 โรงเรียนวัดไร่ขิงวิทยา จังหวัดนครปฐม. ปรินิพนธ์ กศ.ม. กรุงเทพฯ : มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร, 2530.
- กรองแก้ว สาธุสนธิ์. ผลการใช้กิจกรรมกลุ่มเพื่อพัฒนาความเสี่ยสละของนักเรียน ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 โรงเรียนมวกเหล็กวิทยา จังหวัดสระบุรี. ปรินิพนธ์ กศ.ม. กรุงเทพฯ : มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร, 2529.
- กษมา จันทรต์แต่งผล. การเปรียบเทียบผลของการใช้เทคนิคแม่แบบกับชุดพัฒนาความขยันหมั่นเพียรที่มีต่อความขยันหมั่นเพียรในการเรียนของนักเรียน ชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 โรงเรียนรัตนโกสินทร์สมโภช สังกัดกรุงเทพมหานคร. ปรินิพนธ์ กศ.ม. กรุงเทพฯ : มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร, 2535.
- กาญจนา เลิศธีระวัฒน์. ผลของการใช้บทบาทสมมุติที่มีต่อการพึ่งตนเองของนักเรียน ชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 โรงเรียนเทศบาลสวนสนุก จังหวัดขอนแก่น. ปรินิพนธ์ กศ.ม. กรุงเทพฯ : มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร, 2533.
- เกษณีย์ สีมหาศาล. ผลของการให้คำปรึกษาด้านอาชีพเป็นรายบุคคลที่มีต่อทัศนคติในการเลือกอาชีพของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 โรงเรียนจิระประวดีวิทยาคม. ปรินิพนธ์ กศ.ม. กรุงเทพฯ : มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร, 2531.
- เกียรติศักดิ์ บางพระ. การจัดโครงการพัฒนางานแนะแนวอาชีพในโรงเรียนประถมศึกษา สังกัดสำนักงานการประถมศึกษาจังหวัด : การศึกษาเฉพาะกรณีจังหวัดฉะเชิงเทรา. ปรินิพนธ์ กศ.ม. กรุงเทพฯ : มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร, 2531.
- กฤษณา จันทรวิภาค. ผลการใช้ชุดการแนะแนวอาชีพของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 6 กรุงเทพมหานคร. ปรินิพนธ์ กศ.ม. กรุงเทพฯ : มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร, 2527.
- ขวัญใจ มหาสุภาชัย. ผลการใช้แผ่นภาพโป่งใส่ในการเพิ่มความสนใจในอาชีพงานด้านคำนวณ. ปรินิพนธ์ กศ.ม. กรุงเทพฯ : มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร, 2526.
- แซขวัญ สุทธการทูล. การใช้ชุดปฏิบัติการนวัตกรรมพลวัตในการแนะแนวสำหรับครูประจำชั้นประถมศึกษาตอนปลายในจังหวัดนครปฐม. ปรินิพนธ์ ศศ.ม. กรุงเทพฯ : มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์, 2531.

- ทัศนิตา ระเบียบดี. ผลการใช้เทคนิค “แม่แบบ” โดยใช้สไลด์การ์ตูน เพื่อพัฒนาความเชื่อมั่นในตนเองของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 โรงเรียนฤทธิยะวรรณาลัย กรุงเทพมหานคร. ปรินุณยานิพนธ์ กศ.ม. กรุงเทพฯ : มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร, 2529.
- คณิงรัตน์ ลาโพธิ์. ผลของการนำกิจกรรมกลุ่มสร้างคุณภาพไปประยุกต์ใช้ในการจัดกิจกรรมแนะแนวที่มีต่อความรับผิดชอบของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6. ปรินุณยานิพนธ์ กศ.ม. กรุงเทพฯ : มหาวิทยาลัยนเรศวร, 2535.
- จันทร์รัตน์ ยี่อัญศิริ. ผลของการให้คำปรึกษาแบบเผชิญความจริงที่มีต่อพฤติกรรมไม่ตั้งใจเรียนของนักเรียน ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 โรงเรียนรัตนวาณิช จังหวัดนนทบุรี. ปรินุณยานิพนธ์ กศ.ม. กรุงเทพฯ : มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร, 2536.
- จันทวิธ พันธุ์สุข. ผลของสถานการณ์จำลองที่มีต่อความสนใจอาชีพอิสระของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 โรงเรียนบ้านโป่งแดง จังหวัดมุกดาหาร. ปรินุณยานิพนธ์ กศ.ม. กรุงเทพฯ : มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร, 2533.
- จารุลักษณ์ พินพรหมราช. ผลของกิจกรรมกลุ่มที่มีต่อการพัฒนาพฤติกรรมการเรียนรู้ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 โรงเรียนปทุมคงคา กรุงเทพมหานคร. ปรินุณยานิพนธ์ กศ.ม. กรุงเทพฯ : มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร, 2529.
- จินตนา เพียรพิจิตร. การพัฒนามโนภาพแห่งตนโดยการปรึกษาเชิงจิตวิทยาแบบกลุ่ม. ปรินุณยานิพนธ์ กศ.ม. กรุงเทพฯ : มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร, 2524.
- จิรพรรณ สุขตลอดชีพ. ผลของการแสดงบทบาทสมมุติที่มีต่อการยกระดับเหตุผลเชิงจริยธรรมของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 วิทยาลัยนาฏศิลป์กรุงเทพมหานคร. ปรินุณยานิพนธ์ กศ.ม. กรุงเทพฯ : มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร, 2530.
- ฉลวยศรี มีใจเย็น. การทดลองใช้การแสดงบทบาทสมมุติเพื่อพัฒนาจริยธรรมด้านความกตัญญูแก่พ่อแม่ของเด็กชั้นประถมศึกษาปีที่ 5. ปรินุณยานิพนธ์ กศ.ม. กรุงเทพฯ : มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร, 2526.
- เฉลิม คำแก้ว. ผลการให้คำปรึกษาแบบกลุ่มที่มีต่อความรับผิดชอบของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 โรงเรียนบ้านห้วยแก้วราษฎร์สามัคคี อำเภอพญาเม็งราย จังหวัดเชียงราย. ปรินุณยานิพนธ์ กศ.ม. พิษณุโลก : มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ พิษณุโลก, 2530.

- ดวงจันทร์ หนูทอง. ผลของการใช้แม่แบบหนังสือที่มีต่อการใช้เหตุผลเชิงจริยธรรม
ด้านความรับผิดชอบของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 โรงเรียนวัดมณีเจริญ
มิตรภาพที่ 227 จังหวัดนครราชสีมา. ปรินุญานินพนธ์ กศ.ม. กรุงเทพฯ :
มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร, 2533.
- ดารณี วงษ์อยู่น้อย. การพัฒนาแรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์โดยวิธีการให้คำปรึกษาแบบกลุ่ม.
ปรินุญานินพนธ์ กศ.ม. กรุงเทพฯ : มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ
ประสานมิตร, 2525.
- ดาระณี พัฒนศักดิ์ภิญโญ. ผลของการใช้ชุดการแนะแนวที่มีต่อแรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์ทางการเรียน
ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 โรงเรียนจิรประวัติวิทยาคม จังหวัดนครสวรรค์.
ปรินุญานินพนธ์ กศ.ม. กรุงเทพฯ : มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร,
2533.
- ดุขฎิ ททรัพย์ปรุง. ผลการใช้นิทานบทสมมติเพื่อพัฒนาความรับผิดชอบต่อหน้าที่การงานของ
นักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 โรงเรียนวัดรางบัว กรุงเทพมหานคร. ปรินุญานินพนธ์ กศ.ม.
กรุงเทพฯ : มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร, 2529.
- เด่นดวง วราเวทย์. ผลของการให้คำปรึกษาเป็นกลุ่มเน้นทฤษฎีการพิจารณาเหตุผล-อารมณ์
เพื่อปรับเปลี่ยนมโนภาพเกี่ยวกับตนเองของ นศ.ชั้นปีที่ 1 วิทยาลัยครูอุตรดิตถ์
จังหวัดอุตรดิตถ์. ปรินุญานินพนธ์ กศ.ม. พิษณุโลก : มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ
พิษณุโลก, 2530.
- เดือนใจ ยอดนิล. ผลการให้คำปรึกษาแบบกลุ่มที่มีต่อความมีวินัยในตนเองของนักเรียน
ชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 โรงเรียนวัดหนองอ้อ อ.บางระกำ จ.พิษณุโลก. ปรินุญานินพนธ์
กศ.ม. พิษณุโลก : มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ พิษณุโลก, 2530.
- ทองคำ บุญประเสริฐดี. การทดลองใช้วิธีการบวนการกลุ่มสัมพันธ์พัฒนาความสามารถ
ทางสติปัญญา และความสามารถทางสังคมของเด็กระดับก่อนประถมศึกษา.
ปรินุญานินพนธ์ กศ.ม. กรุงเทพฯ : มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร,
2533.
- ทิพย์พร จิตวารินทร์. การปรับตัวของนักเรียนในโรงเรียนประถมศึกษา สังกัดสำนักงาน
การประถมศึกษาจังหวัดภูเก็ต. ปรินุญานินพนธ์ กศ.ม. กรุงเทพฯ :
มหาวิทยาลัยจุฬาลงกรณ์, 2531.
- ทิพย์มาศย์ พิมพ์ศักดิ์. ผลการใช้ชุดการแนะแนวอาชีพที่มีต่อการตัดสินใจเลือกอาชีพของ
นักเรียนนาฏศิลป์ชั้นต้นปีที่ 3 กรุงเทพมหานคร. ปรินุญานินพนธ์ กศ.ม.
กรุงเทพฯ : มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร, 2530.

- มณีนรีรัตน์ เนียมหอม. ผลของการให้คำปรึกษาแบบกลุ่มที่มีต่อพฤติกรรมการเรียนของนักเรียน
ชาวเขาชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 โรงเรียนบ้านเข็กน้อย อำเภอเขาค้อ จังหวัดเพชรบูรณ์.
ปริญญาณิพนธ์ กศ.ม. พิษณุโลก : มหาวิทยาลัยนเรศวร, 2535.
- มะลิ วงศ์เทพนิวัติ. การเปรียบเทียบความคิดเห็นของนักเรียนเกี่ยวกับบทบาท
ของครูแนะแนวตามสภาพที่เป็นจริงและตามความคาดหวังในโรงเรียนมัธยมศึกษา
สังกัดกรมสามัญศึกษา จังหวัดสุโขทัย. ปริญญาณิพนธ์ กศ.ม. พิษณุโลก :
มหาวิทยาลัยนเรศวร, 2535.
- มานิตย์ อุณเรื่อน. การฝึกการสื่อสารระหว่างบุคคลแก่นักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 5
โรงเรียนศรีไพทสมันต์ จังหวัดสุรินทร์. ปริญญาณิพนธ์ กศ.ม. กรุงเทพฯ :
มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร, 2534.
- มานิชญ์ ขุนกอง. ผลของการใช้ชุดการแนะแนวอาชีพที่มีต่ออุมิภาวะทางอาชีพ
ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 6. ปริญญาณิพนธ์ กศ.ม. พิษณุโลก :
มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ พิษณุโลก, 2532.
- มาลินี อยู่โพธิ์. การทดลองการให้คำปรึกษาแบบกลุ่มต่อการพัฒนาการปรับตัวทางสังคม
ด้านสัมพันธภาพกับเพื่อน. ปริญญาณิพนธ์ กศ.ม. กรุงเทพฯ :
มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร, 2525.
- มาลี วงษ์แก้ว. ผลการให้คำปรึกษาแบบกลุ่มต่อการพัฒนาความเชื่อมั่นในตนเอง
ของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 โรงเรียนไทยนิยมสงเคราะห์ กรุงเทพมหานคร.
ปริญญาณิพนธ์ กศ.ม. กรุงเทพฯ : มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร,
2526.
- ธิดารัตน์ ศรีสวัสดิ์. ผลของบทบาทสมมติที่มีต่อเหตุผลเชิงจริยธรรมด้านความสามัคคี
ของนักเรียนระดับชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 โรงเรียนนารีนุกูล จังหวัดอุบลราชธานี.
ปริญญาณิพนธ์ กศ.ม. กรุงเทพฯ : มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร,
2532.
- ธีระ ชัยยุทธยรรยง. ผลของการใช้ชุดการแนะแนวที่มีต่อการปรับตัวกับเพื่อนต่างเพศ ของ
นักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 โรงเรียนบ้านหมีวิทยา จังหวัดลพบุรี. ปริญญาณิพนธ์ กศ.ม.
กรุงเทพฯ : มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร, 2533.
- ธีระ มูลธิยะ. ผลการให้คำปรึกษาแบบโรเจอร์ที่มีต่อการพัฒนาอัตมโนคติด้านการปรับตัวทาง
อารมณ์ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 5 โรงเรียนวชิรวิทย์ จังหวัดมหาสารคาม.
ปริญญาณิพนธ์ กศ.ม. กรุงเทพฯ : มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร,
2530.

- นริศ มณีขาว. ผลของการให้คำปรึกษาแบบกลุ่มมาราธอนที่มีต่อการพัฒนาการยอมรับตนเองของเยาวชนบ้านเซเวียร์ กรุงเทพมหานคร. ปรินญาณิพนธ์ กศ.ม. กรุงเทพฯ : มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร, 2529.
- นวลนง มังตรีสวรรค์. ผลของการใช้ชุดการสอนกิจกรรมแนะแนวเรื่อง สังคหวัตถุ 4 ที่มีต่อคุณธรรมด้านสังคหวัตถุ 4 ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 โรงเรียนเทพศิรินทร์ กรุงเทพมหานคร. ปรินญาณิพนธ์ กศ.ม. กรุงเทพฯ : มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร, 2530.
- นิคม ชนะไพฑูรย์. การเปรียบเทียบผลของการเข้ากลุ่มฝึกอบรมและกิจกรรมกลุ่มที่มีต่อความรับผิดชอบของผู้นำนักเรียน โรงเรียนบ้านดงวิทยา จังหวัดอุดรธานี. ปรินญาณิพนธ์ กศ.ม. กรุงเทพฯ : มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร, 2535.
- นิตยา วงษ์เมฆ. การแนะแนวอาชีพในคาบวิชากิจกรรมแนะแนวสำหรับนักเรียนระดับมัธยมศึกษาตอนปลาย ในโรงเรียนสังกัดกรมสามัญศึกษา จังหวัดพัทลุง. ปรินญาณิพนธ์ ศศ.น. กรุงเทพฯ : มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์, 2533.
- นิลบล เผือกขวัญดี. ผลการให้คำปรึกษาแบบกลุ่มที่มีต่อความมีน้ำใจนักกีฬาของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 โรงเรียนสารคามพิทยาคม จังหวัดมหาสารคาม. ปรินญาณิพนธ์ กศ.ม. กรุงเทพฯ : มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร, 2529.
- นฤมล เสรีรัตน์. องค์ประกอบที่เกี่ยวข้องกับประสิทธิภาพของการจัดบริการแนะแนวในวิทยาลัยพลศึกษา. ปรินญาณิพนธ์ ศศ.ม. กรุงเทพฯ : มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์, 2531.
- บรรยง ผิวอ่อน. ผลของการให้คำปรึกษาแบบไม่นำทางที่มีต่อการปรับตัวกับเพื่อนของนิสิตชั้นปีที่ 1 มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร. ปรินญาณิพนธ์ กศ.ม. กรุงเทพฯ : มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร, 2535.
- บัญญัติ ยงย่วน. การทดลองใช้วิธีการให้คำปรึกษาเป็นกลุ่มแบบวิเคราะห์การติดต่อสัมพันธ์ระหว่างบุคคลเพื่อพัฒนาความสามารถในการปรับตัวทางสังคมของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 4 โรงเรียนเฉลิมขวัญสตรี จังหวัดพิษณุโลก. ปรินญาณิพนธ์ กศ.ม. พิษณุโลก : มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ พิษณุโลก, 2530.
- บุญโชติ แก้วแสนสุข. ผลของการให้คำปรึกษาเป็นกลุ่มเพื่อลดพฤติกรรมที่ไม่เหมาะสมกับเพศชายของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 โรงเรียนวัดราชบพิธ กรุงเทพมหานคร. ปรินญาณิพนธ์ กศ.ม. กรุงเทพฯ : มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร, 2532.

- บุญเดือน บัณแสง. ผลการใช้กลุ่มสัมพันธ์ที่มีต่อความรับผิดชอบของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 5. ปรินญาณิพนธ์ กศ.ม. พิษณุโลก : มหาวิทยาลัยนเรศวร, 2535.
- บุปผา อยู่ยัด. ผลของกิจกรรมแนะแนวกลุ่มต่อการพัฒนาความรู้สึกรู้จักเห็นคุณค่าในตนเองของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1. ปรินญาณิพนธ์ กศ.ม. กรุงเทพฯ : มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์, 2533.
- บุษราคัม ชูระพันธ์. ปัจจัยที่เกี่ยวข้องกับทัศนคติต่อการพนันของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาตอนต้นในโรงเรียนสังกัดกรมสามัญศึกษาจังหวัดร้อยเอ็ด. ปรินญาณิพนธ์ กศ.ม. กรุงเทพฯ : มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร, 2534.
- เบญจวรรณ ศรีสุริยกานนท์. ผลของการใช้ชุดการแนะแนวที่มีต่อการทำงานกลุ่มของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 โรงเรียนธนบุรีวรเทพวิทยารักษ์ กรุงเทพมหานคร. ปรินญาณิพนธ์ กศ.ม. กรุงเทพฯ : มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร, 2534.
- ปกรณ วังศ์สวัสดิ์. ผลของการใช้ชุดการแนะแนวอาชีพที่มีต่อความสนใจอาชีพอิสระในท้องถิ่นของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 โรงเรียนประจวบวิทยาลัย จังหวัดประจวบคีรีขันธ์. ปรินญาณิพนธ์ กศ.ม. กรุงเทพฯ : มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร, 2533.
- ปทุมมาศ พูนเกษม. ผลการใช้คู่มือการสอนกิจกรรมแนะแนวอาชีพที่มีต่อการพัฒนาพฤติกรรมทางอาชีพของนักเรียนมัธยมศึกษาปีที่ 1 กรุงเทพมหานคร. ปรินญาณิพนธ์ กศ.ม. กรุงเทพฯ : มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร, 2529.
- ประมวล น้อยเจริญ. การศึกษาสภาพแวดล้อมกับพฤติกรรมวัฒนธรรมทางสังคมของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 6 โรงเรียนสังกัดกรมสามัญศึกษา กรุงเทพมหานคร. ปรินญาณิพนธ์ กศ.ม. กรุงเทพฯ : มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร, 2532.
- ประเสริฐ พรหมศร. ผลการใช้ชุดการแนะแนวอาชีพที่มีต่อเจตคติต่ออาชีพของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 โรงเรียนนวมการบุญ จังหวัดพิษณุโลก. ปรินญาณิพนธ์ กศ.ม. พิษณุโลก : มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ พิษณุโลก, 2530.
- ปิยะรัตน์ นุชผ่องใส. ผลของการให้คำปรึกษาแบบกลุ่มที่มีต่อกิจการพัฒนาศักยภาพระหว่างบุคคลของนักศึกษาชั้นปีที่ 1 มหาวิทยาลัยขอนแก่น. ปรินญาณิพนธ์ กศ.ม. กรุงเทพฯ : มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร, 2530.
- ปิยะรัตน์ ศรีสมบัติ. ผลการใช้ชุดการแนะแนวที่มีต่อพฤติกรรมประชาธิปไตย ของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 โรงเรียนชุมชนบ้านแก่งไกรสรรพหษ์สงเคราะห์ จังหวัดอุดรธานี.

ปริญญาณิพนธ์ กศ.ม. กรุงเทพมหานคร ฯ : มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ
 ประสานมิตร, 2533.

พนมพร เกษรศิลป์. การศึกษาเจตคติต่ออาชีพของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 ในโรงเรียน
 ประถมศึกษาสังกัดสำนักงานการประถมศึกษาจังหวัดพิษณุโลก. ปริญญาณิพนธ์ กศ.ม.
 พิษณุโลก : มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ พิษณุโลก, 2533.

พรทิพย์ ทรัพย์สิน. การฝึกพฤติกรรมกล้าแสดงออกที่เหมาะสมเพื่อลดพฤติกรรมก้าวร้าว
 ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 โรงเรียนมัธยมด่านสำโรง จังหวัดสมุทรปราการ.
 ปริญญาณิพนธ์ กศ.ม. กรุงเทพฯ ฯ : มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร,
 2532.

พรเทพ ช้อยหิรัญ. ผลของการเข้ากลุ่มฝึกความรู้สึกไวที่มีต่อมนุษยสัมพันธ์ของนิสิตวิชาเอก
 การแนะแนวชั้นปีที่ 3 มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร. ปริญญาณิพนธ์
 กศ.ม. กรุงเทพฯ ฯ : มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร, 2532.

พรพิมล เพ็ญญะ. ผลการให้คำปรึกษาแบบกลุ่มที่มีต่อการพัฒนาการสื่อสารระหว่างบุคคล.
 ปริญญาณิพนธ์ กศ.ม. กรุงเทพฯ ฯ : มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร,
 2527.

พรรณทิพย์ พันทอง. การเปรียบเทียบผลของการใช้บทบาทสมมุติแบบมีบทและแบบไม่มีบท
 ที่มีต่อวินัยในตนเองของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 โรงเรียนบุญจาทริก อำเภอบุณฑริก
 จังหวัดอุบลราชธานี. ปริญญาณิพนธ์ กศ.ม. กรุงเทพฯ ฯ : มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ
 ประสานมิตร, 2534.

พัชรา แยมสำราญ. ผลของการให้คำปรึกษาทางอาชีพตามแบบ จอห์น โอ ไกรท์ส ที่มีต่อ
 วุฒิภาวะทางอาชีพ ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 โรงเรียนบางสะพานวิทยา
 อำเภอบางสะพาน จังหวัดประจวบคีรีขันธ์. ปริญญาณิพนธ์ กศ.ม. กรุงเทพฯ ฯ :
 มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร, 2535.

เพชรสุดา เพชรใส. การทดลองให้คำปรึกษาแบบกลุ่มในการปรับพฤติกรรมก้าวร้าว
 ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 4. ปริญญาณิพนธ์ กศ.ม. กรุงเทพฯ ฯ :
 มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร, 2525.

เพ็ญประภา ประวัติ. การเสริมสร้างความสนใจของนักเรียนระดับมัธยมศึกษาในการประกอบ
 อาชีพอิสระโดยใช้สไลด์ กรณีศึกษาที่โรงเรียนศรีกระนวนวิทยาคม จังหวัดขอนแก่น.
 ปริญญาณิพนธ์ ศศ.ม. กรุงเทพฯ ฯ : มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์, 2534.

- เพ็ญศรี จินดาศักดิ์. การศึกษาปัจจัยที่เกี่ยวข้องกับการเลือกอาชีพของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 สังกัดกรมสามัญศึกษา จังหวัดชลบุรี. ปรินูญานิพนธ์ กศ.ม. กรุงเทพฯ : มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร, 2535.
- เพทยา เจริญคุณวิวิฏ. ผลของการใช้ชุดการแนะแนวอาชีพที่มีต่อความสนใจในวิชาชีพ นาฏศิลป์-ดนตรีไทยของนักเรียนนาฏศิลป์ชั้นต้นปีที่ 2 วิทยาลัยนาฏศิลป์อ่างทอง จังหวัดอ่างทอง. ปรินูญานิพนธ์ กศ.ม. กรุงเทพฯ : มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร, 2536.
- ไพบลูย์ มณเฑาะว์. ผลการใช้แผ่นโปร่งใสในการเพิ่มความสนใจในอาชีพงานด้านอุตสาหกรรม. ปรินูญานิพนธ์ กศ.ม. กรุงเทพฯ : มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร, 2526.
- ไพเราะ อ่อนเกตุพล. ผลของการใช้สไลด์-เทป ในการพัฒนาความสนใจอาชีพทางพลศึกษา ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 5 โรงเรียนสมุทรสาครวิทยาลัย จังหวัดสมุทรสาคร. ปรินูญานิพนธ์ กศ.ม. กรุงเทพฯ : มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร, 2529.
- ภัทตรา ประเสริฐวงศ์. ผลของการฝึกพฤติกรรมการให้คำปรึกษาของผู้ให้คำปรึกษาฝึกหัด โดยวิธีใช้ตนเองเป็นตัวอย่างและวิธีใช้เพื่อนเป็นตัวอย่าง. ปรินูญานิพนธ์ Ph.D. MISSISSIPPI : MISSISSIPPI STATE UNIVERSITY, USA. 1984.
- ภัทรกานต์ เผ่าบุญเกิด. การให้คำปรึกษาแบบกลุ่มเพื่อปรับพฤติกรรมนักเรียนของนักเรียน โรงเรียนเซนต์จอห์นอาชีวศึกษา กรุงเทพมหานคร. ปรินูญานิพนธ์ กศ.ม. กรุงเทพฯ : มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร, 2530.
- ยุพิน กองธรรม. ผลการฝึกพฤติกรรมที่เหมาะสมในการแสดงออกเพื่อลดความก้าวร้าว. ปรินูญานิพนธ์ กศ.ม. พิษณุโลก : มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ พิษณุโลก, 2532.
- เยาวภา กันทรวิชัยกุล. ผลการใช้กิจกรรมกลุ่มที่มีต่อพฤติกรรมไม่ตั้งใจเรียนในห้องเรียน ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 โรงเรียนปทุมวิทยาคม จังหวัดอ่างทอง. ปรินูญานิพนธ์ กศ.ม. กรุงเทพฯ : มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร, 2530.
- รสรินทร์ ลำไย. ผลการใช้ชุดการสอนด้านอาชีพที่มีต่อเจตคติต่ออาชีพของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3. ปรินูญานิพนธ์ กศ.ม. พิษณุโลก : มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ 2534.
- ราตรี ทาผัด. ผลการใช้กลุ่มสัมพันธ์ที่มีต่อความเชื่อมั่นในตนเองของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6. ปรินูญานิพนธ์ กศ.ม. พิษณุโลก : มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ พิษณุโลก, 2532.

- รุจิราภา สิทธิปาน. ผลการให้คำปรึกษาแบบกลุ่มที่มีต่อการปรับตัวทางสังคมกับเพื่อนต่างเพศ
ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 4 โรงเรียนพิบูลวิทยาลัย ลพบุรี. ปรินุณยานิพนธ์ กศ.ม.
กรุงเทพ ฯ : มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร, 2531.
- รุ่งโรจน์ อุ่นชัย. ความพึงพอใจในการทำงานของครูแนะแนวและพฤติกรรมความเป็นผู้นำ
ของหัวหน้าฝ่ายแนะแนวในโรงเรียนมัธยมศึกษาขนาดใหญ่ สังกัดกรมสามัญศึกษา
เขตการศึกษา 10. ปรินุณยานิพนธ์ กศ.ม. กรุงเทพ ฯ : มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ
ประสานมิตร, 2529.
- เรวัต แสงวิจิตร. เปรียบเทียบการจัดบริการแนะแนวอาชีพและผลการจัดบริการแนะแนวอาชีพ
ตามทัศนะของครูแนะแนวที่อยู่ในโรงเรียนมัธยมศึกษาในโครงการทดลองการจัดบริการ
แนะแนวอาชีพอย่างเป็นระบบครบวงจรของกระทรวงศึกษาธิการ กับที่อยู่นอกโครงการ
ทดลอง ปีการศึกษา 2530. ปรินุณยานิพนธ์ กศ.ม. พิษณุโลก : มหาวิทยาลัย
ศรีนครินทรวิโรฒ พิษณุโลก, 2531.
- โรจนา สุขพันธ์ไพฑาราม. การวางแผนอาชีพของนิสิตชั้นปีที่ 4 สาขาสังคมศาสตร์และ
มนุษยศาสตร์ ในมหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์. ปรินุณยานิพนธ์ ศศ.ม. กรุงเทพ ฯ :
มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์, 2529.
- ลัดดา แซ่บั้ง. การใช้กิจกรรมกลุ่มสร้างคุณภาพเพื่อลดพฤติกรรมไม่ตั้งใจเรียนของนักเรียน
ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 โรงเรียนบ้านนาสาร จังหวัดสุราษฎร์ธานี. ปรินุณยานิพนธ์ กศ.ม.
กรุงเทพ ฯ : มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร, 2530.
- สินีนาง พันธ์ดี. การเปรียบเทียบบุคลิกภาพของครูแนะแนวและครูที่ประสบความสำเร็จตาม
บทบาทหน้าที่ที่ทำงานในโรงเรียนมัธยมศึกษา เขตการศึกษา 7. ปรินุณยานิพนธ์ กศ.ม.
พิษณุโลก : มหาวิทยาลัยนเรศวร, 2534.
- วลีรัตน์ สิทธิผลภผล. การประเมินผลการใช้คู่มือการจัดกิจกรรมแนะแนวชั้นมัธยมศึกษา
ตอนปลายของกรมวิชาการ กระทรวงศึกษาธิการ ของครูแนะแนว เขตการศึกษา 8.
ปรินุณยานิพนธ์ ศศ.ม. กรุงเทพ ฯ : มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์, 2528.
- วัชรินทร์ จัปเกตุ. ผลของสถานการณ์จำลองที่มีต่อความเสียสละของนักเรียนชั้นประถมศึกษา
ปีที่ 5 โรงเรียนอินทรมหรรษ์อนุสรณ์ จังหวัดสมุทรปราการ. ปรินุณยานิพนธ์ กศ.ม.
กรุงเทพ ฯ : มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร, 2534.
- วาสนา แฉล้มเขตร. ผลของการให้คำปรึกษาแบบโรเจอร์ต่อการลดปัญหาทางอารมณ์.
ปรินุณยานิพนธ์ กศ.ม. กรุงเทพ ฯ : มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร,
2525.

- วิชชุดา เดียวสกุล. ผลของการใช้กิจกรรมการแนะแนวกลุ่มต่อนิสัยในการเรียนและทัศนคติทางการเรียนของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่หนึ่ง. ปรินุญานินพนธ์ กศ.ม. กรุงเทพฯ : มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์, 2528.
- วิภา เกตุเทพา. การเปรียบเทียบผลของการใช้แบบสำรวจตนเองในการเลือกอาชีพโดยการศึกษาด้วยตนเอง และโดยมีครูแนะแนวให้ความช่วยเหลือต่อการส่งเสริมพฤติกรรมแสวงหาข้อมูลทางอาชีพของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 4. ปรินุญานินพนธ์ กศ.ม. กรุงเทพฯ : มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์, 2531.
- วิภา มีสวัสดิ์. การศึกษาผลของวิธีการกำจัดความรู้สึกอ่อนไหวอย่างเป็นระบบในการลดความรู้สึกกลัวในการพูดหน้าชั้นเรียนของนิสิต มศว.ประสานมิตร. ปรินุญานินพนธ์ กศ.ม. กรุงเทพฯ : มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร, 2523.
- วิภาพร พรรณเชษฐ์. ผลของการให้คำปรึกษาแบบกลุ่มที่มีต่อความเชื่อมั่นในตนเองของนักเรียนที่มาจากครอบครัวหย่าร้าง. ปรินุญานินพนธ์ กศ.ม. พิษณุโลก : มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ พิษณุโลก, 2530.
- วิไลลักษณ์ ภักดีผล. ผลของการใช้ชุดการแนะแนวที่มีต่อความไม่ประมาทในการเรียนของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 โรงเรียนวิจิตรวิทยา กรุงเทพมหานคร. ปรินุญานินพนธ์ กศ.ม. กรุงเทพฯ : มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร, 2533.
- วิลาวัลย์ วรศรีศิริ. ความเครียดของนิสิตปริญญาโทวิชาเอกจิตวิทยาการแนะแนว มหาวิทยาลัยนเรศวรปีการศึกษา 2535. ปรินุญานินพนธ์ กศ.ม. พิษณุโลก, 2536.
- วิลาวัลย์ บุญวัฒน์. ผลของการใช้ชุดการแนะแนวที่มีต่อผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนเรื่องสิ่งแวดล้อมให้โทษของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 โรงเรียนกันทรารมณี จังหวัดศรีสะเกษ. ปรินุญานินพนธ์ กศ.ม. กรุงเทพฯ : มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร, 2532.
- วีระ อุดสาหะ. ผลของการใช้เทคนิคแม่แบบที่มีต่อมารยาทในชั้นเรียนของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 โรงเรียนสรรพวิทยวิทยา จังหวัดชัยนาท. ปรินุญานินพนธ์ กศ.ม. กรุงเทพฯ : มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร, 2534.
- วีระศักดิ์ ศรีสังข์. การเปรียบเทียบทัศนคติต่ออาชีพของผู้บริหารครูและครูแนะแนวในโรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดกรมสามัญศึกษาในเขตการศึกษา 10. ปรินุญานินพนธ์ กศ.ม. กรุงเทพฯ : มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร, 2534.
- วุฒิพงษ์ บุญญพันธ์โสภณ. คุณลักษณะครูแนะแนวที่พึงประสงค์ตามทัศนะของครูและผู้บริหารในโรงเรียนประถมศึกษาที่อยู่ในโครงการร่วมพัฒนาการใช้หลักสูตรเขตการศึกษา 7. ปรินุญานินพนธ์ กศ.ม. พิษณุโลก : มหาวิทยาลัยนเรศวร, 2535.

- ศรินยา ชัยเพียรเจริญกิจ. ผลการใช้เทคนิคแม่แบบที่มีต่อการประหยัคของนักเรียน
ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 โรงเรียนชลกันยานุกูล จังหวัดชลบุรี. ปรินญาณิพนธ์ กศ.ม.
กรุงเทพ ฯ : มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร, 2530.
- ศรึธนา สุวรรณาสัมฤทธิ์. ผลสัมฤทธิ์ของการแนะแนวนักศึกษาคณะมนุษยศาสตร์
มหาวิทยาลัยรามคำแหง พ.ศ. 2527. ปรินญาณิพนธ์ กศ.ม. กรุงเทพ ฯ :
มหาวิทยาลัยรามคำแหง, 2529.
- ศิริรัตน์ ภูัสกลเจริญศักดิ์. ผลของการให้คำปรึกษาแบบกลุ่มตามทฤษฎีของโรเจอร์ที่มีต่อ
ทัศนคติในการเรียนของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 โรงเรียนพิบูลประชาสรรค์.
ปรินญาณิพนธ์ กศ.ม. กรุงเทพ ฯ : มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร,
2531.
- ศุภลักษณ์ สัตย์เพริศพราย. ผลของการใช้กิจกรรมการแนะแนวกุ่มที่มีต่อการพัฒนา
การสื่อสารระหว่างบุคคล. ปรินญาณิพนธ์ กศ.ม. กรุงเทพ ฯ : มหาวิทยาลัย
เกษตรศาสตร์, 2532.
- ศุภสมัย มณีศิริ. ผลของการให้คำปรึกษาแบบกลุ่มที่มีต่อสุขภาพจิตของเยาวชนผู้ติดยา
สารระเหย. ปรินญาณิพนธ์ กศ.ม. พิษณุโลก : มหาวิทยาลัยนเรศวร, 2535.
- ศุวิมล ควรเจริญ. การศึกษาแรงจูงใจในการเลือกประกอบอาชีพอิสระของนักเรียนชั้นมัธยม
ศึกษาปีที่ 6 เขตการศึกษา 11. ปรินญาณิพนธ์ กศ.ม. พิษณุโลก : มหาวิทยาลัย
นเรศวร, 2535.
- สกุล ขำพิมพ์. ความสัมพันธ์ระหว่างมโนคติเกี่ยวกับตนกับทัศนะต่อธรรมชาติของมนุษย์
ของครูแนะแนวในโรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดกรมสามัญศึกษา เขตการศึกษา 1.
ปรินญาณิพนธ์ กศ.ม. ชลบุรี : มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ บางแสน, 2530.
- สนทนา แป้นศรี. เปรียบเทียบการจัดบริการแนะแนวอาชีพและผลการจัดบริการแนะแนว
อาชีพตามทัศนะของครูแนะแนวในโรงเรียนประถมศึกษาที่อยู่ในโครงการทดลอง การ
จัดบริการแนะแนวอาชีพอย่างเป็นระบบครบวงจรของกระทรวงศึกษาธิการและโรงเรียน
ประถมศึกษาอยู่นอกโครงการทดลอง ปีการศึกษา 2530. ปรินญาณิพนธ์ กศ.ม.
พิษณุโลก : มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ พิษณุโลก, 2531.
- สมใจ เกียรติพินิจกุล. ผลของการฝึกโปรแกรมการพัฒนาจิตโดยเน้นไตรสิกขาตามหลัก
พระพุทธศาสนาต่อสภาวะแท้จริงแห่งตนของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 6.
ปรินญาณิพนธ์ กศ.ม. พิษณุโลก : มหาวิทยาลัยนเรศวร, 2535.

- สมปอง จันทรมานิตย์. การเปรียบเทียบแรงจูงใจในการประกอบอาชีพอิสระของนักเรียน
ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 6 ระหว่างกลุ่มที่เข้าร่วมกับไม่เข้าร่วมโครงการอาชีพอิสระ
โรงเรียนปากเกร็ด จังหวัดนนทบุรี. วิทยานิพนธ์ กศ.ม. กรุงเทพฯ :
มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร, 2533.
- สมศักดิ์ ขำอ่อน. ผลการใช้กลุ่มสัมพันธ์ที่มีต่อบุคลิกภาพด้านความเป็นผู้นำของนักเรียน
ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3. วิทยานิพนธ์ กศ.ม. พิษณุโลก : มหาวิทยาลัย
ศรีนครินทรวิโรฒ พิษณุโลก, 2532.
- สมหมาย ย้าดอนกลอย. การศึกษากำนิยามในการคบเพื่อนต่างเพศของนักเรียนในระดับ
ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 ที่ศึกษาอยู่ในโรงเรียนมัธยมศึกษาของรัฐบาลในอำเภอเมือง
จังหวัดพิษณุโลก. วิทยานิพนธ์ กศ.ม. พิษณุโลก : มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ
พิษณุโลก, 2533.
- สวัสดิ์ สมจิตร. การเข้ากลุ่มแบบเกสตัลท์ เพื่อพัฒนาวุฒิภาวะทางอารมณ์ของนักศึกษา
ชั้นปีที่ 1 มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีสุรนารี. วิทยานิพนธ์ กศ.ม. กรุงเทพฯ :
มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร, 2533.
- สาริณี พงศ์เจริญไทย. ผลของกิจกรรมกลุ่มที่มีต่อทัศนคติต่อการสูบบุหรี่ของนักเรียน
ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 โรงเรียนสันติราษฎร์วิทยาลัย กรุงเทพมหานคร. วิทยานิพนธ์
กศ.ม. กรุงเทพฯ : มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร, 2534.
- สาลี จบศรี. ผลของกิจกรรมกลุ่มที่มีต่อความเป็นผู้นำแบบประชาธิปไตยของนักเรียน
ชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 โรงเรียนคลองสี่สาม “ผิ่วราษฎร์บำรุง” จังหวัดปทุมธานี.
วิทยานิพนธ์ กศ.ม. กรุงเทพฯ : มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร, 2531.
- สุชาดา เมฆพัฒน์. เจตคติของอาจารย์วิทยาลัยพลศึกษา และนักศึกษาวิทยาลัยพลศึกษาที่มี
ต่อการจัดบริการแนะแนวในวิทยาลัยพลศึกษาในเขตภาคเหนือ. วิทยานิพนธ์ กศ.ม.
พิษณุโลก : มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ พิษณุโลก, 2533.
- สุดใจ แสงสินชัย. การพัฒนาอัตมโนทัศน์และสร้างเสริมเจตคติที่ดีต่ออาชีพ โดยการปรึกษา
เชิงจิตวิทยาแบบกลุ่ม. วิทยานิพนธ์ ศศ. ม. กรุงเทพฯ : มหาวิทยาลัย
เกษตรศาสตร์, 2531.
- สุนีย์ สิงหะเชนทร์. ผลของการให้คำปรึกษาทางอาชีพแบบกลุ่มที่มีต่อวุฒิภาวะทางอาชีพ
ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3. วิทยานิพนธ์ กศ.ม. พิษณุโลก : มหาวิทยาลัย
ศรีนครินทรวิโรฒ พิษณุโลก, 2532.

- สุนีย์ ศรีวันพิมพ์. ผลของการฝึกความคิดสร้างสรรค์เป็นกลุ่มและเป็นรายบุคคลแก่นักเรียน
ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 โรงเรียนท่ามะกาวิทยาคม จังหวัดกาญจนบุรี. วิทยานิพนธ์
กศ.ม. กรุงเทพฯ : มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร, 2533.
- สุภาพร จันทรศิริโยธิน. ผลการให้คำปรึกษาแบบกลุ่มที่มีต่อการพัฒนาความมีวินัยในตนเอง
ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 โรงเรียนบางกะปิ กรุงเทพมหานคร. วิทยานิพนธ์
กศ.ม. กรุงเทพฯ : มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร, 2526.
- สุรสิทธิ์ บุญสกุลนะ. ผลการใช้กลุ่มสัมพันธ์ที่มีต่อการปรับตัวด้านสัมพันธภาพกับเพื่อนของ
นักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 5. วิทยานิพนธ์ กศ.ม. พิษณุโลก : มหาวิทยาลัย
ศรีนครินทรวิโรฒ พิษณุโลก, 2531.
- สุรางค์ นามสูตร. ผลของการให้คำปรึกษาแบบกลุ่มเพื่อลดความวิตกกังวลด้านการเรียนของ
นักเรียนปริญญาตรี ชั้นปีที่ 1 วิทยาลัยครูอุตรดิตถ์. วิทยานิพนธ์ กศ.ม. กรุงเทพฯ :
มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร, 2526.
- สุวรรณ ทองบัวงาม. ผลการให้คำปรึกษาแบบกลุ่มตามทฤษฎีของโรเจอร์สเพื่อลดความวิตก
กังวลด้านการเปลี่ยนแปลงทางร่างกายของนักเรียนหญิงชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 โรงเรียน
ปากน้ำวิทยาคม กรุงเทพมหานคร. วิทยานิพนธ์ กศ.ม. กรุงเทพฯ : มหาวิทยาลัย
ศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร, 2533.
- สุวรรณ อนุสันติ. ผลของการให้คำปรึกษาแบบกลุ่มที่มีต่อทัศนคติต่อการพยาบาลผู้ป่วย
โรคเอดส์ของนักศึกษาพยาบาล คณะพยาบาลศาสตร์ วิทยาลัยมิชชั่น กรุงเทพมหานคร.
วิทยานิพนธ์ กศ.ม. กรุงเทพฯ : มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร,
2535.
- สุวรีย์ สุขแสน. ผลของการใช้ชุดการสอนกิจกรรมแนะแนวที่มีต่อการให้เหตุผลเชิงจริยธรรม
ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3. วิทยานิพนธ์ กศ.ม. พิษณุโลก : มหาวิทยาลัย
ศรีนครินทรวิโรฒ นครสวรรค์, 2534.
- แสงระวี จิตพานิช. การสร้างชุดปฏิบัติการแนะแนวอาชีพสำหรับนักศึกษาระดับประกาศนียบัตร
วิชาชีพ (ปวช.) วิทยาลัยเทคนิคสมุทรสงคราม. วิทยานิพนธ์ ศศ.ม. กรุงเทพฯ :
มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์, 2531.
- หยกแก้ว กมลวรเดช. การทดลองใช้วิธีการให้คำปรึกษาสำหรับครอบครัวยุติกรรมหนีเรียน
ของนักเรียนโรงเรียนวัดโบสถ์ศึกษา จังหวัดพิษณุโลก. วิทยานิพนธ์ กศ.ม. พิษณุโลก :
มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ พิษณุโลก, 2530.

- อรลดา แก้วศิริบัณฑิต. คุณสมบัติที่ใช้ในการพิจารณาแต่งตั้งครูแนะแนวในทัศนะของผู้บริหารโรงเรียนประถมศึกษา สังกัดสำนักงานการประถมศึกษาจังหวัดชัยภูมิ. วิทยานิพนธ์ กศ.ม. พิษณุโลก : มหาวิทยาลัยนเรศวร, 2536.
- อรุณี ชาญด้ายกิจ. ผลของการแนะแนวอาชีพแบบกลุ่มย่อยต่ออรรถกวีทางอาชีพของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3. วิทยานิพนธ์ กศ.ม. กรุงเทพฯ : มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์, 2528.
- อรุณี ชินวงศ์อมร. ผลการเปรียบเทียบบทบาทสมมติและเทคนิคแม่แบบที่มีต่อการพูดที่เหมาะสมของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 โรงเรียนสมโภชกรุงธนบุรี (200 ปี) กรุงเทพมหานคร. วิทยานิพนธ์ กศ.ม. กรุงเทพฯ : มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร, 2535.
- อาภรณ์ มหาคำ. ผลการให้คำปรึกษาแบบกลุ่มต่อการปรับพฤติกรรมไม่กล้าแสดงออก. วิทยานิพนธ์ กศ.ม. กรุงเทพฯ : มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร, 2525.
- อารยา จริยะจันทร์. ผลของการให้คำปรึกษาแบบยี่ดุนกกลเป็นศูนย์กลางที่มีต่ออารมณ์เศร้าของผู้สูงอายุในคลินิกผู้สูงอายุ ศูนย์บริการสาธารณสุข 24 บางเขน กรุงเทพมหานคร. วิทยานิพนธ์ กศ.ม. กรุงเทพฯ : มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร, 2535.
- อารีย์ ลีลา. ผลของการฝึกพฤติกรรมกล้าแสดงออกที่มีต่อการสร้างสัมพันธภาพกับเพื่อนของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 โรงเรียนบ้านน้ำร้อน อำเภอลานสัก จังหวัดอุทัยธานี. วิทยานิพนธ์ กศ.ม. กรุงเทพฯ : มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร, 2535.
- อารีรัตน์ พัฒนเพ็ญ. ผลของการทดลองให้ข้อมูลด้านอาชีพต่อการเปลี่ยนทัศนคติต่ออาชีพอิสระของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 โรงเรียนบางละมุง อำเภอบางละมุง จังหวัดชลบุรี. วิทยานิพนธ์ กศ.ม. กรุงเทพฯ : มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร, 2529.
- อำพัน ทันสม. ผลของการให้คำปรึกษาตามทฤษฎีการให้คำปรึกษาแบบเหตุผล-อารมณ์ที่มีต่อทัศนคติในการเรียนของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 โรงเรียนสรวงวิทยา จังหวัดร้อยเอ็ด. วิทยานิพนธ์ กศ.ม. กรุงเทพฯ : มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร, 2535.

อุษณา เจริญไวย, ความสอดคล้องระหว่างสาขาวิชาที่ศึกษากับบุคลิกภาพด้านอาชีพซึ่งวัดโดย
แบบทดสอบ SDS และความต้องการบริการแนะแนวอาชีพของนักศึกษามหาวิทยาลัย
ศิลปากร. ปรินญานิพนธ์ ศศ.ม. กรุงเทพฯ : มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์, 2528.

คณะดำเนินการวิจัย

ที่ปรึกษา

นางสุภรณ์

สภาพงศ์

ผู้อำนวยการศูนย์แนะแนวการศึกษาและอาชีพ

ผู้รวบรวมข้อมูล

นายอภิชาติ

เศรษฐวิชัยกิจการ

นายประหยัด

ทองมาก

นายธีระ

ชัยยุทธยรรยง

นางบังอร

เอี่ยมมรด

นางสมปอง

จันทรมานิตย์

นางสมปอง

อึ้งสกุล

นางสาวพูนศิริ

โคภารักษ์

ผู้วิเคราะห์ข้อมูล

นายฉลอง

แนวพานิช

นายประหยัด

ทองมาก

นายธีระ

ชัยยุทธยรรยง

นางบังอร

เอี่ยมมรด

นางสมปอง

จันทรมานิตย์

นางสมปอง

อึ้งสกุล

ผู้เขียนรายงานวิจัย

นายประหยัด

ทองมาก

ตอนที่ 3

8 ทักษะผู้นำการศึกษา

แนวคิดแนะแนว

สารบัญ

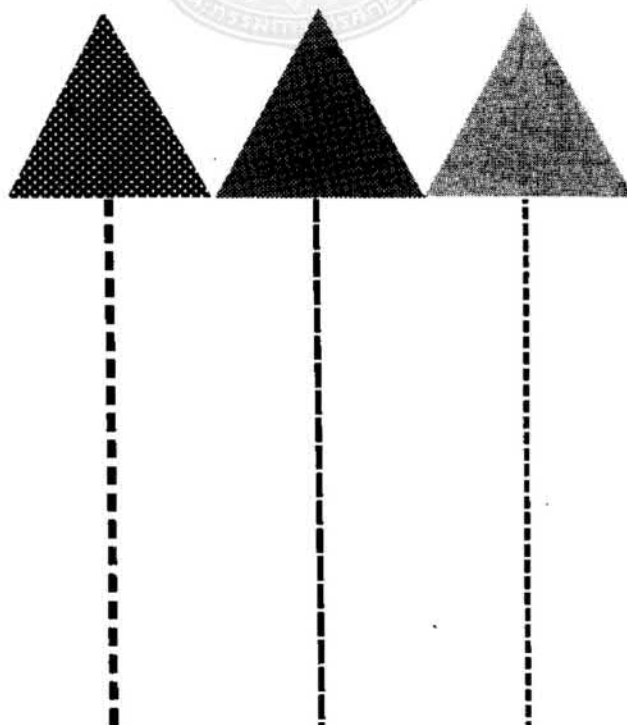
	หน้า
1. รายชื่อนักกอลที่สัณภาษณั	75
2. สรุปลการสัณภาษณัแนวลลคเกัยวกับการแนะแนว	76
3. ภาคผนวก	81
- บทสัณภาษณั ๘ ٱุณนำการศัการ	83

รายชื่อบุคคลที่สัมภาษณ์

1. ดร. พนม พงษ์ไพบูลย์	อธิบดีกรมวิชาการ
2. ดร. รุ่ง แก้วแดง	อธิบดีกรมการศึกษานอกโรงเรียน
3. นายจำเริญ เสกขีระ	อธิบดีกรมการศาสนา
4. ดร. โกวิท ประวาลพุกษ์	รองเลขาธิการคณะกรรมการการประถมศึกษาแห่งชาติ
5. ดร. วิชัย วงษ์ใหญ่	ภาคหลักสูตร คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัย
ศรีนครินทรวิโรฒประสานมิตร
6. ดร. นวลศิริ เปาโรหิตย์	ภาควิชาจิตวิทยา คณะศึกษาศาสตร์
มหาวิทยาลัยรามคำแหง
7. ดร. กมเพชร นัตถสุภกุล	ภาควิชาการแนะแนวและจิตวิทยาการศึกษาคณะ
ศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร
8. ดร. ไตรีย โพธิ์แก้ว	ภาควิชาจิตวิทยา คณะครุศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

สรุปการสัมภาษณ์

แนวคิดเกี่ยวกับการแนะแนว

จากการสัมภาษณ์บุคคลสำคัญซึ่งเป็นผู้นำทางความคิด จำนวน 8 ท่าน ในประเด็นหลัก 5 ประเด็นคือ

1. การแนะแนวในประเทศไทยกับการแนะแนวของนานาชาติ
2. งานแนะแนวในประเทศไทยน่าจะมีทิศทางไปในทางใดหรือรูปแบบใด
3. กระบวนการเรียนการสอนในปัจจุบันได้ใช้หลักจิตวิทยาแนะแนวเข้าไปสร้างคุณภาพเยาวชนเพียงใด
4. การใช้จิตวิทยาแนะแนวเข้าไปในการเรียนการสอนจะช่วยลดปัญหาสังคมได้หรือไม่ เช่น ปัญหาโสเภณี ปัญหาเด็กก้าวร้าว ปัญหาละเมิดสิทธิเด็ก ปัญหาพฤติกรรมเบี่ยงเบน ฯลฯ
5. ทิศทางของงานแนะแนวในทศวรรษหน้า

สรุปแนวคิดของบุคคลดังกล่าวได้ดังนี้

ประเด็นที่ 1 การแนะแนวในประเทศไทยกับการแนะแนวของนานาชาติ

การแนะแนวในประเทศไทยกับการแนะแนวของนานาชาติ หลายท่านมีความเห็นว่าเป็นแตกต่างกันมาก และในความแตกต่างนี้ แต่ละท่านได้มองความแตกต่างไปในหลายจุด สรุปได้ดังนี้

- 1.1 รูปแบบ ในต่างประเทศถือว่าการแนะแนวเป็นส่วนหนึ่งของกระบวนการเรียนรู้อุทิศแนะแนวบูรณาการอยู่ในการเรียนการสอน เพื่อการพัฒนาเด็กในทุก ๆ ด้าน
- 1.2 นโยบาย ในต่างประเทศงานแนะแนวจะมีนโยบายที่ชัดเจน มีได้ขึ้นอยู่กับตัวบุคคลซึ่งต่างจากประเทศไทย ที่นโยบายทางด้านนี้ขึ้นอยู่กับตัวบุคคลและเปลี่ยนไปตามตัวบุคคล
- 1.3 จุดเริ่มต้นของการพัฒนา ในต่างประเทศโรงเรียนจะเห็นความสำคัญและเกิดการพัฒนากระบวนการของตนเอง แต่ของประเทศไทยเริ่มต้นจากส่วนบนไปสู่ส่วนล่าง จากกระทรวงไปยังกรม ภาค จังหวัด แล้วจึงไปโรงเรียน
- 1.4 ความเข้าใจเรื่องการแนะแนว ในต่างประเทศการแนะแนวคือ Career Development การพัฒนาอาชีพ คือความเป็นมนุษย์ที่ดีมีศักยภาพในการทำงาน ใช้ศักยภาพของตนได้อย่างสูงสุด โดยผ่านงานที่เหมาะสมในแต่ละช่วงอายุ แต่การแนะแนวในประเทศไทยยังมุ่งเน้นการศึกษาต่อเป็นหลัก มีได้มุ่งเน้นถึงตัวบุคคลที่จะพัฒนาด้านตนเองหรือสำรวจตนเองอย่างแท้จริง

1.5 ลักษณะของผู้ให้คำปรึกษา ในประเทศไทยผู้ให้คำปรึกษายังมีลักษณะค่อนข้างชั้นนำ มิได้เปิดโอกาสให้ผู้รับคำปรึกษาดัดสันใจด้วยตนเองอย่างเต็มที่

ประเด็นที่ 2 งานแนะแนวในประเทศไทยน่าจะมีทิศทางไปในทางใด

งานแนะแนวในประเทศไทยน่าจะมีทิศทางไปในทางใด ผู้ให้สัมภาษณ์ได้ให้ความคิดเห็นสรุปได้ดังนี้

2.1 การแนะแนวควรเป็นงานระดับกระทรวงมิใช่ระดับกรม ซึ่งมีอำนาจอย่างแท้จริง กำหนดนโยบาย ติดตามผลการปฏิบัติงานอย่างจริงจัง

2.2 ส่งเสริมและสนับสนุนให้ครูทุกคนทำหน้าที่ด้านการแนะแนว นอกเหนือจากหน้าที่การสอนปกติ

2.3 การแนะแนวไม่ควรทำเฉพาะในโรงเรียน แต่ควรทำไปถึงประชาชนด้วยเพราะเป็นยุคแห่งการเรียนรู้

2.4 การแนะแนวต้องเปลี่ยนรูปแบบจากการแก้ปัญหาเป็นการป้องกันปัญหา

2.5 การแนะแนวต้องดำเนินการอย่างจริงจัง โดยเฉพาะในเรื่องอาจารย์ที่ปรึกษาที่ จะรู้จักและเข้าใจนักเรียนในความรับผิดชอบของตนเป็นอย่างดี

2.6 การแนะแนวต้องมุ่งเน้นเรื่องข้อมูล เพราะเป็นยุคแห่งข้อมูลข่าวสาร เพื่อการตัดสินใจที่เหมาะสมกับสภาพของตนและท้องถิ่น

2.7 การแนะแนวต้องเริ่มที่ห้องเรียน เปลี่ยนวัฒนธรรมในห้องเรียนให้มีการคิดไตร่ตรอง ใช้เหตุใช้ผล และตัดสินใจด้วยตนเอง

2.8 การแนะแนวต้องตั้งเป้าหมายที่ชัด คือการพัฒนาตนเองของเด็ก และในแต่ละระดับชั้นจะต้องรู้ตนเองเช่นเดียวกับการรู้วิชาคณิตศาสตร์ ภาษาไทย ฯลฯ

2.9 การแนะแนวต้องมุ่งให้คนสามารถศึกษาได้สอดคล้องกับความถนัดและความสนใจ และรู้จักหางานเพื่อเลี้ยงชีพ

2.10 การแนะแนวต้องกระทำให้คนเห็นคุณค่าของชีวิต และเห็นคุณค่าของงานของตนมิใช่ดำรงชีวิตเพื่อตอบสนองความต้องการของผู้อื่น

ประเด็นที่ 3 กระบวนการเรียนการสอนได้ใช้หลักจิตวิทยาแนะแนวเข้าไปสร้างคุณภาพเยาวชนเพียงใด

การใช้หลักจิตวิทยาแนะแนวเข้าไปในการเรียนการสอน ผู้ให้สัมภาษณ์ส่วนใหญ่ให้ความเห็น ที่สอดคล้องกันว่า ขึ้นอยู่กับตัวบุคคล บางคนใช้มาก บางคนใช้น้อย แต่ได้ให้ข้อคิดเห็นในเรื่องดังกล่าวไว้ดังนี้คือ

3.1 ต้องดำเนินการให้ครูเกิดความตระหนักว่า ครูจะต้องเสริมความเป็นมนุษย์ให้กับนักเรียนมากกว่าการสอนวิชาความรู้

3.2 เปลี่ยนระบบการใช้ครู ให้ใช้ครูเพื่อพัฒนาวิชาชีพครู มิใช่ใช้ครูตามระเบียบข้าราชการพลเรือน

3.3 เปลี่ยนความคิดของครูว่าการแนะแนวมิได้ขึ้นอยู่กับครูแนะแนว ครูทุกคนต้องมีจิตสำนึกในเรื่องแนะแนว

ประเด็นที่ 4 การใช้จิตวิทยาแนะแนวเข้าไปในการเรียนการสอนจะช่วยลดปัญหาสังคมได้เพียงใด

การใช้จิตวิทยาแนะแนวเข้าไปในการเรียนการสอนจะช่วยลดปัญหาสังคมผู้ให้สัมภาษณ์โดยส่วนใหญ่ให้ความคิดเห็นที่สอดคล้องกันว่าการใช้จิตวิทยาช่วยสามารถลดปัญหาได้อย่างดีแต่ทั้งนี้ต้องอยู่ภายใต้เงื่อนไขที่สรุปได้ว่า

4.1 การแนะแนวจะต้องส่งเสริมให้คนเกิดการเรียนรู้และเกิดการแก้ปัญหาด้วยตนเอง

4.2 ครูทุกคนมีจิตสำนึกในเรื่องของแนะแนว เข้าใจธรรมชาติของแต่ละวัยและใช้หลักจิตวิทยามาก ๆ

4.3 พ่อแม่ ครอบครัว มีความคิด ความเข้าใจที่ถูกต้องและมีส่วนสัมพันธ์กับความ เป็นชีวิตของนักเรียน

4.4 นักเรียนได้รับการพัฒนาให้เกิดการรู้จักตนเอง รู้ผิด รู้ถูก รู้ควร ไม่ควร เกิด การตัดสินใจด้วยตนเอง

4.5 มีความร่วมมือกันจากหลายฝ่ายและหลายหน่วยงาน

4.6 ทุกคนถือเป็นภาระหน้าที่ของตนต้องช่วยกัน มีประโยชน์ให้ผู้อื่นแก้ไข

4.7 ส่งเสริมให้เกิดแนวคิดให้เกิดการพัฒนาตนเอง มีชีวิตอยู่ได้อย่างมีศักดิ์ศรีและเอกลักษณ์ของตน

ประเด็นที่ 5 ทิศทางการแนะแนวในทศวรรษหน้า

ผู้ให้สัมภาษณ์ได้ให้แนวคิดเกี่ยวกับทิศทางการแนะแนวในทศวรรษหน้า สรุปได้ดังนี้

5.1 รัฐควรถือว่าการแนะแนวเป็นสิ่งสำคัญมาก และควรให้การดูแลและสนับสนุนอย่างจริงจัง

5.2 ควรดำเนินการให้ครูรู้สึกว่างานแนะแนวเป็นหน้าที่ มิใช่เพียงแต่สอนหนังสือเท่านั้นครูควรต้องดูแลและส่งเสริมนักเรียนทุกด้าน

5.3 การแนะแนวควรลงลึก ไปในกิจกรรมปกติของโรงเรียน

5.4 การแนะแนวในอนาคตควรเน้นกระบวนการเรียนรู้ที่จะให้คนคิด ตัดสินใจได้ตรงอย่างสมเหตุสมผล ด้วยการได้ตรงอย่างสมเหตุสมผล

5.5 ในการผลิตครู ควรจะสนับสนุนงานแนะแนว โดยกระตุ้นให้ครูมีจิตสำนึกในหน้าที่ของครูที่จะต้องบำเพ็ญตนเป็นผู้ชี้แนะอบรมคนให้มีคุณธรรม

5.6 ทุกฝ่ายต้องตระหนักในความสำคัญและร่วมมือกัน ดำเนินการโดยกำหนดเป็นนโยบายจนนำไปสู่การปฏิบัติ

5.7 การแนะแนวเป็นกลไก ที่ต้องเข้าไปทุกช่วงจังหวะของชีวิต ไม่เฉพาะแต่ระบบโรงเรียน แต่ต้องเรียกว่าชีวิตต้องศึกษาตลอดเวลา

5.8 การแนะแนวไม่ควรจะถูกจำกัดอยู่ในกรอบ ทุกคนทุกฝ่ายจะต้องร่วมมือกันทำงานเพื่อเด็ก

5.9 มีบุคลากรแนะแนวที่ทันต่อความต้องการและความจำเป็น

5.10 การแนะแนวต้องเน้นการพัฒนาความเป็นมนุษย์ให้คนในชาติตั้งแต่วัยเด็กเพื่อให้เห็นคุณค่า ค่าของตนเอง และตระหนักว่างานทุกอย่างที่ตนทำมีความสำคัญต่อโลก เกื้อกูลเพื่อนมนุษย์ด้วยกัน

ภาคผนวก

สัมภาษณ์อธิบดีกรมวิชาการ (ดร.พนม พงษ์ไพบูลย์)
“แนวคิดเกี่ยวกับการแนะแนว”

27 ตุลาคม 2536

- ผู้สัมภาษณ์ : ขอเรียนถามความคิดเห็นของท่านเกี่ยวกับการแนะแนวในประเทศไทย
กับการแนะแนวของนานาชาติ
- ดร.พนม : ในส่วนการแนะแนวของนานาชาตินั้น ผมจะพูดเฉพาะในส่วนที่ผมไปเห็นมา
เช่น โรงเรียนในอเมริกาเขาจะมีระบบการออกไปเยี่ยมเยียน ดูแลโรงเรียน
คล้ายๆ กับศึกษานิเทศก์ของเรา กิจกรรมต่างๆ ในการดำเนินงานจะอยู่
ในโรงเรียน ครูในโรงเรียนก็จะรับผิดชอบเด็กในห้องเรียนของเขา ซึ่งการ
รับผิดชอบนั้นรับผิดชอบทั้งหมดไม่ได้แยกส่วนรับผิดชอบว่าเป็นเรื่องของ
การแนะแนว นี่เป็นเรื่องของการเรียนการสอน ซึ่งเป็นการส่งเสริมการ
พัฒนาเด็กที่เป็น Total Development เพราะฉะนั้นผมไปดูโรงเรียนใน
อเมริกาไม่ค่อยเห็นภาพการแนะแนวอย่างชัดเจนว่าเขาทำกันอย่างไร หรือ
ในออสเตรเลีย ผมไปเยี่ยมโรงเรียนและพูดคุยกับครูในโรงเรียนโดยเฉพาะ
อย่างยิ่งโรงเรียนมัธยม เขาจะมีครูคนหนึ่งทำหน้าที่คล้ายๆ กับเป็นผู้ที่
คอยแก้ปัญหาในเรื่องกระบวนการจัดการเรียนการสอน ถ้าสมมติว่าเด็ก
คนไหนมีปัญหาหรือว่าครูคนไหนมีปัญหาเขาจะเข้าไปพูดคุยกับเด็กคนนั้น
ครูคนนั้นปรึกษาหารือกันหาวิธีการที่จะแก้ปัญหา ซึ่งก็เป็นอีกระบบหนึ่ง
แต่ว่าทั้งหมดเท่าที่ผมเคยเห็นไม่ค่อยมีที่ไหนพูดถึงระบบแนะแนวที่เป็นระบบ
ค่อนข้างจะเป็นอิสระเอกเทศ ส่วนใหญ่คิดว่าระบบแนะแนวจะถูกดึงเข้าไป
ในระบบการบริการ การจัดการเรียนการสอน และการส่งเสริมการพัฒนา
เด็กในด้านต่างๆ รวมเข้าไปอยู่ในนั้นหมดแล้ว ซึ่งผมไม่คิดว่าเป็นจุดต่าง
แต่เป็นระดับของการพัฒนาที่แตกต่างกัน คือ ประเทศไทยเราพัฒนาระบบ
แนะแนวด้วยการตั้งกองหรือศูนย์แนะแนวขึ้นมา โดยหวังว่าจะเอาศูนย์
หรือกองเป็นแกนกลางในการที่จะส่งเสริม สนับสนุนการดำเนินงานด้าน
การแนะแนวให้เกิดขึ้นในสถานศึกษาต่างๆ ผมสังเกตดูระบบแนะแนว
ของเรา ค่อนข้าง Top-down เราสร้างระบบแนะแนวระดับชาติ แล้วก็
ระดับกระทรวง, ระดับกรม, จากกรมก็มีระบบแนะแนวเขตการศึกษา,

- ระบบแนะแนวในระดับจังหวัด, ระบบแนะแนวในสถานศึกษา แล้วก็รู้สึกจะจบอยู่ตรงนั้น กิจกรรมแนะแนวต้องเกิดขึ้นในห้องเรียนเกิดขึ้นระหว่างตัวนักเรียนกับครู ถ้าเกิดขึ้นอย่างนี้ระบบแนะแนวต้องพัฒนาจากครูกับนักเรียน จากห้องเรียนขึ้นมา แล้วก็ผลักดันว่าเมื่อมีความจำเป็น ความต้องการ การแนะแนวในระดับห้องเรียนอย่างนี้ มีข้อจำกัดอย่างนี้ เพราะฉะนั้นควรจะสร้างระบบในโรงเรียนอย่างไร เมื่อระบบโรงเรียนดีส่วนกลางควรจะมียุทธศาสตร์ที่จะส่งเสริมสนับสนุนกิจกรรมแนะแนวของโรงเรียน
- ผู้สัมภาษณ์ :** ถ้าเป็นอย่างที่ท่านว่ามาแล้ว ในความคิดเห็นของท่าน งานแนะแนวในประเทศไทยน่าจะมีทิศทางไปในทางใด
- ดร.พนม :** ในแนวความคิดของผม เรื่องแนะแนวเป็นเรื่องที่สำคัญมาก ผมว่าสิ่งที่อยากจะทำคือทำอะไรที่จะไปทำให้โรงเรียนเกิดความตระหนัก หรือเห็นความสำคัญของการที่จะต้องมีการแนะแนวเกิดขึ้นในโรงเรียน ทำให้เขาเกิดความตระหนัก ความสำคัญขึ้นมาแล้วอยากจะเห็นเมื่อเขาตระหนักหรือเห็นความสำคัญแล้ว อยากจะให้เขาพัฒนาระบบของเขาเอง ไม่จำเป็นต้องพัฒนาระบบตามวิธีที่เราสร้างขึ้น อาจจะสร้างระบบของเขาใหม่เพราะว่าโรงเรียนขนาดเล็กจะมีระบบอีกแบบหนึ่ง โรงเรียนขนาดใหญ่จะมีระบบหรือวิธีการอีกแบบหนึ่ง โรงเรียนในพื้นที่ที่มีลักษณะสังคมวัฒนธรรมแบบหนึ่งก็น่าจะมีวิธีการแบบหนึ่งของโรงเรียน แล้วรวมถึงพื้นฐานความรู้ความเข้าใจของคนที่ปฏิบัติงานในพื้นที่เหล่านั้นด้วย ว่าเขามีระดับความรู้ความเข้าใจขนาดไหนอย่างไรก็จะเป็นสิ่งที่เป็นแนวความคิดการพัฒนาระบบแนะแนวในสถานศึกษาเหล่านั้น ในความคิดของผมคิดว่าระบบแนะแนวแนะแนวที่ดีที่สุดน่าจะเป็นระบบที่เราสามารถส่งเสริมสนับสนุนให้ครูทุกคนทำหน้าที่ด้านการแนะแนวได้โดยไม่แยกระบบการแนะแนวออกไปต่างหากจากระบบการเรียนการสอน ให้ผสมผสานอยู่ในกระบวนการเรียนการสอนแล้วอยากจะเห็นว่าครูปกติรับผิดชอบการเรียนการสอน และการแนะแนวด้วย ซึ่งที่จริงถ้าครูเข้าใจเรื่องการแนะแนว ว่าการแนะแนวกับการเรียนการสอนเป็นสิ่งที่แยกออกจากกันไม่ได้ การที่จะจัดการเรียนการสอน การที่จะแก้ปัญหาให้กับเด็กถือว่าเป็นกระบวนการอันเดียวกันจึงอยากให้เห็นบทบาทหน้าที่ในเรื่องของการแนะแนวให้ถือว่าการแนะแนวเป็นส่วนหนึ่งของกระบวนการเรียนรู้ให้มากที่สุด ส่วนในกรณีที่เป็นกรณีพิเศษ แตกต่างจากปกติจำเป็นจะต้องมีการช่วยเหลือ ส่งเสริม ช่วยเหลือเด็กให้มีความเข้าใจตนเอง ในรูปแบบวิธีการต่าง ๆ ที่ลึกซึ้งซึ่งอาจจะมือนักจิตวิทยา นักแนะแนวที่ได้รับการอบรมมาเป็นพิเศษ

- ผู้สัมภาษณ์ : ถ้ากล่าวถึงเรื่องกระบวนการเรียนรู้ ครูนับว่าเป็นบุคคลที่มีบทบาทสำคัญคนหนึ่ง ตามความคิดเห็นของท่าน ท่านคิดว่าครูของเราได้นำหลักจิตวิทยาไปใช้ในกระบวนการเรียนการสอนมากน้อยเพียงใด
- ดร.พนม : คิดว่าใช้มากเพราะจากการที่เราไปเยี่ยมโรงเรียน ครูบางคนได้ปฏิบัติหน้าที่ครูแนะแนวไปแล้วอย่างดีโดยที่ตนเองไม่รู้ว่าตนเองทำหน้าที่แนะแนว และก็ไม่เคยได้รับมอบหมายให้ทำหน้าที่แนะแนว ซึ่งตรงข้ามกับบางคนที่ได้รับมอบหมายให้ทำหน้าที่แนะแนว แต่ไม่ได้ทำหน้าที่แนะแนว โดยสรุปแล้วครูของเราที่ใช้จิตวิทยาในการจัดการเรียนการสอนมีแต่ว่ามากหรือไม่มากขึ้นอยู่กับแต่ละบุคคล ซึ่งไม่เหมือนกัน
- ผู้สัมภาษณ์ : ท่านมีความคิดเห็นอย่างไรเกี่ยวกับเรื่องที่ว่าแนะแนวจะช่วยลดปัญหาสังคมได้บ้าง เช่น ปัญหาโสเภณี ปัญหาพฤติกรรมเบี่ยงเบน
- ดร.พนม : ได้ ถ้ามองว่าแนะแนวเป็นส่วนหนึ่งของกระบวนการที่จะส่งเสริมทุกคนให้เกิดการเรียนรู้เกิดการแก้ปัญหาด้วยตนเองก็จะแก้ปัญหาได้ทุกอย่าง ทุกด้าน ปัญหาด้านการดำรงชีวิตปัญหาด้านสังคม ปัญหาด้านการเรียนรู้ ปัญหาด้านการทำมาหากิน การเข้าสู่การงานอาชีพทุกด้านแก้ได้หมด ในเรื่องของปัญหาโสเภณี แนะแนวจะมีบทบาทเข้าไปทำได้มากจะทำให้ได้มากขนาดไหนก็ขึ้นอยู่กับใครเป็นคนทำ ในส่วนที่ใช้จิตวิทยาแนะแนวเข้าไปในการเรียนการสอนจะช่วยลดปัญหาสังคมได้อย่างไรนั้น อยากฝากว่า คำว่าการเรียนการสอน บางที่ไม่จำเป็นต้องทำในโรงเรียนก็ได้ถ้าเรามองการศึกษาให้กว้างขึ้นการศึกษาในระบบชีวิตก็เป็นการศึกษาได้ที่เราเรียกว่า การศึกษานอกระบบโรงเรียนแต่ผมอยากเรียกว่าการศึกษาในวิถีชีวิตคือ คนเราจะเรียนรู้ตลอดเวลา การอ่านหนังสือเป็นการศึกษาในวิถีชีวิต การฟังวิทยุก็เป็นการศึกษาในวิถีชีวิต เพราะฉะนั้นถ้าเรามองการเรียนการสอนหรือการศึกษาในแง่ดูแลแล้ว บทบาทของการแนะแนวที่จะเข้าไปช่วยแก้ปัญหาต่าง ๆ จะกว้างขึ้นไม่จำกัดเฉพาะในโรงเรียนเท่านั้น การแก้ปัญหาโสเภณีก็เช่นเดียวกัน และก็คิดว่าเรื่องนี้คงต้องทำทั้งในระบบโรงเรียนและนอกระบบโรงเรียนควบคู่กันไปก็เป็นเรื่องที่ดี ก็อยากจะเห็นศูนย์แนะแนวได้เข้ามาจับปัญหาเรื่องนี้ ก็คงจะต้องวางแผนประสานสอดคล้องกับโครงการอื่น ๆที่กำลังทำอยู่ในกระทรวงศึกษาธิการต้องดูว่าคนอื่นเขากำลังทำอะไรอยู่ แล้วส่วนที่เราทำไป ส่งเสริม สนับสนุนในเป้าหมายใหญ่ด้วยกันได้อย่างไรบ้าง ปัญหาอื่น ๆ ก็เหมือนกัน ถ้ามองแนะแนวอย่างนั้น พวกนี้เป็นปัญหาเฉพาะหน้าซึ่งจะใช้ approach อย่างไรก็ขึ้นอยู่กับกลุ่มเป้าหมายที่แตกต่างกันไป

ผู้สัมภาษณ์ : ถ้า เรื่องการแนะแนวเป็นดังที่ท่านกล่าวมาแล้วตามความคิดเห็นของท่าน การแนะแนวในทศวรรษหน้าควรเป็นอย่างไร

ดร.พนม : ประการแรก ผมว่าเราต้องทำให้กระบวนการแนะแนวเป็นกระบวนการที่ ลงลึกอยู่ในกิจกรรมปกติของโรงเรียนให้ได้ ต้องทำให้ความรู้สึกรู้สึกของครูที่ว่า เขามีหน้าที่ไม่เพียงเพื่อจัดการสอนหนังสือให้กับเด็กเท่านั้นมีหน้าที่ ๑ จะดูแลส่งเสริมสนับสนุน พัฒนาเด็กในทุกๆ ด้าน โดยการพัฒนาด้านไหน ควรจะอย่างไร ให้เขาคิดหาวิธีการเขาเอง ศูนย์แนะแนวฯ นอกจาก จะส่งเสริมให้กระบวนการแนะแนวเป็นส่วนหนึ่งของกระบวนการเรียน การสอนหน้าที่ของเราน่าจะทำในเรื่องของอำนวยความสะดวกในการที่ จะส่งเสริมกิจกรรมแนะแนวให้เกิดขึ้นในโรงเรียนได้อย่างทั่วถึงและกว้างขวาง และเผยแพร่ความรู้เรื่องการแนะแนวออกไปให้กว้างขวาง หลักการแนะแนว วิธีการแนะแนว ตัวอย่างการแนะแนว เผยแพร่ไปอย่างกว้างขวาง

ประการที่สอง เราต้องช่วยอำนวยความสะดวกในกระบวนการแนะแนว หรือ สิ่งที่จะใช้ในการแนะแนว เช่น ที่เราคิดสร้างเครื่องมือด้านต่าง ๆ ผมว่า เป็นสิ่งที่ดีเพราะว่าเมื่อเราคิดเราสร้าง เราทำขึ้นมาแล้วพวกครูเขาจะมี เครื่องมือใช้ประโยชน์ในการแนะแนว

ประการที่สาม เราก็จะต้องทำกระบวนการศึกษาวิจัย ติดตามประเมินผล ผมคิดว่าอันนี้สำคัญมาก ถ้าเราไปศึกษาวิจัย จะนำมาสู่ความคิดเชิงพัฒนา ถ้าเราคิดจะพัฒนาโดยไม่มีพื้นฐานโครงการศึกษาวิจัย การพัฒนาของเรา จะเริ่มต้นจากกลางอากาศซึ่งไม่รู้จะศึกษาอย่างไร แต่ถ้าเราพัฒนาเรื่อง พื้นฐานของข้อมูล ก็จะมีเหตุผล สนับสนุนรองรับได้ ช่วยชี้แจงแนวทางมี เป้าหมายที่ชัดเจน จะต้องมีการวิจัยและการติดตามประเมินผล ผมว่า หน้าที่หลักของเราที่จะทำก็คือ

1. ศึกษาวิจัยและติดตามประเมินผล
2. พยายามเผยแพร่ความรู้ เป็นแหล่งกลางในการสร้างความรู้ และ เผยแพร่ความรู้ไปให้กว้างขวางสู่กลุ่มเป้าหมายให้มากที่สุด
3. สร้างเครื่องมืออำนวยความสะดวกต่าง ๆ เพื่อประโยชน์ในการสนับสนุน กระบวนการแนะแนวให้มาก

ส่วนที่ผมไม่สนับสนุนคือ การปฏิบัติการแนะแนว เพราะถือว่า เราคงไม่ได้สร้างองค์กรนี้ขึ้นมาเพื่อทำหน้าที่นี้ หน้าที่ของเราสร้างและ ส่งเสริม ไม่ได้เน้นหน่วยงานที่ทำหน้าที่เชิงปฏิบัติการ ศูนย์แนะแนวในที่นี้ หน้าที่ความรับผิดชอบ ไม่ใช่ปฏิบัติการแนะแนวแต่ต้องการทำหน้าที่เป็น

องค์ความรู้ด้านการแนะแนว เผยแพร่ความรู้ด้านการแนะแนว เราจะ
เป็นองค์ความรู้หรือเผยแพร่ความรู้ได้ เราก็จะต้องแสวงหาความรู้ ประเมิน
ความรู้แล้วก็เผยแพร่ความรู้ให้ความรู้เรื่องการแนะแนว ผมขอยกตัวอย่าง
เมื่อผมไปดูกิจกรรมแนะแนวที่ศูนย์การศึกษานอกโรงเรียน จังหวัดพัทลุง
เพราะว่าไปที่นั่นครูไม่รู้เรื่องแนะแนว รู้เรื่องแต่เรื่องการศึกษา ก็พอ อยู่ที่
ศูนย์การศึกษานอกโรงเรียน ก็มีนักศึกษาผู้ใหญ่มาถามอยากรู้อะไร
ที่ศูนย์ก็อยากส่งเสริมเรื่องอาชีพ และมีความจำเป็นที่จะต้องเก็บข้อมูล
เรื่องอาชีพเอาไว้ให้กับนักศึกษาเขาก็เก็บข้อมูลเรื่องอาชีพจากที่ต่าง ๆ ตัด
จากหน้าหนังสือพิมพ์บ้าง ขอเขาไปบ้างจัดทำเป็นแฟ้ม ทำป้ายนิทรรศการ
เป็นอาชีพ ๆ ใครสนใจก็มาขอได้แล้วคนที่มาดูก็คือคนที่สนใจ ซึ่งเราเอง
ก็ให้รางวัลเขาเป็นศูนย์แนะแนวดีเด่นของภาคใต้ แต่เจ้าตัวก็บอกว่าเขา
ไม่รู้ว่าแนะแนวคืออะไร แต่เขาทำด้วยความจำเป็น ซึ่งอันนี้เป็นกระบวนการ
แนะแนวที่ยืดหยุ่นเข้าไปโดยไม่รู้ตัว เป็นสิ่งที่เกิดขึ้นตามความจำเป็นของ
ที่นั่นซึ่งมันตรงข้ามกับโรงเรียนมัธยมขนาดใหญ่แห่งหนึ่ง โรงเรียนมีครูแนะแนว
7 คน ครูแนะแนวบอกว่า ผู้อำนวยการไม่เคยสนใจว่าแนะแนวเป็นอย่างไร
ถามใครรับผิดชอบเรื่องการแนะแนวบอกว่าผู้ช่วยผู้อำนวยการมีแค่ 7 คน
นี้จะทำอะไรได้ ปีที่แล้วเราก็ไม่ได้โควตาเงินเดือน 2 ชั้น ถ้าพูดถึงสิ่งเหล่านี้
ผมก็บอกว่าถ้าครูแนะแนวพูดถึงสิ่งเหล่านี้ ระบบแนะแนวไม่เกิดหรอก
7 คนแล้วยังทำอะไรไม่ได้เลย ระบบแนะแนวของเขาต้องการจัดตั้งศูนย์
แนะแนวในโรงเรียน แล้วคนที่ทำหน้าที่แนะแนวต้องเป็นครูที่เรียนจบแนะแนว
เท่านั้นแล้วก็มารับผิดชอบ เพราะฉะนั้น 7 คนนี้ไม่พอเพราะว่าเด็ก 3,000
กว่าคน แล้วผมก็ถามว่าโรงเรียนทั้งหมดมีครูเท่าไรเขาบอก 200 กว่าคน
แล้วผมก็พูดเปรย ๆ ว่า แล้วเราจะทำอย่างไรที่ให้ครู 200 กว่าคน
มาช่วยครู 7 คน ทำหน้าที่แนะแนวได้แทนที่จะคิดขออัตราแนะแนว
เพิ่มขึ้น 10 คน 20 คน

สัมภาษณ์ :	บังอร	เอี่ยมมรด
บันทึกเสียง :	ศักดิ์สิน	ช่องดารากุล
ถอดเทป :	บังอร	เอี่ยมมรด
	ศักดิ์ชาย	สระแก้ว

สัมภาษณ์อธิบดีกรมการศึกษานอกโรงเรียน
(ดร.รุ่ง แก้วแดง)

“แนวคิดเกี่ยวกับการแนะแนว”

26 ตุลาคม 2536

- ผู้สัมภาษณ์ :** ขอเรียนถามความคิดเห็นของท่านเกี่ยวกับงานแนะแนวในประเทศไทย กับงานแนะแนวของนานาชาติ
- ดร.รุ่ง :** ถ้ามองถึงในลักษณะเปรียบเทียบคงทำได้ยากเพราะว่า หนึ่งผมไม่ได้มีประสบการณ์ในเรื่องการแนะแนวของนานาชาติเท่าไร แต่สำหรับประเทศไทย คงจะเข้าใจว่าเรื่องกิจกรรมการแนะแนวควรเป็นกิจกรรมของ 1. สถานศึกษา 2. ครู ครูที่เป็นผู้สอนควรจะได้รับผิดชอบเรื่องการแนะแนวโดยเฉพาะ ศูนย์แนะแนว ของกรมวิชาการ น่าจะมีหน้าที่ในเรื่องของการวางแผนและสนับสนุน ถ้าเราดูในตำราบริหารการศึกษาเรื่องเหล่านี้เป็นหน้าที่หนึ่ง งานหนึ่งของ ผู้บริหาร ของครู เพราะฉะนั้น ในประเทศไทย ผมจึงเห็นว่าครูทุกคนควร ทำหน้าที่แนะแนว และตำแหน่งของครูแนะแนวเฉพาะก็ไม่น่าจะมี เราต้อง เข้าใจนิดหนึ่งว่าบ้านเราครูมีจำกัด ถ้าเราไปคิดแยกอะไรต่ออะไรออกมา มันก็เป็นปัญหาอย่างสมัยก่อนเวลาเราจัดการศึกษาครูทำหน้าที่ทั้งสองอย่าง อย่างที่หนึ่งก็คือแนะแนวชีวิต ครูก็เป็นคนทำ เวลาเรามีปัญหาอะไร เราก็ ไปปรึกษาครู นี่ก็คือการแนะแนว สองคือการแนะแนวการศึกษา สมัยก่อน ครูประจำชั้น จะเป็นคนบอกกล่าว เช่น ก่อนเราจบ ม.6 ครูจะถามว่า เธอเรียนอย่างนี้ ลายมืออย่างนี้ หัวอย่างนี้ ความคิดอย่างนี้ เธอน่าจะไป สอบเข้าเรียนอันนี้ ด้วยความใกล้ชิด ครูก็รู้จักเรา แนะนำได้ถูกต้อง บอกได้ว่าเธอน่าจะทำอาชีพนี้ อาชีพนั้น ฉะนั้น ในยุคก่อนนั้นเราเรียนกัน โดยไม่มีครูแนะแนว ผมอยากให้เป็นอย่างนั้นมากกว่า
- ผู้สัมภาษณ์ :** สำหรับประเทศไทย ท่านคิดว่าเรื่องของการแนะแนวควรมีรูปแบบ หรือมีทิศทางไปในทางใด จึงจะสอดคล้องกับความต้องการของประเทศ
- ดร.รุ่ง :** ผมเข้าใจว่าประเทศไม่มีความต้องการหรอก เราน่าจะเรียกว่าเป็นความต้องการของสังคมมากกว่า คือเด็กมันมีปัญหา ครูก็ไปแนะแนวสมัยก่อน

เรามีกิจกรรมตอนที่เราเอาแนวความคิดอเมริกาเข้ามาใหม่ ๆ ก็คือ โฮมรูม โฮมรูมก็ทำกันพิลึกพิลั่น ซึ่งความจริงสมัยก่อน ก่อนที่จะมีโฮมรูม เราก็ได้พบครูอยู่ทุกเช้า ก็คือครูประจำชั้น แล้วครูก็ถามว่าใครมีปัญหาอะไร เราก็ถามไถ่กันได้ร้อยแปดจะไปหาหมอไปอย่างไรจะทำอะไรที่ไหนอย่างไร ปัญหาอยู่ตรงนี้คือ ปัญหาครูรุ่นใหม่ไม่ค่อยใกล้ชิดกับเด็ก เมื่อครูไม่ใกล้ชิดกับเด็ก จึงมองงานทางด้านการศึกษว่าเป็นงานอาชีพที่ค่อนข้างจะเป็น Professional จนเกินไป ความจริงไม่ใช่เลย วิชาที่สอนกันอยู่ก็ไม่ได้ เป็นเรื่องที่สลับซับซ้อนอะไรนักหนาเรื่องง่าย ๆ ธรรมดา ๆ

ผู้สัมภาษณ์ : ตามที่ท่านว่าครูรุ่นใหม่ไม่ใคร่ใกล้ชิดกับเด็ก ฉะนั้น ในเรื่องการใช้จิตวิทยาแนะแนว ท่านคิดว่าครูของเราขณะนี้ ได้ใช้หลักจิตวิทยาแนะแนวในการเรียนการสอนมากหรือน้อยเพียงใด

ดร.รุ่ง : เรื่องนี้ตอบยาก เป็นเรื่องแต่ละบุคคล ศูนย์แนะแนว ฯ น่าจะพัฒนาศาสตร์ของการแนะแนวขึ้นมา จะเห็นได้ว่าครูส่วนใหญ่เรียนมาวิชาเดียว จึงไม่เชิงพอที่จะเอามาใช้ได้

ผู้สัมภาษณ์ : ที่ท่านว่าพัฒนาศาสตร์ของการแนะแนวนั้น ท่านหมายความว่าอย่างไร

ดร.รุ่ง : พัฒนาศาสตร์ของการแนะแนวให้เป็นง่าย ๆ และเหมาะสมกับคนไทย ไปเอาศาสตร์ฝรั่งมา ได้มาแล้วต้องกลับมาศึกษาและปรับให้เหมาะสมกับสังคมไทย เช่น เรื่องที่เป็นวิถีชีวิตง่าย ๆ ซึ่งเป็นวิถีทางพุทธศาสนา เรื่องแนะแนวไม่ใช่เรื่องที่เกิดขึ้นใหม่ เกิดมานานแล้ว โดยเฉพาะในยุคของสังคมเกษตรกรรม เราทำมากเพราะพ่อแม่ลูกใกล้ชิดกัน มีอะไรก็ปรึกษาหารือกัน แต่มาตอนหลังบทบาทครอบครัวน้อยลง เพราะเราเอาระบบการศึกษาฝรั่งมาใช้

ผู้สัมภาษณ์ : ในเรื่องของปัญหาสังคม เช่น ปัญหาโสเภณี ปัญหาละเมิดสิทธิเด็กตลอดจนพฤติกรรมเบี่ยงเบน ท่านคิดว่าการใช้จิตวิทยาแนะแนวเข้าไปในการเรียนการสอน จะช่วยลดปัญหาเหล่านี้ได้หรือไม่

ดร.รุ่ง : ผมไม่คิดไกลไปถึงขนาดว่า ผมจะต้องไปลดปัญหาของสังคม แต่สิ่งที่ผมจะทำคือให้ความรู้เรื่องการแนะแนวอยู่ 2 เรื่อง เรื่องที่หนึ่งให้เนื้อหาของ การแนะแนว ซึ่งใช้หลักของจิตวิทยาเข้ามาเยอะ ๆ และถ้าศึกษาไปอีก สักชนิดหนึ่งในหลายเรื่อง เช่น ศึกษาในเรื่องของพุทธศาสนาก็ไม่จำเป็นต้องเอาจิตวิทยาของฝรั่งมาทั้งหมดก็ได้ เรื่องที่สอง ในเรื่องของกระบวนการที่จะแนะแนวก็หมายความว่า ให้พ่อแม่ผู้ปกครองเขาได้รู้ว่าเขาจะอย่างไร

แต่ละเรื่องแต่ละตอนเหมือนกับหนังสือรักลูกพยายามทำกิจกรรมตรงนี้ให้พ่อแม่ได้รู้เรื่องได้เข้าใจ ใครมีปัญหามากกว่านั้น เขียนจดหมายมาตอบ คนอ่านรู้กันไปทั่ว

ผู้สัมภาษณ์ : มีคนเคยบอกว่า ถ้านำครูของโรงเรียนที่เด็กติดกันมาสัมภาษณ์เข้าค่ายก็จะเป็นทางแก้ที่ดีวิธีหนึ่ง ท่านเห็นด้วยหรือไม่

ดร.รุ่ง : เวลา ๆ ที่เราสัมภาษณ์เด็กเราไปพร้อมกันมีผู้บริหารไป ครูไป เด็กไป แต่จริง ๆ แล้ว ปัญหาสังคม ผมมองปัญหาดังกันตรงนี้ ผมยอมรับปัญหาที่มันเกิดขึ้น แล้วก็แก้ปัญหา เช่น เรื่องการบริหาร ถ้าวันหนึ่งเราไปเปลี่ยนแปลงอะไรขึ้นจะต้องมีคนไม่พอใจอย่างแน่นอน เพราะฉะนั้นการถูกด่าเป็นเรื่องธรรมดา เป็นส่วนหนึ่งของวิถีชีวิตของผู้บริหาร ผู้บริหารที่ไม่ถูกด่าเลยเป็นนิยาย เหมือนสงคราม ถ้าเราเข้าไปในสงคราม ไม่มีที่คนเราจะไม่ตาย ดังนั้น ในกรณีของแนะแนว ถ้าเป็นผมจะทำแนะแนวอยู่ 2 เรื่อง และพยายามส่งเสริมองค์กรที่เขาอยู่แล้วให้ทำ ทุ่มเงินไปเรื่องนี้ สมัยนี้ก็มีโครงการที่ตามปัญหาที่เรียกว่า “ฮอตไลน์” ซึ่งฮอตไลน์ก็ถือว่าเป็นการแนะแนวอย่างหนึ่ง ศูนย์แนะแนว ฯ ควรส่งเสริมองค์กรที่เขาทำอยู่แล้ว อย่างฮอตไลน์ให้ทำหน้าที่ดียิ่งขึ้นถ้าเกิดคนของฮอตไลน์ ซึ่งมีอาสาสมัครไม่รู้เรื่อง ศูนย์แนะแนว ฯ รู้เรื่องแนะแนวให้มีการประสานงานร่วมมือกัน ถ้าพวกเราเข้าใจเรื่องพวกนี้ไม่มีปัญหา

ผู้สัมภาษณ์ : สำหรับในอนาคต ท่านมีความคิดอย่างไรเกี่ยวกับงานแนะแนวในทศวรรษหน้า

ดร.รุ่ง : อยากให้ศูนย์แนะแนว ฯ ทำเรื่องการแนะแนวให้เข้ารูปเข้ารอย ทำให้มีทิศทางเดียวกัน คนแนะแนวที่ดีที่สุดคือ พ่อแม่ ที่สำคัญให้พ่อแม่เข้าใจเท่านั้นเอง ผมจัดลำดับความสำคัญ พ่อแม่ ครอบครัวยเป็นอันดับหนึ่ง สองคือครูประจำชั้น และสามก็คือผู้บริหารการศึกษาให้ความรู้ ความเข้าใจ ฉะนั้นเองก็จบและพยายามใช้สื่อมวลชนให้มาก

สัมภาษณ์ : บังอร เอี่ยมรอด
บันทึกเสียง : ศักดิ์สิน ช่องดารากุล
ถอดเทป : บังอร เอี่ยมรอด
ศักดิ์ชาย สระแก้ว

สัมภาษณ์อธิบดีกรมการศาสนา (นายจำเริญ เสกธีระ)

“แนวคิดเกี่ยวกับการแนะแนว”

20 ตุลาคม 2536

สรุปคำสัมภาษณ์

งานแนะแนวในประเทศไทยมีมานานแล้ว แต่มีเพียงรูปแบบการดำเนินงานไม่ค่อยเอาจริงทำให้งานแนะแนวเจริญช้า ไม่ค่อยมีคนเห็นความสำคัญของงานแนะแนว แม้แต่สื่อมวลชนก็ไม่ค่อยได้เอ่ยถึง ในโรงเรียนก็ไม่ได้ปฏิบัติงานแนะแนวตามที่ควรจะเป็น งานแนะแนวจึงมองไม่เห็นผล ไม่อาจช่วยแก้ปัญหาได้เท่าที่ควร

ในสภาพการณ์ปัจจุบันงานแนะแนวควรจะดำเนินการอย่างจริงจัง อาจารย์ที่ปรึกษาควรหาโอกาสพบนักเรียนในความรับผิดชอบ ทำตัวให้เป็นที่ต้องการ เป็นที่รักและไว้วางใจของนักเรียนอย่างแท้จริง

รัฐบาลควรให้ความสำคัญ และส่งเสริมสนับสนุนงบประมาณให้ดำเนินงานได้เหมือนกับที่รัฐมีนโยบายส่งเสริมเด็กก่อนวัยเรียน จะเห็นได้ว่าการจัดสรรงบประมาณเพิ่มมากขึ้นอย่างเห็นได้ชัดเจน จาก 4 ล้าน เป็น 92 ล้าน และ 134 ล้าน ในช่วงปี 2536 - 2538 หากรัฐสนับสนุนงานแนะแนวได้เด่นชัดเหมือนที่ให้กรมการศาสนาดำเนินการเรื่องเด็กก่อนวัยเรียนงานแนะแนวก็จะพัฒนาเป็นรูปธรรมมากยิ่งขึ้น

ในสภาพการณ์ปัจจุบันมีความต้องการการแนะแนวอย่างมาก หากสามารถดำเนินการอย่างมีจุดเน้นเด่นชัดบ้านเมืองจะผ่อนคลายปัญหาต่างๆ ได้ นักเรียนจะรู้จักตัวเอง รู้ผิดรู้ถูก รู้ควรได้รับการชี้แนะเตือนสติอย่างทันกาล การสอนนักเรียนต้องสอนคนครูทุกคนจึงต้องเป็นครูแนะแนว แต่ปัจจุบันเราสอนแต่หนังสือ ทำให้คนเห็นแก่ความสำคัญของผลการเรียนครูกับนักเรียนค่อนข้างห่างเหิน ในสังคมเกษตรกรรมเคยใกล้ชิดกันมากกว่านี้ทำให้เข้าใจซึ่งกันและกันสามารถชี้แนะและคลี่คลายสถานการณ์ต่างๆ ได้ ก่อนที่จะเกิดปัญหาตามมา

ปัญหาพฤติกรรมก้าวร้าว ก่อเหตุรุนแรง หากครูสังเกตพฤติกรรมนักเรียนก็จะรู้ว่าใครเป็นอย่างไร หากเรียกมาชี้แนะ ดักเตือนให้คิดถึงอนาคต ภาพพจน์ของโรงเรียนให้รู้จักรักพวกพ้อง แต่รักและร่วมมือกันทำดีที่เกิดประโยชน์กับตน สถาบัน และประเทศชาติ

ในเรื่องปัญหาโสเภณี การให้การศึกษาควรเน้นไปถึงค่านิยมของพ่อแม่ผู้ปกครอง ให้ตระหนักว่าการเอาลูกไปขายเท่ากับฆ่าลูกให้ตายด้วยไวรัสเอดส์

เมื่อจะปรับปรุงสังคม จำเป็นต้องใช้มาตรการทุก ๆ ด้านทั้งประเทศต้องร่วมมือช่วยเหลือกัน ดำเนินการอย่างจริงจัง งานแนะแนวสามารถช่วยให้ทุกคนมีศีลธรรมยึดมั่นในหลักการรู้และปฏิบัติศัลหาได้

ในเรื่องสิทธิเด็ก การแนะแนวนอกสถานศึกษามีความจำเป็นน่าจะขอให้พระภิกษุสงฆ์ช่วยงานแนะแนวส่วนนี้ เพื่อชี้แนะให้คนไทยมีจิตนิยมมากกว่าวัตถุนิยม เคารพยกย่องคนดีมีคุณธรรม นอกจากนี้มาตรการทางกฎหมายอาจจะต้องปรับบทลงโทษให้คนตระหนักรองการล่วงละเมิดในสิทธิของผู้อื่น และหากขาดงบประมาณในการพัฒนาประเทศจำเป็นต้องปรับเปลี่ยนวิธีการเก็บภาษีอากรมีการเก็บภาษีก้าวหน้า ภาษีที่ดิน เพื่อกระจายรายได้อย่างแท้จริง

ในเรื่องการประพฤติปฏิบัติ ควรควรเป็นแบบอย่างที่ดีแก่เยาวชน ดำเนินชีวิตในทางสายกลาง รับผิดชอบต่อหน้าที่ รู้จักเสียสละเวลาในการปฏิบัติงาน โดยไม่จำเป็นจะต้องใช้วันลาตามสิทธิ ไม่แต่งกายในอันที่จะเป็นการยั่วเย้าให้เกิดวัตถุนิยม เมื่อสังคมเปลี่ยนแปลงไปพัฒนาสู่ความเป็นสังคมอุตสาหกรรม เริ่มมีการแข่งขัน เร่งรัดเวลาคิดถึงตนเป็นใหญ่ ทำให้ขาดการช่วยเหลือ พึ่งพาซึ่งกันและกัน อย่างไรก็ตามแม้ว่าโดยหน้าที่หรือภาระงานจะต้องเป็นอย่างนั้น แต่เราก็ควรจะมีน้ำจิตน้ำใจต่อกัน ช่วยเหลือเกื้อกูล รู้จักเอาใจเขามาใส่ใจเรา ผูกให้คนเห็นแก่ส่วนรวมมากยิ่งขึ้น จะเห็นได้ว่าเราไม่ได้ขาดการแนะแนว เรามี พ่อ แม่ ปู่ ย่า ตา ยาย พี่ น้า อา ครูอาจารย์ช่วยเหลือชี้แนะอยู่แล้วแต่ยังได้รับการแนะแนวไม่เพียงพอที่จะช่วยเหลืออยู่ในตัวเยาวชน ควรชี้แนะให้ได้ผลเหลือติดอยู่ในตัวเด็กบ้าง

กล่าวโดยสรุปทิศทางของงานแนะแนวควรจะดำเนินไป ดังนี้

1. ตระหนักในความสำคัญ และร่วมมือกันสนับสนุนงานแนะแนวอย่างจริงจังทุกระดับ ตั้งแต่การกำหนดนโยบายจนนำไปสู่การปฏิบัติ
2. มีการคัดเลือกบุคลากรที่จะเข้ามาศึกษาอบรมด้านการแนะแนวเพื่อให้มีบุคลากรที่มีประสิทธิภาพ และสามารถพัฒนาตนเองให้เชี่ยวชาญเฉพาะทาง เพื่อรับผิดชอบงานแนะแนวโดยตรง
3. มีการอบรมเยาวชนเพื่อให้สามารถแนะกลุ่มเพื่อนได้ในลักษณะเพื่อนช่วยเพื่อน
4. ให้ครูทุกคนเป็นครูแนะแนว มีจิตสำนึกในการชี้แนะอบรมให้นักเรียนเป็นคนดีมีคุณธรรมธรรมในพุทธศาสนาสามารถนำมาชี้แนะได้อย่างน้อยให้คิดปฏิบัติศัล 5 ได้ละโลก โกรธ หลง รู้จักพอหากอยากได้อะไรก็ให้ใช้อิทธิบาท 4 หากสามารถดำเนินการได้ทั้ง 4 ข้อ งานแนะแนวจึงจะพัฒนาได้

สัมภาษณ์และสรุปคำสัมภาษณ์ : วารุณี ธนวานิช

สัมภาษณ์รองเลขาธิการคณะกรรมการการประถมศึกษาแห่งชาติ
(ดร.โกวิท ประวาลพุกษ์)

“แนวคิดเกี่ยวกับการแนะแนว”

22 ตุลาคม 2536

ผู้สัมภาษณ์ : ขอเรียนถามความคิดเห็นของท่านเกี่ยวกับงานแนะแนวของประเทศไทย
กับงานแนะแนวของนานาชาติ

ดร.โกวิท : มีความแตกต่างกันอย่างชัดเจน คือ การแนะแนวในประเทศไทย ผู้แนะแนว
มักจะพยายามตัดสินใจให้กับผู้ได้รับการแนะแนว เรียกว่า แนะแนวเป็นสูตร
มีสูตรสำเร็จในการแนะแนว เรื่องนี้ต้องเป็นอย่างนี้ เรื่องนั้นต้องเป็นอย่างนั้น
หมายความว่า ผู้ให้คำปรึกษากลายเป็นผู้เชี่ยวชาญ รู้ดี รู้คำตอบ แล้วก็
พยายามขายคำตอบของตัวเองให้กับผู้รับคำแนะนำ ในต่างประเทศนั้น
เขาจะถือว่า คนที่มารับคำปรึกษาจะเป็นผู้ตัดสินใจ ไม่ใช่ปฏิบัติตามกฎ
ให้คำปรึกษาเพราะฉะนั้นผู้ให้คำปรึกษาควรจะมีผลดี ผลเสีย แนวทางต่าง ๆ
เพื่อกระตุ้นให้ผู้รับคำปรึกษามีความคิดพิจารณาไตร่ตรอง แล้วก็ตัดสินใจ
ด้วยตนเองไม่มีสูตรสำเร็จ เพราะฉะนั้น ในหลักการแนะแนว เราจะต้องสร้าง
ให้คนแต่ละคน คิดเอง ตัดสินใจเอง รับผิดชอบตัวเอง แต่ประเทศไทยนี้แปลก
เวลาให้คำแนะนำคนอื่น หรือตัดสินใจไม่เหมือนกับที่เราต้องการก็จะรู้สึกผิด
ทันทีประเด็นนี้เป็นประเด็นที่ต่างกันมากอย่างชัดเจน มันเป็นความแตกต่าง
ทางด้านของวัฒนธรรมในการปฏิบัติ ทั้งนี้ทั้งนั้นก็วัฒนธรรมต่างกัน
ในอเมริกาแต่ละคนรับผิดชอบตัวเอง แต่บ้านเราเมืองไทยคนอื่นมักจะเข้า
มารับผิดชอบ เจ้าก็เจ้าการตัดสินใจให้หมด

ผู้สัมภาษณ์ : ในลักษณะที่วัฒนธรรมต่างกัน การแนะแนวในประเทศไทยน่าจะเป็นอย่างไร
ดร.โกวิท : ควรจะต้องเปลี่ยนตั้งแต่วัฒนธรรมในห้องเรียน วัฒนธรรมในการทำงาน
ทั้งหลาย ซึ่งวัฒนธรรมในการทำงาน ในห้องเรียน ของเราก็คงเป็นการเรียน
การสอนแบบเดิม คือ ผู้เรียนเป็นผู้รับฟัง แล้วก็เชื่อตามผู้พูดไม่ได้มีโอกาส
ไตร่ตรอง ไม่คิด ไม่ได้มีโอกาสสืบสวน ข้อเท็จจริงเหตุผลต่าง ๆ แล้วจึงตัดสินใจ

เพราะฉะนั้นการเรียนการสอน ก็ต้องเปลี่ยนวัฒนธรรมใหม่เป็นผู้เรียนเป็นผู้สร้างคำตอบเอง ถ้าหากว่าเราเปลี่ยนวัฒนธรรมในการเรียนการสอน วัฒนธรรมในการทำงานแบบนี้ได้ละก็ การแนะแนวก็เปลี่ยนได้ การแนะแนวเป็นจุดเสริม กิจกรรมหลักก็คือ กิจกรรมการเรียนการสอนการทำให้ผู้เรียนเป็นผู้ตัดสินใจในการเรียนเอง ไม่ใช่ผู้เรียนนั่งจำคำตอบถูก ฉะนั้น การเรียนการสอนของเราปัจจุบัน ผู้เรียนนั่งจำคำตอบถูก การแนะแนวก็เลยจำคำตอบถูกเหมือนกัน เพราะฉะนั้น มันต้องเปลี่ยนตั้งแต่เรื่องการเรียนการสอน ถ้าเราเปลี่ยนได้ เราให้ผู้เรียนเป็นผู้ตัดสินใจรับผิดชอบตนเองมาก ๆ การแนะแนวก็ไปทำนองเดียวกัน

ผู้สัมภาษณ์ : ในความคิดของท่านคงไม่ได้แปลว่าแนะแนวที่เป็นสูตรสำเร็จรูป จะอยู่ที่ครูแนะแนวหรือในห้องเรียนเท่านั้น คงต้องโยงมาถึงคนที่เป็นผู้ให้คำปรึกษา ระดับอื่น ๆ ด้วย

ดร.โกวิท : แน่นอนต้องไปพูดถึง Philosophy ของการพัฒนาคน บ้านเรา Philosophy ในการพัฒนาคนก็คือ การเชื่อฟังอย่างเช่น สมัยเราเด็ก ๆ เราต้องเชื่อฟังผู้ใหญ่ ช้อโต้แย้ง ซึ่งมันเป็นปรัชญาทางตะวันออก ซึ่งไม่ค่อยเปิดโอกาสให้เด็ก ๆ ได้เป็นตัวของตัวเอง เพราะฉะนั้น สังคมของเราก็เป็นสังคมที่เดินตามกันเป็นส่วนใหญ่ บางทีก็ได้ความคิดที่ดี บางทีก็ได้ความคิดที่ไม่ดี เพราะฉะนั้น เราต้องใช้กระบวนการในลักษณะคำตอบต่าง ๆ สมเหตุสมผลหรือไม่ ต้องมีการประเมินว่าเป็นคำตอบที่ดีที่สุดแล้วหรือยัง แล้วถ้าหากว่าเป็นคำตอบที่ดีที่สุดแล้ว ตามคำบอกเล่า ก็เชื่อได้ แต่ถ้ามันไม่เป็นคำตอบที่ดีที่สุดก็ต้องมีกระบวนการคิดกระบวนการเปลี่ยนการตัดสินใจต่าง ๆ ให้ดีที่สุดไม่ใช่เชื่อตามที่เขาว่ามา ความจริงเราควรใช้หลักพุทธศาสนามา พุทธศาสนากล่าวไว้ชัดเจน คือ กาลามสูตร ห้ามเชื่อเพราะอย่างนั้น ห้ามเชื่อเพราะอย่างนี้ ถ้าหากว่าเราจะเปลี่ยนการแนะแนวมาเป็นในลักษณะของการให้คำปรึกษาแบบกาลามสูตร คือ ต้องไตร่ตรองให้สมเหตุสมผล ไม่ใช่เชื่อตามเมื่อต้องไตร่ตรอง สมเหตุสมผลดีแล้วจึงเชื่อตาม ฉะนั้นคำบอกเล่าจะมาจากที่ไหนก็ได้ มาจากใครก็ได้ แต่ต้องได้รับการไตร่ตรองพิจารณาเพราะว่ามันเป็นทางเลือกที่ดีที่สุด ถ้าอย่างนี้เป็นวิธีการที่ดีวิธีหนึ่ง

ผู้สัมภาษณ์ : นั่นหมายถึงว่า การแนะแนวจะต้องเริ่มไปที่จุดสำคัญคือ ห้องเรียน เปลี่ยนลักษณะการเรียนการสอน จะพัฒนางานให้เป็นเรื่องของการคิดไตร่ตรอง โดยใช้เหตุผลเสียก่อนใช่หรือไม่

ดร.โกวิท : การที่เราจะรอให้การเรียนการสอนเปลี่ยนไป มันก็เสียเวลา ฉะนั้นเราก็ต้องเปลี่ยนไปพร้อมๆ กัน ในเมื่อหลักสูตรฉบับปรับปรุงเราต้องการให้นักเรียนมีความสามารถในการคิดวิเคราะห์อยู่แล้ว เพราะฉะนั้นแนวนะก็ต้องเปลี่ยนทันที เพื่อให้เป็นแนวนานกันไป เหมือนๆ กันหมดต้องช่วยกันทุกแนว ถ้าหากว่าเราสามารถเปลี่ยนกระบวนการแนวนั้นได้อย่างฉับพลันมันก็จะไปช่วยเสริมทุกๆ จุดๆ เปลี่ยนพร้อมกัน โดยใช้ปรัชญาแนวทางอย่างเดียวกัน มันก็เป็นการปฏิบัติในเส้นเดียวกันหมด ฉะนั้นควรเปลี่ยนแปลงไปพร้อมๆ กัน การแนวนั้นปัจจุบันที่เราใช้นี้เรียกว่า Theoretical base คือ ไปสร้างวิชาการแนวนั้นให้มันถูกต้องว่า เรื่องทฤษฎีการแนวนั้น แต่ไม่เคยหันไปดูผู้รับคำปรึกษาเราไม่เคยเน้นที่ตัวเด็ก แต่เราไปเน้นทฤษฎีการแนวนั้น ทำให้ถูกต้องสมบูรณ์ตามทฤษฎีการแนวนั้นซึ่งไม่ใช่จุดประสงค์ ทฤษฎีทุกอย่างมีมาเพื่อที่พัฒนาคน เพราะฉะนั้นการแนวนั้นทั้งหลาย กิจกรรมทั้งหลายก็ต้องเป็น Client-Center เวลาเราจะให้คำแนะนำกับเขาเราจะต้องมีข้อมูลเกี่ยวกับตัวเด็กชัดเจนมากมายนก่อน แม้แต่การแนวนั้นทางการเรียนเราก็ไม่เคยสร้างให้นักเรียนยอมรับตัวเองว่ามีความสามารถด้านใดแต่เราไปประเมินให้เด็กเห็นว่ามีความสามารถด้านนั้น ด้านนี้ ตัวเราเองไม่รู้ว่ามีความสามารถอะไร จึงเป็นการแนวนั้นที่ไม่ให้คนรู้จักตนเอง ฉะนั้น เราต้องใช้กิจกรรมแนวนั้นไปให้เด็กประเมินตนเอง รู้จักตนเองด้วยตนเองให้มาก การจัดสร้างข้อมูลที่ใส่ไปจากภายนอก ฉะนั้น Client-Center ผู้รับคำปรึกษาจะไม่รู้สึกตามข้อมูลที่ใส่ให้คือไม่รู้จักตนเองดังนั้นการแนวนั้นต้องช่วยให้มีจิตสำนึกต่าง ๆ ไม่ใช่มีแต่ความรู้

ผู้สัมภาษณ์ : ในสายตาของท่าน ท่านคิดว่าโรงเรียนหรือครูได้ใช้หลักจิตวิทยาในการเรียนการสอนมากนักน้อยเพียงใด

ดร.โกวิท : น้อยมาก ครูของเราสอนจิตวิทยาพัฒนาการ อ่อนจิตวิทยาการเรียนรู้ ในภาคจิตวิทยา มีการฝึกฝนน้อยมากก็เลยไม่เป็นการพัฒนาคน หลักสูตรทางวิชา ก็เลยกลายเป็นพัฒนาวิชามากกว่าพัฒนาคน จะเห็นชัดเจนในเรื่องของการเรียนการสอนในห้องเรียน เรามุ่งเน้นความถูกต้องในวิชาไม่ได้เน้นเรื่องการพัฒนาคนเลย ถ้าจะให้มีการเปลี่ยนก็ต้องเปลี่ยนกันตั้งแต่หลักสูตรต้องเปลี่ยนทุกระดับ การเปลี่ยนที่ฝึกหัดครูก็เปลี่ยนได้เฉพาะครูใหม่ ซึ่งมีจำนวนน้อยมาก ปีหนึ่งๆ ออกมาไม่ถึง 10% ปีหนึ่งเรารับครูใหม่อาจจะสามสี่พันคน แต่ว่าครูเรามีอยู่แล้วประมาณ 4 แสนคน ก็จะต้องเปลี่ยนวิธีการฝึกอบรมครู เปลี่ยนวิธีการบริหารการใช้ครูใหม่ทั้งหมด ฉะนั้น การบริหาร

ก็ต้องเป็นการบริหารโรงเรียนเพื่อเป็นการพัฒนาอาชีพครู การใช้ครูเพื่อพัฒนาวิชาชีพครู ไม่ใช่ใช้ครูในระเบียบข้าราชการพลเรือน เราก็ต้องเปลี่ยนโมเดล เปลี่ยนวิธีการค่อนข้างใหม่ เปลี่ยนวัฒนธรรมบริหารข้าราชการครู เพื่อพัฒนาวิชาชีพครูเป็นหลัก โรงเรียนก็ต้องเป็นการบริหารวิชาชีพครู องค์การต่าง ๆ ก็เป็นการบริหารเพื่อพัฒนาวิชาชีพครูเราจึงจะสร้างความ เป็นครูได้

- ผู้สัมภาษณ์ : สำหรับในเรื่องปัญหาสังคม เช่น ปัญหาเด็กติดยา ปัญหาโสเภณี ท่าน คิดว่าการใช้หลักจิตวิทยาแนะแนวเข้าไปในการเรียนการสอน จะช่วยลด ปัญหาดังกล่าวได้หรือไม่
- ดร.โกวิท : แนะนำเป็นกิจกรรมเสริม กิจกรรมที่มาช่วยเหมือนกับการศึกษานอก โรงเรียน ถ้าเราทำในโรงเรียนดีหมดแล้ว งานแนะแนวก็เบาลงแต่ขณะนี้ เราไปโยนอะไร ๆ ก็ไปแนะแนว การศึกษานอกโรงเรียนซึ่งส่วนที่เป็น มาตรการเสริมมันก็เลยใหญ่ขึ้นมา หรืออย่างเราพูดเรื่องการเรียนการสอน เราไปพูดเรื่องการสอนซ่อมเสริม แทนที่เราจะไปพูดเรื่องการสอนในตัว หลักให้มันชัดเจนดี เรากลับไปเร่งในเรื่องการสอนซ่อมเสริม แท้จริงแล้ว การสอนซ่อมเสริม การศึกษานอกโรงเรียนการแนะแนวเป็นสิ่งที่เข้ามาเสริม แต่เราสามารถใส่เข้าไปในระบบโดยมีการแนะแนวตั้งแต่ต้น ตั้งแต่ก่อนเรียน ก่อนสอน ต้องคอยดูตั้งแต่ตอนต้น ให้เป็นกิจกรรมปกติธรรมดา ที่ผูกโยง เข้าไปในกระบวนการพัฒนาเด็ก ขณะนี้เรื่องที่น่าห่วงก็คือเราสอนคนให้ วิเคราะห์วิจารณ์เก่งมาก แต่สังเคราะห์ไม่เป็น เสนอเป็นผลงานตัวที่จะทำ ให้เกิดผลงานไม่มี ฉะนั้น ความสามารถด้านต่อไปที่เราจะต้องเร่งรณรงค์ ก็คือ ความสามารถด้านการสังเคราะห์ ความสามารถในการสังเคราะห์ ก็คือ ความสามารถในการผลิตผลงานของนักเรียนสามารถนำข้อมูลต่าง ๆ ในตัวเขามาสร้างเป็นแผนการดำเนินงานของเขาเองได้ ฉะนั้น เราต้อง เร่งเน้นไปในลักษณะนี้แล้ว กระบวนการอันหนึ่งก็คือ กระบวนการแนะแนว การเรียนรู้ที่ดีก็คือการเรียนรู้ที่ให้ผู้เรียนรู้ รู้ตัวเอง
- ผู้สัมภาษณ์ : สรุปว่าถ้าเราสามารถทำให้เขารู้จักตัวเอง ยอมรับในความสามารถของ ตนเอง แล้วจะทำให้เขารู้เส้นทางและปัญหาต่าง ๆ ของเด็กจนถึงปัญหา ของสังคมก็จะลดลงไปเองใช่หรือไม่
- ดร.โกวิท : แน่แน่นอน เพราะฉะนั้น ครูทุกคนต้องเป็นครูแนะแนว ต้องมีความสามารถ ในการแนะแนว ครูทุกคนต้องมีความสามารถในการทำให้นักเรียนรู้จัก ตนเองครูทุกคนต้องมีความสามารถในการให้นักเรียนเลือกอย่างฉลาด ตัด

สนใจเองอย่างฉลาด ถ้าครูทุกคนเป็นอย่างนี้หมด ปัญหา ก็ไม่มี แต่ขณะนี้เราบอกว่าครูมีหน้าที่สอนวิชา ส่วนการรู้จักตนเองการเลือกตัดสินใจอย่างฉลาดปล่อยให้แนะแนวทำ เป็นการแยกส่วนไม่ได้ การสอน การสอบ การพัฒนาคน ต้องเป็นอันหนึ่งอันเดียวกันหมด เป็นกระบวนการเดียวกันหมด และครูจะต้องเก่งกระบวนการไม่ใช่เก่งเนื้อหาวิชา ฉะนั้น กระบวนการจะเป็นตัวสำคัญ แต่ขณะนี้ครูของเราเก่งวิชาไม่เก่ง กระบวนการก็เลยมีปัญหาเพราะการเรียนการสอนทุกวิชาไม่พัฒนาคน ปล่อยให้แนะแนวพัฒนาคน ฉะนั้น ครูทุกคนต้องได้รับการฝึกในเทคนิค การทำให้เด็กรู้จักตนเอง ก็คือเทคนิคการแนะแนวเบื้องต้นนั่นเอง ในส่วนที่มีปัญหาหนักก็ส่งให้ทางแนะแนว เพราะฉะนั้นการแนะแนว จะต้องเป็นผู้รับปัญหาหนัก อย่างเช่น ถ้าหากนักเรียนเรียนช้ากว่าธรรมดา ครูธรรมดาทำ แต่ถ้านักเรียนเรียนช้ามากครูแนะแนวทำโครงการศึกษาพิเศษทำ อย่างนี้จะแยกส่วนกันอย่างชัดเจนแยกระดับลงมา แต่เดี๋ยวนี้ครูสอนวิชา เรื่องอื่น ๆ ปล่อยให้แนะแนวหมด แนะแนวก็ต้องรู้จักนักเรียนทั้งโรงเรียน แนะแนวน้อยนิดเดียวจะไปรู้จักนักเรียนทั้งโรงเรียนได้อย่างไร แนะแนวจะรู้จักเฉพาะนักเรียนที่มีปัญหาพิเศษ ที่ต้องได้รับความสนใจเป็นพิเศษอย่างนี้มันก็เสริมกันได้

- ผู้สัมภาษณ์ : สำหรับงานแนะแนวในทศวรรษหน้า ท่านคิดว่าควรเป็นอย่างไร
- ดร.โกวิท : ก็อย่างที่พูดมาแล้วคือ ต้องเปลี่ยน Philosophy ของการแนะแนวการแนะแนวเสนอทางเลือก กระตุ้นคนให้ตัดสินใจเอง รับผิดชอบตัวเองรู้จักตัวเองมากๆ อย่าไปทำให้เกิดกระบวนการที่ว่า ผู้ให้คำปรึกษาเป็นผู้รู้ดีที่สุด และก็ต้องเชื่อผู้ให้คำปรึกษาทั้งหมด เพราะฉะนั้นผู้ให้คำปรึกษาก็ต้องทำใจ เขาจะเลือกอย่างไรเรื่องของเขาไม่ใช่หน้าที่ของเรา เราต้องทำใจว่าเราจะไม่เลือกในทางที่ดีเราเห็นว่าดีที่สุด เราต้องยอมรับ ฉะนั้น ผู้ให้คำปรึกษาของเรา ก็คือ ทำใจให้ได้แบบนี้ เราจะต้องปล่อยให้เขาตัดสินใจเอง ยอมรับในการตัดสินใจของเขา แล้วก็ปล่อยให้เขาทำกระตุ้นให้เขาทำเพื่อพิสูจน์ผล เราพร้อมที่จะเข้าไปช่วยเหลือตลอดเวลาแต่ถ้าเขาไม่เรียกเรา เราเฉยในลักษณะอย่างนี้เพื่อให้เขาเป็นตัวของตัวเอง เพราะฉะนั้นเราต้องแนะแนวให้เขาเป็นตัวของตัวเอง

- สัมภาษณ์ : บังอร เอี่ยมรอด
- บันทึกเสียง : ศักดิ์สิน ช้องดารากุล
- ถอดเทป : บังอร เอี่ยมรอด
- ศักดิ์ชาย สระแก้ว

สัมภาษณ์ รศ.ดร.วิชัย วงษ์ใหญ่

“แนวคิดเกี่ยวกับการแนะแนว”

27 ตุลาคม 2536

- ผู้สัมภาษณ์ : ขอเรียนตามความคิดเห็นของอาจารย์ เกี่ยวกับการแนะแนวในประเทศไทย กับนานาชาติ
- ดร.วิชัย : ผมเห็นว่าการแนะแนวในระดับของต่างประเทศ เป็นสิ่งที่จำเป็นการแนะแนว ไม่ใช่เฉพาะทำแต่ในโรงเรียน ยกตัวอย่างเช่น รายการทีวีเขาจะมีนักแนะแนวนักจิตวิทยา ในการควบคุมโปรแกรมที่ออกมาและเป็นสิ่งที่จำเป็นในโลกทัศน์ของการแนะแนว ต้องมองให้กว้างออกไป เพราะว่าสังคมเปลี่ยนแปลงรวดเร็วมาก ความเจริญทางด้านวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยีนี้เป็นเรื่องของข่าวสารข้อมูล ฉะนั้นมันเป็นสังคมแห่งการเรียนรู้ เมื่อเป็นสังคมแห่งการเรียนรู้ บทบาทของนักแนะแนวจะต้องเล่นกับประชาชน ไม่ใช่แต่เฉพาะในโรงเรียน จะต้องเปลี่ยนให้กว้างออกมาว่าทำอะไรที่จะให้เข้ารับรู้ข้อมูล ไม่ยึดติดกับข้อมูลตัวอย่างตัวใด นั้นแหละชีวิตของเขาจึงจะไม่เครียด แล้วจะไม่ถูกเอาเปรียบ ยกตัวอย่าง มีคนบางกลุ่มที่ไปกล่าวหาชาวบ้านเรื่องการนำตะกร้าหวายมาขายจากปราจีนบุรีขายไม่ได้ ก็บอกว่าไม่ตรงกับความต้องการ พูดอย่างนี้ผมว่ามันไม่ยุติธรรมกับคนที่เอาตะกร้ามาขาย มีบ้างไหมที่ใครส่งข้อมูลด้านศิลปะ แนะนำแนะแนวเขาในเรื่องอาชีพ ในเรื่องที่ว่า ขณะนี้กลุ่มเป้าหมายเขาต้องการรูปแบบในการผลิตตะกร้าหวายเปลี่ยนรูปทรง เปลี่ยนแบบใหม่ เขาก็จะขายได้แต่ความจริงแล้วไม่มีสำหรับการแนะแนวในประเทศไทย ผมคิดว่าการแนะแนวในประเทศไทยต้องปรับเปลี่ยนบทบาทใหม่ เพราะทุกวันนี้เท่าที่เห็นอยู่ขณะนี้มันเป็นการแนะแนวบำรุงที่ แล้วก็ทำในเรื่องของการแนะแนวเชิงรุก รุกในเรื่องของข้อมูล รุกในเรื่องของสื่อในการแนะแนว รุกในเรื่องของแบบทดสอบ แบบอะไรต่างๆ และจะต้องทุกกลุ่มอายุ (All Age) จะเล่นแต่ในเฉพาะโรงเรียนไม่ได้แล้วต้องเล่นกว้าง ต้องให้เขาป้องกันตนเองคือ รุกในเรื่องของข้อมูล สื่อ รุกในทุกรูปแบบทดสอบแบบต่างๆ มีให้มากๆ ถ้าเมื่อเรารุกตรงนี้ได้ นักแนะแนว

ก็จะเป็นคนสร้างจินตภาพได้จะป้องกันอย่างไร แก้ไขอย่างไร แล้วก็สามารถจะทำให้คนในสังคมดำเนินชีวิตอย่างมีความสุข ไม่ทุกข์มาก ลักษณะของคนเมืองกับคนชนบทก็ต่างกัน เมื่อ 3 ปีที่แล้ว ได้ทำวิจัยของกรมวิชาการของ กทม. ก็รู้เลยว่าเด็กใน กทม. ครอบครัวแตกแยกมาก พ่อแม่ไม่ค่อยครบ อยู่กับปู่ย่าตายายบ้าง ครอบครัวไม่ค่อยสมบูรณ์ มีปัญหาทางด้านพฤติกรรม แล้วโยงออกไปเป็นปัญหาด้านการเรียน เรื่องเพศ และอื่น ๆ ลูกลามไป แต่ขณะนั้นผมนึกว่าในต่างจังหวัดจะเป็นชีวิตที่สงบสุข ปรากฏว่าเมื่อวันที่ 17 เดือนนี้ ผมไปสอนพวกปริญญาโทของ มสธ. ที่เชียงใหม่ก็มีอาจารย์คนหนึ่ง เขาสอนอยู่โรงเรียนอำเภอลำพูน ให้ทำหลักสูตรท้องถิ่น และให้เขาวิเคราะห์ศักยภาพออกมา พอวิเคราะห์ศักยภาพของโรงเรียน เด็กในห้อง ม.3 เด็ก 20 กว่าคน ปรากฏว่า ครอบครัวแตกแยกเสีย 20 คน และก็มีอีก 3-4 คน ที่เป็นครอบครัวที่พ่อแม่อยู่ด้วยกันตอนนี้มันลูกลามไปจนถึงต่างจังหวัด นี่คือโครงสร้างของสังคมหรือพฤติกรรมที่ปรับเปลี่ยนไปหมด แล้วเด็กก็เริ่มมีพฤติกรรมเป็นปัญหา ปัญหาจึงโยงกันไปหมด

ผู้สัมภาษณ์ : อาจารย์คิดว่า การแนะแนวในประเทศไทย น่าจะมีรูปแบบหรือทิศทางไปในทางใด จึงจะสอดคล้องกับความต้องการของประเทศ

ดร.วิชัย : ต้องดูโครงสร้างของการพัฒนาประเทศไทย พัฒนาไปในเรื่องของธุรกิจอุตสาหกรรมมากทำให้คนมีพฤติกรรมในเรื่องของวัตถุนิยมมากเกินไปนัก แนะนำจะต้องทำงานหนักทุกรูปแบบ สมาคมแนะแนวอยู่เฉยไม่ได้จะต้องชอกแซกเข้าไปทุกหน่วยงาน จะทำเฉพาะแนะแนวทางการศึกษานั้นคงไม่ได้ ต้องเปลี่ยนบทบาทและอะไรต่างๆ ต้องดึงคนหลายอาชีพเข้ามาสู่วงการรวมทั้งสื่อมวลชนด้วย เพราะคนเป็นวัตถุนิยมมาก เมื่อเป็นวัตถุนิยมมาก เราจะต้องเปลี่ยนให้เขามาเป็นจิตนิยม คำนึงถึงความเรียบง่าย ทำให้ชีวิตมีความสุข เราจะต้องพยายามสร้างเครือข่าย มีเทคนิควิธีแทรกซึมที่จะแนะแนวโดยไม่ให้รู้สึกว่าเป็นการพูดคุย จะต้องมีการลุ่มๆที่จะต้องแทรกซึม ไม่ว่าจะเป็นการเขียน การพูดหรือทุกอย่าง แม้แต่ทุกวันนี้การ Small talk ของเราก็น่าจะมีอีกอันหนึ่งที่จะต้องปรับเปลี่ยนให้คนไม่ยึดติดตัวเองต้องให้ลดอัตตาแล้วก็เป็นกระบวนการชุมชนนิยม กระบวนการส่วนรวมให้มากขึ้น ไม่นึกถึงประโยชน์ของพวกเขาเพียง เวลาที่เราออกแบบการเรียนการสอนทุกครั้งความรู้จะต้องควบคู่กับคุณธรรม ตัวคุณธรรมจะเป็นตัวควบคุมอย่างเช่น ธรรมะที่ว่าด้วยปัญญา ปัญญาเหล่านี้เป็นปัญญาที่รู้แจ้งตามความเป็นจริง ไม่ใช่ปัญญาที่รับรู้ที่มานั่งฟังอาจารย์นั้นเป็นแค่

Information ที่จะต้องย่อยและพูดอะไรตามเป็นจริง เพราะว่าการดำเนินงานในสถาบันอุดมศึกษา สัจจะ ความจริงใจ พูด คิด กระทำอะไรต่าง ๆ ต้องพูดจากความจริง เพราะฉะนั้นเวลาทำข้อมูลต่าง ๆ จะต้องมียุทธศาสตร์ ต้องคู่กันแบบนี้ เสียสละทางด้านวัตถุ ความคิดกำลังกาย ฉะนั้นต้องเติมเด็กเข้าไปตลอดเวลา แล้วก็ปรับเปลี่ยนการแนะแนวให้คนที่ใช้เกี่ยวกับเรื่องบริโภคนิยมมากเกินไป ให้เป็นธรรมชาตินิยมให้มากขึ้นคำนึงถึงธรรมชาติสิ่งแวดล้อมต่าง ๆ เพราะฉะนั้น การแนะแนวตรงนี้ควรช่วยกันบรรณรักษ์ คือสร้างจิตสำนึก ซึ่งจะสร้างอย่างเดียวไม่ได้ ต้องปฏิบัติด้วย อันนี้เป็นจุดที่ต้องช่วยกัน นิยมเกี่ยวกับเรื่อง Recycle อย่างน้อยที่สุดเราต้อง Recycle ไม่ใช่เราพูดอย่างเดียวเราต้องทำ ผมพยายามทำ และ Recycle อย่างนี้ที่เราสอนไม่ใช่ว่าดีแต่พูด แต่เราต้องทำและเราต้องปรับเปลี่ยนวิธีการทำงานของคนให้เต็มศักยภาพที่ดี เพราะทุกวันนี้จะเห็นได้ว่ามนุษย์ใช้ศักยภาพไม่ถึง 40% ที่มีอยู่ในขณะที่มีงานค้ำขัน นอกนั้นใช้ไปในสิ่งที่ไม่เป็นสาระที่นี้จะปรับเปลี่ยนพฤติกรรมอย่างไร บางอย่างเราไม่ต้องไปสอนเขาด้วยคำพูด สอนด้วยการกระทำ นอกจากนั้นแล้วทำตัวเราให้ขัดบทรบหาทของเราอยู่ตรงไหนเราทำตรงนั้น อย่างเช่นอาจารย์มหาวิทยาลัยมีบทบาทอยู่ 4 บทบาท สอน วิจัย บริการวิชาการทางสังคม ทำนุบำรุงศิลปวัฒนธรรมเราก็ทำตรงนั้น

ผู้สัมภาษณ์ : ท่านคิดว่ากระบวนการจัดการเรียนการสอนในปัจจุบันได้ใช้หลักจิตวิทยาการแนะแนวเข้าไปช่วยสร้างคุณภาพของเยาวชนมากน้อยเพียงใดและท่านมีแนวคิดอย่างไรในเรื่องนี้

ดร.วิชัย : ยังไม่ทำอย่างเต็มที่ทุกระดับการศึกษา เพราะทุกคนยังมี Concept ว่าบทบาทการแนะแนวขึ้นอยู่กับครูแนะแนวเท่านั้น ซึ่งความเป็นจริงแล้วทุกคนต้องมีจิตสำนึกในเรื่องการแนะแนวแล้ว เราจะได้ระดับไหนเพราะทุกอย่างมันรอกันไม่ได้ สมมติว่าผมสอนนิสิต ผมก็ต้องพัฒนาบุคลิกภาพของเขาไปด้วย เพราะเขาจะออกไปเป็นครู บุคลิกภาพจึงมีความสำคัญในวิชาชีพ ซึ่งผมไม่ได้สอนเขาตรง ๆ แต่เราแนะแนวเขา ซึ่งต้องแนะทุกเรื่อง ทุกเวลา ทุกโอกาส ในเรื่องนี้ผมมีความคิดเห็นว่าครูของเรารู้จิตวิทยาแต่ไม่ได้ใช้ยกตัวอย่างง่าย ๆ เช่น เด็กวัยรุ่นไม่ชอบสิ่ง แต่ครูชอบสิ่ง เด็กก่อนวัยเรียนการเรียนรู้จากตัวแบบจะสูงแต่ครูก็ไม่ได้เป็นตัวแบบที่ดีเด็กจะซึมซับรับรู้บางคนเจ้าอารมณ์ เวลาที่อารมณ์ดีก็เข้าไปกอดรัด เวลาอารมณ์เสียก็ไปตีเด็กเลยปรับตัวไม่ถูกสุดท้ายก็จะปรับตัวเอง โดยเรียนรู้ว่าจะมีชีวิตรอด

ได้อย่างไร ก็เลยกลายเป็นคน 2 หน้า เอาตัวรอด และครูเองก็ไม่รู้ว่ามันมีอิทธิพลและส่งผลต่อการเรียนรู้ของเขา ถ้าเมื่อครูที่เจ้าอารมณ์ การคิดเป็นเหตุผลต่อการเรียนรู้ของเขา ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนคณิตศาสตร์จะต่ำที่สุดไปสังเกตได้เลย อันนี้ยังไม่มีผลงานวิจัยอยากให้ทำจังเลย ครูที่เป็นคนที่เจ้าอารมณ์ ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของเด็กจะต่ำการคิดเชิงเหตุผลจะไม่มี ความมั่นใจของเด็กจะหมดไป ยังไม่มีวิจัย แต่จากประสบการณ์ที่ผ่านโรงเรียนเยอะ ยกตัวอย่างเช่น Case ที่ทำวิจัย ครูดูจนกระทั่งเด็กได้ยินเสียงนี้ร่าดออกมาเลย และเด็กคนนี้จะไม่พูดกับครูคนนี้เลยผลสุดท้ายเด็กจะปิด ไม่รับรู้ ไม่พูด ไม่อะไรทั้งนั้น สูญเสียชีวิตความเป็นเด็ก จากนั้นแล้วเด็กคนนี้ก็สอบตกซ้ำชั้น ปีใหม่เปลี่ยนครูคนใหม่ระยะหลัง ๆ เด็กคนนี้เปลี่ยนไป เข้าไปหาครู ขอกอดจูบครู ต่างกับปีที่แล้ว ก็เลยได้ถามว่าครูทำอะไร ครูบอกว่าไม่ได้ทำอะไร แต่ครูคนนี้ไม่เจ้าอารมณ์ อารมณ์สงบเย็น การเบี่ยงเบนทางเพศจะลดลงมา ถ้าเราสอนอย่างถูกต้อง เราต้องให้ Concept sex Education เพศศึกษาให้ที่ถูกต้อง และทำมาเรื่อย ๆ ที่นี้พอมาถึงวัยรุ่น บุคลิกภาพเขายังไม่คงที่ มันก็แสวงหาตรงโน้น เลียนแบบตรงนี้บ้าง ถ้าเกิดครูที่เข้าใจ พ่อแม่ที่เข้าใจมันเป็นธรรมชาติ เดี่ยวเดียวมันก็เลิก แต่ที่นี้ไม่เข้าใจ ที่เห็นชัดยกตัวอย่างเช่น ช่วงหนึ่งละครปริศนางานเอกทำผมหยอง ๆ นิสิตที่นี้เขาก็ทำผมหยอง ๆ อาจารย์มหาวิทยาลัยตะโกนว่าแกตรงหน้าลิฟท์ บอกว่า อู๊ย! เธอไปทำผมหยอง ๆ มาทำไม น่าเกลียดดูไม่ได้เลย เขาไปทำมาดั่ง 700 - 800 บาท แล้วเขาก็ภูมิใจ แต่ที่นี้มันไม่เข้ากับใบหน้า ทำไม่ไม่เรียกเข้าไปคุย อาจารย์พูดสนุกปากแต่เด็กจะรู้สึกอย่างไร ผมคิดว่าเรื่องนี้ถ้าจะให้ดี ต้องดูที่โครงสร้างการบริหาร โครงสร้างการบริหารทำให้ครูเครียด เมื่อครูเครียด ครูไม่มีทางออกก็เลยต้องไปใช้อำนาจบาตรใหญ่กับเด็ก ครูไม่มีเวลาที่จะใช้จิตวิทยากับเด็กหรือออกต้องแก้ที่โครงสร้างของการบริหาร จะต้องอบรมผู้บริหารแล้วก็ไปปรับโครงสร้าง กระบวนการบริหารทำอย่างไรถึงจะให้โครงสร้างการบริหารไม่เครียด เพราะว่าโครงสร้างการบริหารโครงสร้างขององค์การมีอิทธิพลและส่งผลต่อพฤติกรรมของคน เช่น พฤติกรรมของอาจารย์ในมหาวิทยาลัย กับพฤติกรรมการทำงานของอาจารย์ในกระทรวง กระทรวงเป็นหัวหน้าฝ่ายนี้ใหญ่นะ ฝากลูกน้องได้แต่มหาวิทยาลัย อธิการ คณบดี หรือใครมีกล้าสั่งไม่ได้ เพราะฉะนั้นบางครั้งเราจะเห็นผู้อำนวยการหรือผู้ใหญ่ ใหญ่จริง ๆ แต่มหาวิทยาลัยรู้สึกเฉย ๆ คล้าย ๆ กับผู้นำที่เรียกว่า ผู้นำแบบเลือกตั้ง

หมดวาระก็ลงมา ต่างจากกระทรวงที่เป็นแล้วก็เป็ดตลอด สมัยนั้นเขา
จึงมีอำนาจมาก นี่แหละพฤติกรรมทำให้เครียด ซึ่งสามารถแก้ไขได้ โดยเรา
ต้องพัฒนาผู้บริหารทุกฝ่ายทุกระดับ เป็นระบบองค์การแล้วก็ต้องเข้าใจ
ว่าให้ใส่มิติ เวลาพัฒนาเรามักพัฒนาแต่เรื่องวิชาการ แต่ต้องใส่มิติความ
เป็นมนุษย์ลงไปให้มากขึ้น บางครั้งทำงานจนลืมนิติความเป็นมนุษย์ ได้งาน
แต่ไม่ได้คน ก็อีกอย่างหนึ่ง โครงสร้างการได้มาซึ่งตำแหน่งทุกคนต้องเข้า
ไปสู่ยอด เพราะฉะนั้นโครงสร้างในโรงเรียน ถึงแม้ว่าครูจะเป็นอาจารย์ 3
ได้ หรือ ซี 9 ได้ แต่ความผ่นมันก็ยังเลื่อนลง หลักการดีแต่วิธีการยังคง
จะต้องค่อยพัฒนาการ ซึ่งต้องใช้เวลาอีกเยอะ

- ผู้สัมภาษณ์ : อาจารย์มีความคิดเห็นอย่างไรเกี่ยวกับการใช้หลักจิตวิทยาแนะแนวเข้าไป
ในกระบวนการเรียนการสอน จะช่วยลดปัญหาสังคมได้หรือไม่
- ดร.วิชัย : ผมว่าช่วยลดปัญหาสังคมได้แน่นอน ไม่ว่าจะเป็นปัญหาโสเภณี ปัญหา
ละเมิดสิทธิเด็ก ปัญหาพฤติกรรมเบี่ยงเบนทางเพศ ถ้าทำอย่างถูกวิธีและ
ถูกขั้นตอน ยกตัวอย่างเช่น ปัญหาโสเภณีเด็ก ปัญหาพฤติกรรมเบี่ยงเบนทางเพศ
อันนี้ถ้าเราให้การศึกษาเกี่ยวกับเรื่อง Sex Education ที่ถูกต้อง ปัญหาจะ
ไม่เกิดขึ้น การละเมิดสิทธิเด็ก ก็เช่นกัน เพื่อความเป็นเพศชาย เพศหญิง
มีที่ถูกต้องแล้ว เข้าใจแล้ว เราต้องการที่จะไปละเมิดสิทธิของเขাইหม ค่านิยม
ในความเป็นมนุษย์ของเขา เด็กก็คือผู้ใหญ่ย่ส่วน ในความรู้สึกนึกคิดเหมือน
กับผู้ใหญ่ทุกอย่าง วิชาทุกวิชาสอนได้ตั้งแต่เด็กไปจนถึงผู้ใหญ่ ถ้าเราเข้าใจ
เรื่องความเป็นมนุษย์เข้าไปตรงจุดนั้น ปัญหาจะไม่มี ปัญหาพฤติกรรมก้าวร้าว
ก่อเหตุวุ่นวาย ถ้าได้ครูที่ถูกต้อง ได้พ่อแม่ที่เข้าใจ การเรียนรู้ การแก้ปัญหาต่าง ๆ
ตัวแบบสำคัญ ยกตัวอย่าง ความเป็นอาชีพครู เราก็ต้องสอนหนังสือ
การดำรงชีวิต เราก็ต้องเป็นตัวอย่างว่าอาชีพนี้เป็นอาชีพที่สนุก น่าตื่นเต้น
น่าสนใจถึงแม้ว่าจะรายได้น้อย เราต้องยอมรับสภาพ อาชีพไหนก็รายได้น้อย
ทั้งนั้นรายได้ไม่พอใช้จ่าย มันต้องปรับวิธีคิดในการบริหารการจัดการเงิน
ของเรา หรือเปลี่ยนอะไรต่าง ๆ พ่อแม่เป็นครู พ่อแม่เป็นหมอลูกก็จะไม่
เป็นหมอ พ่อแม่เป็นตำรวจ ลูกก็จะไม่เป็นตำรวจ เพราะอะไร เพราะพ่อแม่
จะบอกว่า ลูกอย่าเป็นเลย เป็นหมอเหนื่อย ต้องรักษา ต้องทำอะไรต่าง ๆ
หรือเป็นครู น่าเบื่อหน่าย รายได้น้อย มันขึ้นอยู่กับตัวแบบ วิธีการคิด
การดำเนินชีวิต การแนะแนวต้องมีด้วย โดยให้ Positive Model ผมว่าแก้ได้
ถ้าเผื่อทำให้ถูกวิธี ทำให้ถูกขั้นตอน

ผู้สัมภาษณ์ : ในอนาคต อาจารย์คิดว่าทิศทางของการแนะแนวในทศวรรษหน้าควรเป็นอย่างไร

ดร.วิชัย : งานแนะแนวในทศวรรษหน้า ควรจะเป็นอย่างไรนั้น ผมมองแล้วว่าต้องเป็นสถาบันการแนะแนวแห่งชาติ มองให้กว้าง ต้องสร้างเครือข่ายแล้ว การแนะแนวจะเป็นกลไกทุกอย่าง และเป็น All Age จะมีแต่ในระบบโรงเรียนไม่พอ เด็กจะสอบคัดเลือกเข้าแล้วมาแนะแนวไม่ใช่ทำแค่นั้น ผมใช้คำว่าศูนย์ศึกษาชีวิต คือชีวิตต้องศึกษาอยู่ตลอดเวลา ต้องเข้าไปทุกช่วงเป็นกลไก แม้แต่แนะแนวครอบครัว แนะแนวในโรงเรียน แนะแนวการปรับตัว แนะแนวทุกอย่าง แต่ที่นี้บางครั้งการเรียกแนะแนวบางที่ภาพแนะแนวก็เหมือนภาพการฝึกอบรมคนไม่ดีแล้วไปอบรม ส่งอบรมซึ่งจริง ๆ ไม่ใช่ ต้องปรับเปลี่ยนภาษาเป็นทางบวก และบางอย่างไม่จำเป็นที่จะต้องใช้ว่าแนะแนว ใช้อย่างอื่นก็ได้ ซึ่งจริง ๆ ก็คือแนะแนวนั่นเอง และผมอยากให้มีการประชาสัมพันธ์ เรื่องการแนะแนว ให้ถึงลูกถึงคน และก็มีกลยุทธ์ในการประชาสัมพันธ์รูปแบบใหม่ ไม่ใช่ประชาสัมพันธ์แบบข้าราชการ ไม่ว่าจะเป็นสื่อบุคคล สื่อเอกสาร สื่อเทคโนโลยี ต่าง ๆ ที่เราใช้ในการประชาสัมพันธ์ คงจะต้องปรับเปลี่ยนการประชาสัมพันธ์ เรื่องการแนะแนว หมายถึงว่า ถ้ามีอะไรเกิดขึ้นมาต้องทันทีทันใดยกตัวอย่างเช่น ขณะนี้กำลังมีการออกพรรษาและทอดกฐิน เราจะประชาสัมพันธ์อย่างไร ก็แนะแนวให้ทำบุญแบบถูกหลักในแก่นของพระพุทธศาสนา ง่าย ๆ ว่าทำไปทำไม หรือว่าจำเป็นอย่างไร เป็นสิ่งที่ทำได้และดี

สัมภาษณ์ :	บังอร	เอี่ยมรอด
บันทึกเสียง :	ศักดิ์สิน	ช่องดารากุล
ถอดเทป :	บังอร	เอี่ยมรอด
	ศักดิ์ชาย	สระแก้ว

สัมภาษณ์ รศ.ดร.นวลศิริ เปาโรหิตย์
“แนวคิดเกี่ยวกับการแนะแนว”

13 ตุลาคม 2536

- ผู้สัมภาษณ์ : อาจารย์มีความคิดเห็นในเรื่องการแนะแนวในประเทศไทยกับนานาชาติอย่างไร
- ดร.นวลศิริ : การแนะแนวในเมืองไทยที่ผ่านมามีหลายสิบปี รู้สึกว่ายังไม่ก้าวหน้าไปเท่าที่ควร อาจเป็นเพราะงานแนะแนวของไทยเราลอกเลียนแบบมาจากต่างประเทศ แล้วนำมาประยุกต์ใช้เป็นของเรา แต่ผู้บริหารเกือบทุกระดับยังไม่ค่อยมีความรู้ ความเข้าใจเกี่ยวกับงานแนะแนวทั้ง ๆ ที่งานแนะแนวเป็นการพัฒนาตนเองหรือบุคคลในตัวเองก็จะมีพัฒนาอยู่ 2 ส่วน ส่วนหนึ่งก็คือด้านวิชาการ อีกส่วนหนึ่งก็คือด้านจิตใจจริยธรรม คุณธรรมซึ่งเรามักจะไปเน้นด้านวิชาการ ความฉลาดเฉลียวมากกว่าที่พัฒนาให้เด็กรู้จักตัวเองมีการพัฒนาการในตัวเอง ดังนั้น ในแนวความคิดนี้เป็นแนวความคิดที่นักวิชาการบางคนให้ความสำคัญ แต่ว่าอาจจะไม่ได้อยู่ในความรู้สึกของผู้บริหารโดยเฉพาะผู้บริหารโรงเรียน หรือว่าผู้บริหารการศึกษาในระดับสูง ที่ไม่มีพื้นฐานการแนะแนวมา จะเน้นในเรื่องของการพัฒนาทางด้านวิชาการหนัก แล้วอีกอย่างหนึ่งเมื่อไม่มีความรู้ที่ว่าจำเป็นต้องพัฒนาควบคู่ไปกับความฉลาดของมนุษย์ ก็กลายเป็นว่าท่านผู้ใดก็ตามที่มีบทบาททางการศึกษาที่มีพื้นฐานด้านการแนะแนวอยู่ ท่านก็จะสนับสนุน แต่เมื่อท่านพ้นจากตำแหน่งไป นโยบายก็เปลี่ยนเป็นอย่างนี้ นโยบายการศึกษาไทยขึ้นอยู่กับตัวบุคคลมากกว่าหลักการ เพราะฉะนั้นในเรื่องแนะแนวเราจะเห็นว่า ถ้ามีหัวหน้างานหรืออธิบดีหรือใครก็ตามที่เน้นทางด้านแนะแนว ช่วงนั้นแนะแนวจะบูม แต่เมื่อผู้นั้นพ้นไปสิ่งเหล่านั้นก็หมดไปด้วย ดังนั้นจึงพูดได้ว่า การพัฒนางานแนะแนวในเมืองไทยไม่ต่อเนื่อง ขึ้นอยู่กับนโยบายทั้งเบื้องบนสูงสุดและตั้งแต่ระดับรัฐมนตรีลงมาถึงปลัด-กระทรวงมาถึงอธิบดีมาถึงระดับล่าง ๆ รวมทั้ง ผอ. ของแต่ละโรงเรียนด้วย สังเกตเห็นว่าบางโรงเรียนการแนะแนวเจริญรุ่งเรืองมาก เพราะว่า ผอ. มีพื้นฐานและสนับสนุนแต่บางโรงเรียนก็ซบเซา อันนี้ก็ขึ้นอยู่กับตัวบุคคลที่สนับสนุน ฉะนั้นงานแนะแนวจึงไม่เป็นระบบ เป็นลักษณะที่ออกมาเป็นช่วง ๆ

ดีบางช่วง ช้าบางช่วง ความต่อเนื่องไม่ค่อยมีในส่วนการแนะแนวต่างประเทศ จะเป็นระบบ ไม่ได้ขึ้นอยู่กับตัวบุคคลเป็นระบบที่วางเอาไว้แล้ว ไม่ว่าใครที่จะมาสวมตำแหน่ง ระบบงานก็จะเป็นงานต่อเนื่องไป เป็นการพัฒนาอย่างต่อเนื่องไม่ใช่ ว่าคนไหนมาพัฒนา พอคนไปเรื่องของคนนั้นหมดไป เรื่องอื่นๆ เช่น วิชาการก็มาแทนไม่ใช่อย่างนั้น มันจะต้องเป็นแผนของหน่วยงานแล้ว ก็พัฒนากันไปไม่ว่าใครจะมาอยู่ในตำแหน่งนี้ก็ต้องทำหน้าที่คือ สืบทอดต่อไป เพราะจะต้องอยู่ในหลักการไม่ได้ขึ้นอยู่กับตัวบุคคล แต่ส่วนหนึ่งอาจจะไป เพราะว่างานแนะแนวของเราไม่ได้มีหลักสูตรที่แน่นอน เหมือนกับหลักสูตร ภาษาไทย คณิตศาสตร์ ฉะนั้นส่วนหนึ่งที่ไม่เจริญก็ขึ้นอยู่กับว่าอาจารย์แนะแนวคนไหนเรียนมาทางนี้ สนใจมาก ก็ทำมาก คนไหนไม่มีพื้นแนะแนว สนใจน้อยก็ปล่อยให้ชั่วโม่งแนะแนวผ่านไป เพราะฉะนั้นจึงเกิดขึ้นทุกระดับ ตั้งแต่ระดับกระทรวงมาจนถึงกรม และในตัวโรงเรียนจนถึง ผอ. และ ครูแนะแนวด้วยทุกระดับที่ทำให้การแนะแนวเจริญหรือไม่เจริญ

- ผู้สัมภาษณ์ : อาจารย์คิดว่างานแนะแนวในประเทศไทยควรมีทิศทางไปในทางใด
- ดร.นวลศิริ : งานแนะแนวควรจะต้องเป็นนโยบายอย่างต่อเนื่อง ไม่ใช่ว่ากลุ่มโรงเรียน น้อยากทำก็ลุกขึ้นมาทำ พอเหนื่อยก็หมดตามไป ไม่มี Unity ไม่มีออกมา ว่ากลุ่มเราจะทำอย่างไรจริงๆ แล้วก็ทำออกมาเป็นระบบแบบแผน สามารถใช้ได้ทุกระดับ ไม่ใช่ต่างคนต่างทำซึ่งเป็นจุดอ่อนคืออยากจะทำไปในการรวมพลังกัน มีเป้าหมายแน่นอนในการพัฒนาในจุดไหนเอาจุดเดียวแล้ว ลงทุกระดับเลย คือทำให้เป็นเรื่องเป็นราวเป็นขั้นเป็นอัน และเมื่อได้ภาคหนึ่ง แล้วก็ต่อไปทุกภาคๆ เช่นนี้ สมมติว่าเอาเรื่องหลักสูตรแนะแนวเพียงข้อ ให้รู้ว่าแต่ละคาบแต่ละชั่วโม่งเราช่วยครูแนะแนวให้เขาจะสอนอะไร ซึ่งถ้าเชื่อว่าเราเป็นครูถูกเข้ามาสอนแนะแนว ผู้บริหารไม่ค่อยได้จ้างครูแนะแนวตรง จบมามีน้อย ครูมักจะทำมาจากภาษาไทย ภาษาอังกฤษ เอามาสอนแนะแนวเป็นลักษณะคล้ายๆ กับการให้สอนร่วม พวกนี้จะมี ปัญหาในเรื่องไม่รู้จะเอาอะไรมาสอน ตรงจุดนี้เราต้องช่วยเขามากๆ เพราะ ฉะนั้นถ้าเราทำจุดนี้ ไม่ว่าเขาเรียนมากเรียนน้อยจบปริญญาโท ปริญญาเอก หรือปริญญาตรี หรือไม่จบเลย หรือจบสาขาอื่น เขาก็ต้องมีแนวอันเดียวกัน ในการสอนเด็กแต่ละชั้น เด็กจบออกมาเราควรจะมีมาตรการที่แน่นอน ว่าเด็ก ม.1 ควรจะรู้อะไร เด็ก ม.2,3,4 เรื่องพัฒนาตัวเองนี้แหละ จะต้องให้รู้ชัดเจนเหมือนกับเรียนคณิตศาสตร์ เด็กจบออกมาแล้ว ป.1,2, บวกควรจะเป็น ไม่ใช่จบออกมาแล้ว ป.6 บวกกลบคุณหาวยังทำไม่เป็นถ้าเป็นเช่นนี้มันก็ไม่พัฒนา

เพราะเป้าหมายเราคือพัฒนาตัวเองของเด็ก หลักการที่แน่นอน คือมาสร้าง Model ออกมาแล้วมาทดลอง ทดลองแล้ว Implement ออกมาเป็นหลักสูตร นี่ยังไม่ได้พูดถึงบริการทั้ง 5 บริการทั้ง 5 เป็นเรื่องจำเป็นสำหรับแนะแนว แต่คิดว่าสิ่งจำเป็นมากที่สุดคือ เป้าหมายของการแนะแนว คือ การพัฒนาตัวเองของเด็ก เพราะตราบไคในแต่ละชั่วโมงที่ครูเข้าไปในทุกอาทิตย์ ครูไม่รู้จะสอนอะไรก็ลำบากแล้ว การพัฒนาตัวเองควรจะทำทุก ๆ ระดับ เหมือนอย่างสมัยประถม ยังให้เขาเรียนภาษาอังกฤษ สมัยมัธยมก็ยิ่งให้เรียนภาษาอังกฤษ เหมือนคณิตศาสตร์ ภาษาไทย คุณก็ให้เขาเรียน ตั้งแต่ ป.1 การพัฒนาตัวเองก็เช่นกัน อย่างเรื่องจริยธรรม หรือเรื่อง ความซื่อสัตย์สุจริต ก็จะต้องปลูกฝังมาตั้งแต่ ป.1 ไม่ใช่มาปลูกฝังตอนอยู่ ม.5,6 เรื่องนี้สำคัญ เพราะฉะนั้นแนะแนวในเรื่องพัฒนาตัวเองในด้านต่าง ๆ จะปลูกฝังหลาย ๆ ครั้งจนกระทั่งจิตใจไม่ทำจริง ๆ ทำไม่ได้มันเกิดความรู้สึก เป็นบาปตรงนั้นแหละคือสำเร็จ

ผู้สัมภาษณ์ : อาจารย์คิดว่าในปัจจุบัน กระบวนการเรียนการสอนได้นำหลักการแนะแนว เข้าไปใช้มากน้อยเพียงใด

ดร.นวลศิริ : เรื่องนี้ขึ้นอยู่กับครูและวิชาที่ครูสอน ถ้าเป็นวิชาคณิตศาสตร์หรือภาษาอังกฤษ การไปสอดแทรกจริยธรรมอาจจะยากกว่าวิชาสังคมหรือวิชาจริยธรรมแต่ ไม่ได้หมายความว่าทำไม่ได้ ตอนที่ต่างประเทศทำ คือเขาไม่มีครูแนะแนว เพียงพอ ฉะนั้นเขาเอาครูที่สอนวิชาการมาอบรมแนะแนวและสอดแทรก พวกนี้ไปในการสอนการเรียน เช่น ครูเรียงความภาษาไทยอาจจะให้เรียงความ เรื่องความซื่อสัตย์สุจริต หรือเป็นเรื่องทางจริยธรรมที่ใส่เข้าไปได้ หรือ ภาษาอังกฤษก็ให้ใส่เนื้อหาเกี่ยวกับอาชีพทำให้เด็กได้รู้ทั้งตัวอาชีพและตัว ภาษาอังกฤษด้วย คือเป็นการเอาแนะแนวสอดแทรกเข้าไปในรายวิชา อันนี้จะแก้ระบบไม่มีครูแนะแนวเพียงพอได้

ผู้สัมภาษณ์ : อาจารย์คิดว่าการใช้จิตวิทยาแนะแนวเข้าไปในการเรียนการสอนจะช่วย ลดปัญหาสังคมได้หรือไม่ เช่น ปัญหาโสเภณี, เด็กก้าวร้าว, พฤติกรรมเบี่ยงเบน ฯลฯ

ดร.นวลศิริ : การแก้ไขไม่ให้เด็กติดกัน ไม่ให้เด็กทะเลาะกัน ไม่ให้เด็กมีเช็กส์ไม่ให้เด็ก ติดยาเสพติด และอื่น ๆ ไม่ใช่เรื่องเฉพาะของครูแนะแนวเป็นเรื่องของครู ทุกคนที่จะต้องมียุติสำนึกที่จะสอนเด็กของตัวเอง ไม่ใช่สิ่งนี้เป็นกรอบของ แนะแนว กรอบสี่เหลี่ยมเป็นของภาษาอังกฤษกรอบสามเหลี่ยมเป็นคณิตศาสตร์ ทุกอย่างเกี่ยวกับครูทุกคน เมื่อเขาไปสอนคณิตศาสตร์ ภาษาอังกฤษ

ภาษาไทยหรือวิชาอะไรก็ดี จะต้องสอดแทรกจริยธรรมอยู่ในการสอน ไม่ใช่ครูสอนภาษาอังกฤษ ก็จะสอนแต่ภาษาอังกฤษ อย่างนี้ไม่ได้ จุดนี้ครูต้องมี Concept ว่าหน้าที่ของครูจิตวิญญาณของครูช่วยเด็กให้เป็นคนดี และจะต้องทำร่วมกัน ดิฉันเห็นว่าแนะแนวต่อไปส่วนหนึ่งของครูแนะแนวจะต้องปฏิบัติตัวเอง ให้มี Relationship ที่ดีกับครูทุกคน ทุกสายอาชีพ ไม่ว่าจะเป็นครูสอนจริยธรรม ครูสอนภาษาอังกฤษ ครูสอนภาษาไทย ผู้บริหาร นักการภารโรง แนะแนวต้องเข้าไปแทรกหมดเลย เข้าไปมีมนุษยสัมพันธ์ที่ดีกับเค้าเหล่านั้น เอาเขามาเป็นแนวร่วมแก้ปัญหา ไม่ใช่ปัญหาทุกอย่างอยู่ที่ครูแนะแนว และครูทุกคนต้องถือเป็นปัญหาของเขาด้วย การที่เด็กติดกันก็คือเขาทำอย่างไรจึงจะไม่ให้เด็กติดกัน เขามีส่วนอย่างไรที่จะรับผิดชอบเหล่านี้ด้วย ในการแก้ปัญหาอย่าโยนปัญหาทุกอย่างให้อีกคนหนึ่ง โดยไม่ได้ดูตัวเองเลยว่าตนเองเป็นส่วนหนึ่งของสังคมที่จะสร้างปัญหาอันนี้หรือเปล่า เรามักจะมองว่าอีกฝ่ายหนึ่งต้องรับผิดชอบ ชี้นิ้วทุกคนชี้หมด รัฐมนตรีก็ชี้ให้ปลัด ปลัดก็ชี้ให้อธิบดี อธิบดีชี้ให้ครู ให้ ผอ. ทุกคนชี้ไปให้คนอื่นหมด เราไม่มาช่วยกัน ไม่มาร่วมกันคิดว่าจะทำอย่างไรปัญหานักเรียนติดกัน ถามว่าส่วนหนึ่งมาจากใคร อะไร ๆ ก็มาโทษนักเรียน ลูกเรียนไม่ดี ส่วนหนึ่งมาจากใคร มาจากพ่อจากแม่ ทุกอย่างปัญหาในครอบครัว มันเหมือนกับชิ้นส่วนของโมบาย ชิ้นหนึ่งแหว่งมันจะทำให้ทุกชิ้นในนั้นแหว่งไปหมด พ่อแหว่ง แม่แหว่ง ลูกจะแหว่งไปด้วย การแก้ปัญหาเฉพาะตัวเด็ก หรือเด็กเกรงไม่แก่ที่ครูไม่แก่ที่ระบบการสอน ไม่แก่ระบบที่สร้างวินัยให้แกเด็กหรือไม่แก่จากครอบครัวของเด็กไม่เอาพ่อแม่เข้ามาช่วยแก้ไข เป็นไปไม่ได้ ถามทำไมลูกถึงเกรงทำไมเด็กนักเรียนถึงติดกัน เพราะอะไร หาสาเหตุให้หมด แล้วแก้ตรงจุดนั้น สังคมต้องเข้ามามีส่วนร่วมในการแก้ไขปัญหานี้ด้วย ไม่ใช่โทษแต่ตัวเด็ก โทษแต่โรงเรียน ทุกมหาวิทยาลัยก็มีหมด ในรามคำแหงก็ติดกัน เรามีอะไรบ้างให้เด็กวัยรุ่นของเราได้มีทางออกที่สร้างสรรค์ ไม่มีเลยแหล่งทางออกมีแต่แหล่งมั่วสุม แล้วเราจะไปคาดหวังอะไรมากกว่านี้ เราไม่ได้ดึงชุมชนเข้ามาเกี่ยวข้อง

- ผู้สัมภาษณ์ : อาจารย์คิดว่าการแนะแนวในทศวรรษหน้าควรเป็นอย่างไร
- ดร.นวลศิริ : อยากเห็นทุกฝ่ายร่วมมือกัน นักจิตวิทยา นักสังคมสงเคราะห์ จิตแพทย์ พยาบาล ครู เป็นแนวร่วมทำงานเพื่อพัฒนาเด็กอาจจะใช้คำพูดอะไรอื่นก็ได้ ถ้าคำว่าแนะแนวจะกลายเป็นครูคนเดียวหรือคนเดียว แต่อยากให้รวมพลังกันแล้วให้เป็นพลังออกมาคล้าย ๆ ว่าคนที่ทำงานเพื่อคนด้วยกัน รับผิดชอบต่อคนด้วยกัน

กลุ่มคนที่ชอบรับใช้คนด้วย มาร่วมพลังกัน เพื่อทำอะไรให้สังคมดีขึ้น คือคิดว่า จะต่างคนต่างทำต่อไปไม่ได้แล้วตอนนี้ทราบว่สังคมไทยเรามีการฆ่าตัวตาย เป็นอันดับที่ 3 ของโลก ซึ่งถ้าเมื่อเราปล่อยไว้เฉพาะหน้าที่ของแนะแนว เป็นไปไม่ได้เราต้องมาร่วมกันเป็นแนวร่วม แล้วจะเป็นเฉพาะงานของคนใด คนหนึ่งไม่ได้ หรือปล่อยไว้เฉพาะจิตแพทย์ จิตแพทย์ก็ตายทำไม่ได้ต้อง มาร่วมกัน ออกมาในทางประยุกต์ ไม่ใช่ออกมาเฉพาะทาง แต่เอาทุกคนมาร่วม ถ้าในโรงเรียนส่วนหนึ่งมาจากครู ส่วนหนึ่งมาจากครูแนะแนวส่วนหนึ่ง จากผู้บริหาร ส่วนหนึ่งจากพยาบาล ส่วนหนึ่งจากจิตแพทย์ ให้มารวมกัน และเราจะไม่เน้น ว่าถ้ามีปัญหาต้องมาที่ครูแนะแนว เราจะมีกลุ่มแนวร่วม ใหม่ที่จะเกิดขึ้นช่วยพัฒนา ช่วยรักษา ช่วยให้บริการกำลังใจต่างๆ เป็น คนช่วยคนด้วยกัน (Human Service) สมมติว่าเด็กคนนี้มีปัญหา ครูแนะแนว เข้าไปช่วยไม่ได้บ๊ีบส่งไปหาจิตแพทย์ แล้วเรามาคุยกัน จิตแพทย์บอกว่า อย่างนั้นจะต้องดึงพ่อแม่เข้ามามีส่วนร่วมด้วยคือจะต้องทำงานกันเป็นทีมร่วมกัน แล้วจะต้องมีโปรแกรมจากโรงเรียนออกไปถึงเด็กในพื้นที่ ดึงพ่อแม่เข้ามา เกี่ยวข้องกับโรงเรียน ไม่ใช่ตั้งอยู่หมุ่คนแปลกหน้า เหมือนอย่างปัจจุบัน โรงเรียนก็โรงเรียน พยาบาลก็พยาบาล หมอก็กหมอ ไม่ใช่อย่างนั้น หน่วยงาน หรือสถาบันจะต้องดึงคนนอกเข้ามาเกี่ยวข้อง คนในกลุ่มเกิดความรู้สึก ร่วมกันช่วยกันและแนวโน้มนั้นจะต้องออกมาป้องกันมากกว่าแก้ไข โดยเฉพาะ อย่างยิ่งในเรื่องของให้ข้อมูลข่าวสารในชุมชน เรื่องโรคเอดส์ โสภณิ ยาเสพติด จะต้องออกไปมีโครงการที่ซึมแทรกเข้าไปในหน่วยงาน ในชุมชน ของโรงเรียน นั้นหรือสถาบันนั้นให้มากที่สุด ไม่ใช่เป็นคนแปลกหน้า โรงเรียนก็โรงเรียน เราต้องมองบทบาทแนะแนวใหม่ให้กว้างขวางออกไป หาแนวร่วมและ ประสานงาน ยื่นมือออกไปสู่ชุมชนมากขึ้นและดึงเด็กนักเรียน ดึงบุคคลเหล่านี้ ดึงพวกหัวโจกเข้ามาช่วยแก้ไขปัญหา แต่ผู้บริหารต้องเล่นด้วย งานแนะแนว เป็นงานพัฒนาอีกซีกหนึ่งของคนเรา ได้มุ่งความสนใจทั้งเงินงบประมาณ มาพัฒนาซีกของความฉลาดแต่เราละเลยซีกความเข้าใจตัวเอง รู้จักตัวเอง พัฒนาตัวเองไปอย่างน่าเสียดาย ปล่อยให้มันเป็นซีกมืดบนดวงจันทร์ ซึ่ง มันควรจะถึงเวลาแล้วที่เราหันมาทำอะไรให้เป็นเรื่องเป็นราว เด็กจบ ม.6 ควรจะรู้ว่าเขาคือใคร แต่คำถาม ๆ เดียว ลองไปถามเด็กจบ ม.6 สัก 100 คน มีสักกี่คนที่เขารู้ว่เขาคือใคร เขาต้องการอะไรจากชีวิตของเขา แล้วจะไปไหน แค่ 3 คำถามนี้ ยังตอบไม่ได้ นี่คืสิ่งที่เราต้องการพัฒนาคน มันเป็นงานเล็ก ๆ เจียบ แล้วใช้เวลา ฉะนั้นคนที่ทำงานต้องเสียสละ จะต้องทุ่มเทจะต้องเห็น แก่ประโยชน์ของสังคมของส่วนรวมมากกว่าประโยชน์ของตนเอง และทำ

อย่างไรจึงจะสื่อจุดนี้ให้กับคนที่ทำงานแนะแนวทุกคน เริ่มตั้งแต่คนที่ เป็น
ผอ. ครูแนะแนวทุกคน อาจารย์ทุกคน อาจารย์แนะแนวทุกคน ผู้บริหาร
โรงเรียน รวมทั้งหน่วยเหนือทั้งหลาย คงไม่มีประโยชน์ ถ้าเรามีแต่คนฉลาด
แต่ไม่มีคุณธรรม คงจะไม่มีประโยชน์ถ้าเรามีแต่คนที่เก่งแต่เอาความเก่ง
ไปใช้ในทางที่ทำร้ายกัน เอาตัวรอด แต่ไม่แคร์ว่าสังคมจะอยู่ได้หรือไม่

สัมภาษณ์ :	บังอร	เอี่ยมมรอต
บันทึกเสียง :	ศักดิ์สิน	ช่องดารากุล
ถอดเทป :	บังอร	เอี่ยมมรอต
	ศักดิ์ชาย	สระแก้ว

รศ.ดร.กมลเพชร นัตรสกุล
“แนวคิดเกี่ยวกับการแนะแนว”

18 ตุลาคม 2536

สรุปคำสัมภาษณ์

การแนะแนวใน (ระดับ) นานาชาติ และการแนะแนวในประเทศไทย

ในสหรัฐอเมริกา การแนะแนวจะเป็นระบบและพัฒนามานาน ผู้ดำเนินงานแนะแนวมีความรู้ และความเข้าใจอย่างดี สามารถดำเนินงานได้อย่างต่อเนื่อง เกิดประโยชน์ และมีพัฒนาการเกิดเทคนิคใหม่ๆ ในการแนะแนว ทำให้งานแนะแนวพัฒนายิ่งๆ ขึ้นไป โดยไม่ต้องตั้งต้นใหม่

สำหรับในประเทศไทย งานแนะแนวกล่าวได้ 3 ประเด็น

1. ผู้ใช้บริการยังมีวัฒนธรรมความเชื่อเก่าๆ ค่อนข้างอยู่ ทำให้ไม่ค่อยได้มาใช้บริการ ไม่ซาบซึ้งกับงานแนะแนว ไม่แสวงหาความช่วยเหลือ คนที่มาใช้บริการส่วนมากมาใช้บริการเพราะถูกส่งตัวมา งานแนะแนวไม่ได้เริ่มจากความต้องการที่แท้จริงของผู้ใช้บริการ สภาพของปัญหาจึงค่อนข้างหนัก ครูแนะแนวจึงไม่อาจช่วยเหลือได้อย่างเต็มที่คงทำได้แต่เพียงการปลอบใจ เมื่อปัญหาหนักเกินกว่าการเยียวยา ช่วยแก้ปัญหาไม่ได้ การป้องกันปัญหาก็คงจะไม่ได้ดำเนินการ ภาพพจน์ของงานแนะแนวจึงไม่ค่อยดีเท่าที่ควรจะเป็น

2. ผู้ให้บริการมีจำนวนจำกัด โรงเรียนระดับประถมศึกษาแทบจะไม่มีครูแนะแนว ทั้งๆ ที่เป็นระดับที่สำคัญในการสร้างบุคลิกภาพในด้านต่างๆ โรงเรียนบางแห่งมีห้องแนะแนวขาดการดูแลเอาใจใส่ เพราะไม่มีครูแนะแนว จึงต้องปิดห้องเอาไว้ ความจำกัดของอัตรากำลังทำให้ไม่สามารถรับผิดชอบงานได้อย่างเต็มที่ ครูส่วนมากต้องสอนหนังสือสัปดาห์ละยี่สิบกว่าชั่วโมง โรงเรียนระดับมัธยมศึกษาก็ยังมีอัตรากำลังอย่างไม่ได้สัดส่วนกัน บางแห่งมีครูแนะแนว บางแห่งไม่มีครูแนะแนว บางแห่งเอาครูที่ไม่ได้จบการแนะแนวมาดำเนินงานแนะแนว ทำให้ภาพพจน์ของงานแนะแนวตกต่ำ เพราะไม่มีคุณสมบัติที่แท้จริง ไม่เห็นความสำคัญดำเนินการเหมือนงานฝาก มิได้ปฏิบัติงานอย่างจริงจัง ทำให้เป็นปัญหาในวิชาชีพ ซึ่งกระทรวงศึกษาธิการน่าจะดูแล

ครูแนะแนวที่เรียนมาโดยตรงก็ต้องปฏิบัติงานหลากหลายจนขาดความเชี่ยวชาญเฉพาะด้าน ซึ่งอาจจะเหมาะกับประเทศที่มีครูแนะแนวน้อย แต่เมื่อมีครูแนะแนวมากขึ้นก็น่าจะพัฒนาให้เชี่ยวชาญเฉพาะด้านได้

ด้านความก้าวหน้า งานแนะแนวก้าวหน้าได้น้อยทำให้ไม่มีใครสนใจอย่างจริงจัง ครูแนะแนวเองก็ขาดขวัญและกำลังใจในการปฏิบัติงาน

3. การบริการ ยังไม่สามารถให้บริการ ได้อย่างทั่วถึง อันเนื่องมาจากขาดอัตรากำลัง การบริการยังขาดประสิทธิภาพไม่สามารถดำเนินงานได้อย่างเต็มที่ งานแนะแนวยังไม่ได้รับการยอมรับ หรือยกย่องว่าสำคัญ ดำเนินการไปตามภาวะการนี้แล้วแต่ผู้บริหารจะให้ดำเนินการหรือไม่ ทำให้ไม่ได้ปฏิบัติการอย่างจริงจัง และไม่ได้ปฏิบัติการให้สัมพันธ์กับพื้นฐานของความต้องการที่แท้จริง

งานแนะแนวในประเทศไทย น่าจะมีทิศทางไปในทางใดจึงจะสอดคล้องกับความต้องการของประเทศ

1. ให้บริการได้ครอบคลุมชีวิตทุกด้าน อย่างสอดคล้องกับสภาพเศรษฐกิจและสังคม ครูแนะแนวเองก็ต้องพัฒนาตนให้สามารถดำรงตนได้ แม้ว่าจะมีความคาดหวังในบทบาทของครูแนะแนวก่อนข้างสูง แต่ครูแนะแนวจะต้องรู้ตัว ดำรงชีวิตได้อย่างมีปัญหาน้อยที่สุด

2. แนะแนวด้านการศึกษา ให้คนสามารถเรียนได้อย่างสอดคล้องกับความถนัด ความสนใจ ไม่ใช่เลือกเรียนในสาขาวิชาที่เป็นที่นิยมหรือมีผลตอบแทนด้านวัตถุมากกว่าและให้คำนึงถึงคุณลักษณะเฉพาะของผู้ประกอบอาชีพนั้น ๆ ด้วย

3. แนะแนวด้านอาชีพ ให้ชัดเจนยิ่งขึ้นเน้นให้คนรู้จักทำงานหาเลี้ยงชีพ ทำให้เกิดจิตสำนึกสร้างงานอาชีพอิสระให้ได้มีแหล่งข้อมูลเพื่อส่งเสริมให้คนได้คิดวางแผนดำเนินการได้ หากมีความตั้งใจจริง

4. มีการประสานงานระหว่างหน่วยงานต่าง ๆ ให้สามารถประสานประโยชน์เพื่อการแนะแนว

5. งานแนะแนวควรให้กระทรวงศึกษาธิการรับผิดชอบดูแล กำหนดนโยบายติดตามผลการปฏิบัติงานอย่างจริงจัง ไม่ควรดำเนินการแต่เพียงระดับกรม แต่ควรเป็นกระทรวงให้มีอำนาจหน้าที่อย่างแท้จริง

กระบวนการเรียนการสอนในปัจจุบันได้ใช้หลักจิตวิทยาแนะแนวเข้าไปช่วยสร้างคุณภาพของเยาวชนมากเพียงพอหรือไม่ อย่างไร

ครูในประเทศไทยจัดได้ 2 ประเภท คือ ประเภทที่เรียนรู้หลักจิตวิทยาแนะแนว กับประเภทไม่ได้เรียน ในประเภทเรียนรู้มาแล้ว ก็แบ่งได้เป็น 2 พวก คือ พวกที่ใช้กับ ไม่ได้ใช้ หลักจิตวิทยาการแนะแนว และบางคนอาจจะใช้แบบบังเอิญอย่างไม่รู้ก็ได้จำเป็นจะต้องมีการฝึกอบรม ทบทวนความรู้ต่าง ๆ ให้ครูบ้าง และในการฝึกอบรมครู ทั้งการเตรียมครูและการอบรมเพิ่มเติม

ควรเน้นให้ครูตระหนักว่า ครูจะต้องไปสอนคน สอนคนให้รู้จักคิดให้แก้ปัญหาเป็น และสอนเสริมความเป็นมนุษย์มากยิ่งขึ้น ให้ถือเป็นหน้าที่หลักยิ่งกว่าการสอนวิชาความรู้ การดูแลเอาใจใส่นักเรียนนี้ให้รวมทั้งในและนอกห้องเรียนอย่าถือว่าเป็นภาระให้ถือว่าเป็นงานส่วนหนึ่งที่จำเป็นและสำคัญยิ่งกว่าการสอนวิชาความรู้

การใช้จิตวิทยาแนะแนว เข้าไปในการเรียนการสอนจะช่วยลดปัญหาสังคมได้หรือไม่ อย่างไร

การใช้จิตวิทยาแนะแนวเข้าไปในการเรียนการสอนจะช่วยลดปัญหาสังคมได้อย่างแน่นอน ตัวอย่างเช่น

ปัญหาโสเภณี ต้องพิจารณาถึงวิถีชีวิต และวัฒนธรรมของแต่ละสังคม ในบางสังคมที่มีการยอมรับจะแก้ไขลำบากมากต้องค่อยเป็นค่อยไป สำหรับปัญหาโสเภณีที่สืบเนื่องมาจากความยากจนพอจะแก้ไขได้โดยการแนะทางทำมาหากิน และสร้างเสริมค่านิยมที่ดีงามให้รู้จักเลือกสิ่งต่างๆ ที่เหมาะสม อย่าอยากได้อะไรก็มี หรือตามอย่างสังคมมากเกินไปให้รู้จักเพียงพอ และสามารถดำรงชีวิตอยู่ได้อย่างไม่เสียศักดิ์ศรีและเอกลักษณ์ของตน อนึ่งในการแก้ปัญหาโสเภณี จำเป็นจะต้องร่วมกันดำเนินงานทั้งโรงเรียนและชุมชน ทั้งนี้ โรงเรียนจะช่วยสร้างเสริมแนวคิดในการพัฒนาตนเองให้มากยิ่งขึ้น

ปัญหาละเมิดสิทธิเด็ก เมื่อเอ่ยถึงการใช้แรงงานอาจมองในแง่ของโอกาสในการศึกษา และการเพิ่มพูนรายได้ ในกรณีที่เกิดการละเมิดสิทธิเด็ก ครอบครัวและสังคมต้องร่วมมือกันสร้างงานในท้องถิ่น ปลุกฝังแนวคิดเบื้องต้น ในการทำงานให้สร้างงานอาชีพอิสระ ไม่ไปรับใช้หรือรับจ้าง รักษการทำงานแม้จะเหนื่อยยากก็อดทน พากเพียร สะสมทุนทรัพย์ คิดพัฒนางานให้เจริญก้าวหน้ายิ่งขึ้น

ปัญหาพฤติกรรมเบี่ยงเบนทางเพศ

เนื่องจากสังคมเปิดมากขึ้น ก่อปรกับคนมีเสรีภาพและมีโอกาสได้รับข้อมูลข่าวสารหลากหลาย หากใครมีพยาธิสภาพอยู่แล้ว เมื่อได้เห็นตัวแบบ พฤติกรรมก็เบี่ยงเบนไป ดังนั้นสังคมจะต้องช่วยกันส่งเสริมให้มีพฤติกรรมที่เหมาะสม อาจจะต่อต้าน ทำให้เขาเข้มแข็งไม่ให้หลงทาง

ปัญหาพฤติกรรมก้าวร้าว ก่อเหตุวุ่นวาย

พัฒนาการของวินัย ช่วยให้เขามีพฤติกรรมดีได้ง่าย โรงเรียนน่าจะส่งเสริมให้ใช้ศักยภาพไปในทางที่ถูก ส่งเสริมกิจกรรมที่เสริมความรู้ความสามารถ โดยตลอด

สำหรับเด็กที่มีพัฒนาการเบื้องต้นมาจากครอบครัวที่มีลักษณะที่ติดตัวมาแล้ว ครูอาจารย์ควรเข้าใจธรรมชาติของเขาที่ขาดความอบอุ่น ควรช่วยกันสร้างบรรยากาศการเรียนการสอนให้ดี ดูแลนักเรียนอย่างทั่วถึง มีศิลปะในการพูด ให้ความรักความเข้าใจให้โอกาสได้เรียนรู้ มีกิจกรรมในการพัฒนานักเรียน มีการศึกษาเฉพาะกรณีให้กระบวนการแนะแนวสอดแทรกไปในกิจกรรมการเรียนการสอนของครูทุกคนในโรงเรียน

ทิศทางของงานแนะแนวในทศวรรษหน้า

1. กระตุ้นให้สังคมยอมรับว่าขณะนี้มีความจำเป็นที่จะต้องมีการแนะแนวอย่างจริงจัง
2. ผลิตกุลากรแนะแนวให้ทันกับความต้องการและต้องมีความเชี่ยวชาญเฉพาะด้าน
3. องค์การวิชาชีพแนะแนว ต้องเข้มแข็งยิ่งขึ้น
4. รัฐบาลต้องเข้ามาเกี่ยวข้อง ดูแลใกล้ชิดมากยิ่งขึ้น เพื่อดำเนินงานให้จริงจัง เป็นเรื่องราวและทำให้มีคุณภาพ

สัมภาษณ์และสรุปคำสัมภาษณ์ : วารุณี ธนวรานิช

ดร.โสรัจ โปธิ์แก้ว

“แนวคิดเกี่ยวกับการแนะแนว”

26 ตุลาคม 2536

ท่านมีความคิดเห็นอย่างไรกับการแนะแนวในระดับนานาชาติ และการแนะแนวในประเทศไทย

แนะแนวเป็นคำเก่าและล้าสมัยไปแล้ว ปัจจุบันใช้คำว่า Career Development หรือพัฒนาอาชีพ ทศนะของการพัฒนาอาชีพคือ ความเป็นมนุษย์ที่ดี โดยผ่านงานที่เหมาะสม ในแต่ละช่วงอายุ มีศักยภาพในการทำงาน เพื่อให้เกิดความสุขต่อสิ่งที่ตนเองกระทำ ซึ่งในระดับนานาชาติ เช่น สหรัฐอเมริกา จะมีการทำวิจัยเกี่ยวกับการพัฒนาอาชีพอย่างต่อเนื่อง เพื่อให้มนุษย์มีความสุข ในงานที่เขาทำ สำหรับในประเทศไทย ทศนะในเรื่องนี้ยังล้าหลัง โครงการแนะแนวในประเทศไทยจะเน้นการศึกษาต่อเป็นหลัก ซึ่งจริง ๆ แล้วมันคือส่วนเล็ก ๆ ของการพัฒนาอาชีพเท่านั้นเอง โรงเรียนบางแห่งจะเน้นการศึกษาต่อมากกว่า เน้นให้เด็กได้พัฒนาตนเองและสำรวจตนเองอย่างแท้จริง อย่างไรก็ตามนักจิตวิทยาในเมืองไทยจะต้องคำนึงถึงความแตกต่างของปรัชญาพื้นฐานในการพัฒนาอาชีพของตะวันตกกับปรัชญาพื้นฐานในการดำรงชีวิตของตะวันออกแล้วนำมาผสมผสานกัน ซึ่งทางพุทธศาสนาจะเน้นถึงตัวบุคคลเป็นหลักว่า ถ้าเรามีความชอบในอะไรที่เป็นธรรมชาติแล้ว ก็จะมีความสำเร็จในสิ่งนั้น ส่วนทางตะวันตกก็จะช่วยให้เราค้นหาสิ่งที่เราถนัด เพื่อเลือกงานที่เหมาะสมกับตน สรุปคืองานแนะแนวคืองานที่จะให้มนุษย์ได้ใช้ศักยภาพของตนเองได้อย่างสูงสุด โดยผ่านงานที่เหมาะสมในแต่ละวัน

ท่านคิดว่างานแนะแนวในประเทศไทย น่าจะมีทิศทางไปในทางใดหรือรูปแบบใด จึงจะสอดคล้องกับความต้องการของประชาชน

ทิศทางของงานแนะแนวมี 2 ลักษณะ คือ ทำให้สอดคล้องกับความต้องการของประเทศ และทำให้สอดคล้องกับปรัชญาของการพัฒนาอาชีพหรือแนวทางที่แท้จริง ถ้าเราเข้าใจความหมายที่แท้จริงของงานกับชีวิต เราก็คงดำเนินงานของเราให้สอดคล้องกับหลักปรัชญาของชีวิต โดยให้ความสนใจกับความต้องการของประเทศน้อยลง นักแนะแนวหรือนักพัฒนาอาชีพจะต้องเสาะหา ความจริงของชีวิตเพื่อยึดถือเป็นหลักสำหรับการพัฒนาโครงการแนะแนวในรูปแบบต่าง ๆ ซึ่งมีความท้าทายไม่น้อย แต่ถ้าเลือกทิศทางที่ตอบสนองความต้องการของประเทศ นักแนะแนว

จะต้องศึกษานโยบายของรัฐแล้วปรับรูปแบบแนะแนวให้สอดคล้องกับนโยบายเหล่านั้น ซึ่งเป็นเรื่องไม่ยาก แต่สำหรับผู้ให้สัมภาษณ์ เห็นงานแนะแนวควรเลือกทิศทางที่จะแสวงหาความเป็นจริงของชีวิตและงาน แล้วให้ความคิดเหล่านี้แพร่หลายไปยังผู้คนให้เห็นคุณค่าของชีวิตและงานในตัวของมันเองมากกว่าจะไปสนใจกับนโยบายของประเทศ หรือของนานาชาติ ซึ่งขณะนี้ตนให้ความสนใจกับประเด็นหลังน้อยนักแนะแนวจึงต้องเป็นผู้นำด้านความเข้าใจในชีวิตและงานให้กับมนุษยชาติ ไม่ใช่เป็นผู้ดำรงชีวิตอยู่เพื่อตอบสนองความต้องการของผู้อื่นเท่านั้น

ท่านคิดว่ากระบวนการเรียน การสอนในปัจจุบันได้ใช้หลักจิตวิทยาแนะแนวเข้าไปช่วยสร้างคุณภาพของเยาวชนมากเพียงพอหรือยัง และท่านมีแนวคิดเกี่ยวกับเรื่องนี้อย่างไร

เห็นว่าที่โรงเรียนปฏิบัติอยู่ในขณะนี้เป็นการนำรูปแบบที่พัฒนาขึ้นโดยกระทรวงศึกษาธิการเข้าไปสอนในชั่วโมงกิจกรรมแนะแนว ซึ่งเป็นเรื่องกระด้างและไม่มีชีวิต สิ่งที่สำคัญในตัวโครงการพัฒนาอาชีพคือ ตัวครูแนะแนว ต้องมีอิสระ มีความเข้าใจในพัฒนาการของมนุษย์อย่างแท้จริง แต่เมื่อครูแนะแนวต้องสอนตามคู่มือของกระทรวงศึกษา อีสรภาพในการคิดค้น การที่จะยืดหยุ่นกันในการทำงานกับเด็กก็น้อย และเป็นไปได้ยาก ทุกวันนี้เราจะเน้นกิจกรรมและคิดว่ากิจกรรมสามารถสร้างและพัฒนาเด็กได้ แต่ความจริงไม่ใช่สิ่งสำคัญที่สุดคือตัวผู้สอน ซึ่งเป็นผู้นำความคิด จิต วิญญาณที่สำคัญที่สุด ยกตัวอย่างนักคิด เช่น ท่านพุทธทาส ท่านไม่มีรูปแบบ ไม่มีกิจกรรม ท่านสนใจถึงความเข้าใจลึกลับก่อน และเมื่อเข้าใจถึงความสนใจของตนเองก็จะสามารถนำมาสื่อให้ผู้อื่นเข้าใจได้ จากนั้นกิจกรรมจึงจะตามมา กิจกรรมจะแปรผันไปตามคนที่มาหา ไม่ใช่ fix เป็นกิจกรรมตายตัวใช้ได้กับทุกคน ทั้งที่เราเองก็สอนเรื่องความแตกต่างระหว่างบุคคล ที่สำคัญกระทรวงศึกษาธิการจะต้องเห็นคุณค่าในสิ่งเหล่านี้ แล้วจัดระเบียบ อบรม และฝึกฝนครูแนะแนวเสียใหม่ ในส่วนตัวของผู้ให้สัมภาษณ์คิดว่าการทำอะไรที่เป็นรูปแบบตายตัวอาจจะสะดวกเพราะมีคู่มือ มีความพร้อม ฯลฯ แต่จะไม่เกิดผลอะไร เพราะว่าการแนะแนว การให้คำปรึกษาเป็นเรื่องจิตวิทยา เป็นการกระทำระหว่างผู้รู้คนหนึ่งที่เขาเข้าใจโลกและชีวิต กับคนอื่นคนหนึ่ง เพื่อให้เขาสามารถผ่านกระบวนการตัดสินใจ และเลือกวิถีชีวิต และการงานของคนได้ตรงความต้องการมากที่สุด ซึ่งสิ่งนี้ยังห่างไกลมากสำหรับประเทศไทย เพราะว่าแนวคิดหลัก ๆ ที่อยู่ในเนื้อของการพัฒนาอาชีพคงยังไม่เป็นที่เข้าใจอย่างแท้จริงกับคนที่ปฏิบัติอยู่ขณะนี้ อย่างคำว่าอาชีพ คนมักคิดถึงงานที่เราทำ งานอะไรก็ได้ คนบางคนอาจจะใช้ศักยภาพของตนเองอย่างดีที่สุด ได้ผ่านงานเล็ก ๆ เช่น กวาดถนน คนบางคนอาจมีความสุขลึกซึ้งกับการได้เป็นนายกรัฐมนตรี งานเหล่านี้เปลี่ยนไปตามสภาพชีวิต เช่น เราเป็นเด็กงานที่ทำให้เรามีความสามารถสูงที่สุดคือ ปีนต้นไม้ พอเราจบปริญญาตรี งานที่ดีคือสอน ถ้าเราเป็นครู แต่พอเราสอนไป 10 ปี ไม่มีอะไรท้าทาย เราอาจจะเปลี่ยนเป็นผู้บริหาร พออายุ 45 เรารู้สึกจะต้องเตรียมชีวิตสำหรับบั้นปลายอีก อาจมีงานที่ 2 เตรียมไว้ เช่น ซื้อที่ดิน

เตรียมไว้ปลูกต้นไม้ แต่บ้านเราการพัฒนาอาชีพคือการเรียนต่อ ซึ่งเป็นเพียงส่วนหนึ่งของอาชีพเท่านั้น ดังนั้นผู้สอนต้องรู้อย่างลึกซึ้ง ต้องพูดให้เข้าใจจนถึงหัวใจ มิเช่นนั้นก็จะได้แต่รูปแบบ ซึ่งจริง ๆ แล้วรูปแบบของคนคนหนึ่งอาจจะนำไปใช้กับอีกคนหนึ่งไม่ได้ เหมือนกับวิธีการที่พระพุทธเจ้านำคนไปสู่ภาวะหลุดพ้นที่ไม่เหมือนกัน แนวโน้มต้องละเอียด ถี่ถ้วน ต้องใช้เวลา และมีผู้รู้ผู้ชำนาญจริง ๆ เช่น โครงการแนะแนวทางภาคเหนือต้องแตกต่างจากทางใต้ เป็นต้น

ท่านคิดว่าการใช้จิตวิทยาแนะแนวเข้าไปในการเรียนการสอนจะช่วยลดปัญหาสังคมได้หรือไม่

ถ้าประยุกต์ได้ถูกต้องก็แก้ปัญหาได้ทั้งหมด เพราะแนะแนวมุ่งทำให้คนมีสุขภาพจิตที่ดี มีคุณธรรม และมีคุณภาพ และเมื่อมีสิ่งเหล่านี้เขาก็จะไม่มีปัญหา ส่วนครูแนะแนวที่มีปัญหาเองนั้น กรมวิชาการ ควรจัดอบรมพัฒนา ทรัพยากรครูแนะแนว เพื่อให้ครูของเรามีสุขภาพจิตที่ดี เมื่อคนมีสุขภาพจิตดีก็จะมีปัญหา สามารถถ่ายทอดไปสู่เด็ก เด็กก็จะมีปัญหาตามไปด้วย ปัญหาโสเภณี ปัญหาละเมิดสิทธิเด็ก ปัญหาพฤติกรรมเบี่ยงเบนต่าง ๆ ก็จะหมดไป ดังนั้น ครูแนะแนวจะต้องทำงานหนักหลายอย่าง เพราะการที่เราจะไปพัฒนาผู้อื่นนั้น เราจะต้องรู้อะไรเยอะเลย ไม่ใช่มีแต่คู่มือ มันจะต้องเป็นเรื่องของหัวใจของครูแนะแนวที่จะต้องรักในโลก รักในเพื่อนมนุษย์ และเข้าใจว่าการงานนั้นจริง ๆ แล้ว ไม่ใช่เป็นไปเพื่อความยิ่งใหญ่ ความร่ำรวย แต่เป็นไปเพื่อปฏิบัติชีวิตของตนเองอย่างถูกต้องดีงาม เราต้องยืนยันและยืนหยัดที่จะช่วยกัน เสนองงานนี้ คือจะต้องให้ได้ทั้งชีวิตที่ดีและงานที่ดีประสิทธิภาพในงานที่ดี ซึ่งส่วนใหญ่แล้ว งานแนะแนวของเรายังคงสนใจพัฒนาคนในแง่ของความรู้ ข้อมูล แต่จริง ๆ แล้วชีวิตและงานเป็นภาวะที่เหนือข้อมูล เพราะข้อมูลที่ปราศจากจิตใจที่จัดไว้ดีแล้วย่อมนำมาใช้ประโยชน์อะไรไม่ได้เลย เมื่อขบวนการภายในของเด็กที่จะนำมาตัดสินใจเลือกยังไม่พร้อม เราจะต้องทำงานในส่วนนี้ให้มากกว่าการให้ข้อมูลภายนอก ซึ่งที่ผ่านมาเราให้ความสำคัญกับการให้ข้อมูลภายนอกมาก ดังนั้น จึงควรเพิ่มหรือให้ความสำคัญแก่ทั้งสองส่วนเท่า ๆ กัน ซึ่งการที่จะให้ครูหันมาให้ความรู้เกี่ยวกับขบวนการภายในตนเอง หรือขบวนการตัดสินใจหรือ Counseling เราจะต้องให้ผู้รู้มาฝึกอบรม ซึ่แนะ เพื่อให้เขามีผลงานเด่นชัด ให้ผู้อื่นยอมรับได้ในฐานะของมืออาชีพ ซึ่งตามความคิดเห็นแล้ว เห็นว่า การที่ครูอื่น ๆ เช่น ประวัติศาสตร์ ภาษาไทย ฯลฯ มาทำแนะแนวไม่น่าเป็นไปได้ สำหรับปัญหาโสเภณี สิ่งที่เราทำได้คงจะอยู่แต่ในโรงเรียน แต่ถ้าเราอยากจะสร้างชุมชนให้เข้มแข็ง ครูแนะแนวต้องเปลี่ยนบทบาทตัวเองคือย้ายสถานที่จากโรงเรียนออกไปข้างนอกเราจะต้องจัดโปรแกรมให้ผู้ปกครองในโรงเรียน หรืออาจทำเป็นแนะแนวสัญจร หรือใช้วิธีการไปแฝงตัวอยู่กับเขา ส่วนปัญหาพฤติกรรมเบี่ยงเบนโดยเฉพาะเบี่ยงเบนทางเพศนั้น เราต้องยอมรับว่า เขาวางบุคลิกของตัวเองมาเป็นเวลานานแล้วถ้าแนะแนวจะเข้าไปแก้คงยาก เราคงต้องดูว่าเขาเป็นอย่างนี้แล้ว เขารู้สึกอย่างไรและให้เขายอมรับสิ่งที่เขาเป็นอยู่

ท่านคิดว่าทิศทางของงานแนะแนวในทศวรรษหน้าควรเป็นอย่างไร

แบ่งเป็น 2 ประเด็น คือ

1. แนวโน้มจะต้องเน้นคุณค่าของจิตใจ ของความเป็นมนุษย์ ในแง่ที่จะต้องเป็นมนุษย์ที่เกี่ยวข้องกับสิ่งแวดล้อมธรรมชาติ ต้องรื้อฟื้นทบทวนให้มนุษย์เข้าใจว่า เราเป็นธรรมชาติ ดำรงชีวิตอยู่ในธรรมชาติและต้องตระหนักที่จะรักษาความรู้ของเขา โดยการรักษาธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม

2. แนวโน้มจะต้องเรียนรู้เรื่องงานที่พัฒนาอย่างซับซ้อน เลือกงานที่เหมาะสมยุคสมัย แต่ถึงอย่างไรก็ตามประเด็นหลักก็คือประเด็นแรกในการแนะแนว เราต้องช่วยพระสงฆ์ ช่วยศาสนา พัฒนามนุษย์ ให้เข้าใจความเป็นมนุษย์ของตัวเองได้อย่างสูงสุดและเมื่อทุกคนเป็นมนุษย์แล้ว เราก็จะพบว่างานทุกอย่างที่แต่ละคนทำมีความสำคัญต่อโลกเราจะไม่ทำงานเพื่อประโยชน์ส่วนตัว แต่เป็นการทำงานเพื่อเกื้อกูลในโลกมนุษย์ ดังนั้นแนวโน้มจะต้องทำงานในลักษณะของการชี้นำ มากกว่าการตามหรือการการทวนกระแส ซึ่งจะดูได้จากการทำงานของท่านพุทธทาสภิกขุ หรือการทำงานของ Carl Roger และเชื่อว่าต่อไป Social Charing Agent เอเจนต์ที่จะก่อให้เกิดการเปลี่ยนแปลงทางสังคมคืองานทางด้านจิตวิทยา โดยเฉพาะนักจิตวิทยาทางด้านการศึกษา หรือ Guidance Worker อย่างไรก็ตามในขณะที่เรานำเขาเราก็ต้องตามบ้างไม่ใช่ไปแย้ง แต่เราจะต้องเพิ่มอะไรให้บ้างในบางแง่บางมุมที่เราทำได้

ความจริงแนวโน้มมีกำลังมาก แต่ถ้าเพิ่มสิ่งที่เป็คุณภาพมากขึ้นก็จะดีกว่านี้สิ่งที่เป็คุณภาพที่น่าจะเพิ่มก็คือ ความเข้าใจเรื่องชีวิตที่แท้ และกระบวนการที่จะช่วยเด็กในการตัดสินใจหรือ Counseling Process จะต้องเก่งและในฐานะของกรมิวิชาการซึ่งแม้จะไม่ใช่ผู้ผลิตครูแนะแนวโดยตรง ก็สามารถจะทำได้โดยการจัดโครงการส่งเสริมหรือเพิ่มเติมความรู้ให้กับครูแนะแนว ซึ่งครูแนะแนวทุกวันนี้หิวความรู้ หิวแนวทางใหม่ ๆ เพียงแต่ยังไม่มีใครไปให้เขาเท่านั้นเอง กรมิวิชาการอาจจะจัดหลักสูตรเร่งรัด หรือหลักสูตรระยะสั้น 5 - 10 วัน เพื่อที่จะอบรมแนะแนวหรือพัฒนาครูแนะแนว นอกจากนี้กระทรวงศึกษาธิการและทบวงมหาวิทยาลัยควรจะได้ร่วมกันกำหนดทิศทางของงานแนะแนวเพื่อให้เป้าหมายในการผลิตเป็นไปในทิศทางเดียวกัน งานแนะแนวในบ้านเรายังต้องแก้ไขให้ถูกต้อง เราไปเน้นเรื่องข้อมูลเรื่องงานมากเกินไปเน้นขบวนการตัดสินใจของคนซึ่งคนเรานี้จะตัดสินใจได้บุคลิกภาพ ความเชื่อมั่นเบื้องต้นต้องมาก่อน อย่างเช่นในอเมริกา วันเสาร์ อาทิตย์ จะมีนักจิตวิทยาไปอยู่ตามสวนสาธารณะไปเล่นนันทนาการให้เด็ก ๆ ฟังเกี่ยวกับเรื่องอาชีพ เช่น ฉันเป็นนายธนาคาร วันทั้งวันฉันต้องยุ่งอยู่กับเรื่องเงิน ๆ ทอง ๆ เล่าให้เด็กฟังเพื่อให้เกิด Career Counseling เป็นการชักชวนหรือชวนให้เด็กรู้จัก Decision Making ตั้งแต่เด็ก ซึ่งในบ้านเรายังไม่มีใครทบทวนในเรื่องนี้จริง ๆ ซึ่งคงจะเป็นเพราะเรายังไม่รู้ว่าจริง ๆ แล้วคืออะไร นอกจากนี้งานแนะแนวเป็นงานที่ไม่เห็นผลชัดเจน เป็นงานเพาะเมล็ดพืช ครูแนะแนวต้องใจเย็น แต่เราก็สามารถทำให้งานนามธรรม

เป็นรูปธรรมได้ และสิ่งสำคัญที่สุดคือ ครูแนะแนวต้องรู้จักและเข้าใจถึงหัวใจของงานแนะแนวอย่างแท้จริง

สัมภาษณ์ :	สมปอง	อึ้งสกุล
	ประณม	จันทิม
สรุปคำสัมภาษณ์ :	สมปอง	อึ้งสกุล
	จงรักษ์	ทองจัน

คณะผู้จัดทำ

ที่ปรึกษา

นางสุภรณ์
สรุปและเรียบเรียง

นางบังอร
สัมภาษณ์ บันทึกเสียง

นางบังอร
นางสาววารุณี
นางประพนธ์
นางสมปอง
นายศักดิ์สิน
นายศักดิ์ชาย

สภากงศ์

เอี่ยมมรด

เอี่ยมมรด

ชนวนานิช

จันทิม

อึ้งสกุล

ชื่องดารากุล

สระแก้ว

ผู้อำนวยการศูนย์แนะแนวการศึกษาและอาชีพ

พิมพ์ที่ โรงพิมพ์การศาสนา

๓๑๔-๓๑๖ ปากซอยบ้านบาตร ถนนบำรุงเมือง ป้อมปราบ กรุงเทพฯ ๑๐๑๐๐

นายปฐม ฝิวนาล ผู้พิมพ์ผู้โฆษณา โทร. ๒๒๓๔๔๔๔, ๒๒๓๓๓๓๓

